

Liber

III

Et sicut dum q̄d est pp̄e: recte respōdef: est mali-
ti hoies. **I**ta i proposito dicit & si figura quia fortes al-
bus e s̄tis platonis alio e suo boies: fortes plato-
nes ad albedineas eorum corporib⁹ imberbes: quia illis
existim⁹ omnib⁹ alijs circumscriptis fortes eis si-
miles platonis. **O**stenditur ei p̄ficiuntur si or-
dinare. **T**ipparum causarū caute non impedit.
Almo parvum cōtinuitate infinitus quis nūp̄ mediat.
De dualitate est res due. **D**uplicitas duo numerū
vnuis continet alter bis & sic de alijs. **C**et ite sc̄s
modus videb⁹ phabilior. **P**rae hā cum abstrac-
tū illud q̄ aliquid formā denοlatio denοlatione sua & crea-
tūa: patet q̄ abstracta relatiōne res extra significā-
tūm non ipsorū conceptū menti. **N**ā p̄ceptū mentis
nō cōtentū denοlatio relatiōne rebus extra. **N**ō efti si
fortes sit platonis ppter conceptū mentis: sed ppter q̄
litates eiusdem speciei etiā imberbes. **L**icet fortēs refe-
ratur ad platonis p actiū intellect⁹: et dicit & sic. **S**ic en-
fauat q̄ relatio & ad aliquid sunt termini prime item-
tiones & genus ḡnialium relatiōne prima intēnsio
sicut & la c̄tēa: quās dicit p̄q & lv ad aliquid est con-
cretū significatiōne: & relatio eius abstracta. **H**oc fuit
tamen h̄y ad aliquid & relatio etiā accipi p̄ finitū se-
intentionis / sicut & substātia q̄litatis quātitatis p̄ fini-
tū dicātum est ad aliquid: sed nō sunt genus ḡnialium
num. **C**onſet tamen tertio dicit & abstracta relatiōne
supponit p̄ uno extremo puta termino a q̄: & p̄notari
reliquum cum fundamēto: sic distinguit a timo a q̄.
Sic primitas supponit p̄ p̄e: p̄notando filia a te genus.
Situdo fortis ad platonem supponit p̄ forte &
comnotat platonem: & duas q̄litates in forte & platonē
eiusdem speciei. **E**t p̄ hoc patet q̄d respondēdūt etiā
dōtōmen de abstracta relatiōne p̄ dicit: vñ in q̄ est
siles. **E**t p̄m hoc vide cedentiam abstracta & concreta
res. **C**oncreta res est res abstracta & concreta.

Art. 4. *Si relativa iunt ratione materiali ab aliis actis et conser-
vatis substituti et quantitatis.* *Quarto supponenda est diffe-
renzia in relatione intrinseca et relatione extrinseca.
Ita inter relationem realē et rōnis. Hā relatio intrinseca
est à semel posita semper manet manentib⁹ extremis et
fundamento ut būtuerat situato.* *Dicit notanter
semel posita ppter pinitum quod est relatio intrinseca.
Quia licet foites genuit platonis in postul⁹ de plato
nem creare et tunc clementem extrema scz foites et plato; et
nō pinitas. Tame⁹ polita semel pinitate per actū gna-
tionis filii manentib⁹ genito et gentorio manet pinita.
Et si intelligend⁹ est fm xxviii. Relatio intrin-
seca est relativa: qd positi semel supponerūt p certis
abolutis illis manentib⁹: sicut et re absoluta: si quam
in se fundamento connotat: semp supponunt p cts.
per oppositi dicit de relatione extrinseca: ut viro inlo-
bhesio: et relationes per fidicantem. *De cetera differ-
entia in relationem scz realē et rōnis tractat auct. q. v
di. xxv. li. primum. Et quārū nunc sufficit: relatio realis
modo sed respectu et per vera res distincta ab abs-
olutis. Et illo mō non capis hic fini opinione scz supera-
de relativa recitatā. Alio mō relatio realis est rela-
tio qd pīcāt de absoluto circūscripto hinc actu itel-
lectus. Ita et est relatio fidicantibus de absoluto qd sum-
talia qd significant eis p relatione: circūscriptio: cincos
opere itelec̄t: vt situtudo: pinitas: distinctione:
indivisa: et c. Et per oppositi de relatione rationis: et
subiecti pīcātum pictum. Pīpū em⁹ est subiectum qd
predicati fine opere intellexit: vt est dei claretius dūlin-
trix. a. v. *Quādūm ad scz articulū et hoc concio-***

prima *Creatio* actio qua deus denotat formalitatem cre- *L. Octo. 1.*
ans: nō est respectus realis in deo creator: accipiens
do respectum realē primo modo. Datet: q; i diuinis nō
est aliqua realis relatio praeter relationem originis.
Sed nullam harum dicit creatio: quia nec paternita
tem nec filiationem nec spirationem. Itē creatio de no-
to: et ex pte dici deo. Ergo non importat aliquid rea-
lis e*ius*. *L. Sequentia* praeb: q; quicquid est realis in deo
conuenit deo ab eo. Nā si aliud realē de nouo ad-
veniret deo: de esset mutabilis. A*ffidet* pro pri gma-
tria distint. *pro* pri mū prost. Appellato quod creator re-
lativus ad *actum* et *ad creaturam* et *relatio* dicitur: eff. hoc nulla notat
relongat quod sit in creatore. *L. Secunda o*po*st.* *Creatio* actio. *L. Octo. 1.*
nō est neque dicit respectū rōm. *Debobat:* quod quod aliud
denotat ab alia cūlter: i*nne* itellectu*s* sit. fue*n* sit: fue*n* sit:
iliu*m* denotatio non dicit formalitatem relationē rōm. *L. Octo. 2.*
parz: quod non hoc esse nisi pra aliud non hoc denotari
non prali aliud. Agit per oppositum quod denotat fue*n* aliud
sit fue*n* sit non hoc esse denotatio per illud aliud: dicit
deus denotatio *creas* fue*n* intellectu*s*: non fue*n* sit fue*n* sit non sit.
Immo etiā loquendo de quod quod intellectu*s* possi-
ble: quod let deus non posset producere creaturā rōmālinē
intellectu*s*: absolute fui*s* pro ipso*f*ibile non est: et ite-
ce*r*: posset est preducere. Itē illa denotatio quod out politer ex
tremis circucripto itellectu*s* est pro opatione itelle-
ctus. Sed posito deo et lapide circucripto out intel-
lectu*s* ipso*f*ibile deo*s* *creas*. *L. Tertia proclu*s*o*re*.* *Realis*
actio dicit diuinam elementā: et creaturā non potētem;
existere nisi posita diuina elementā: et nihil aliud. *L. Octo. 3.*
parma pars: quod terminus dicit aut significans quod req-
uit ad hoc significatio*s* fue*n* suppositione fue*n* de aliud wit pro
aliquo. Sed ad hoc quod creator actio supponat respe-
ctu*s* verbū est: recipit elementā diuinam creatura fue*n* res
creata non potētē ē*re* sine deo. Ergo dicit fue*n* signt̄ esen-
tiam diuinam et creaturā. *Cesta parma*: quod illa existē-
tibus alijs circucriptis est *creatio*. Ergo per
illa nihil aliud dicit. Tener*et* quod quod ab structū nihil di-
cit: quod circucripto nihilominus coicit aliqui suba deno-
tatione. Tanque pro pri quod eos deus est: creatura (quod linea deo*s* esse non potert) et*et* creator et*et* quod deus
creator: creatura *creata*. *L. Quarta colūmno*s*.* *Realis* *proclu*s*o*re* 4.*
actio est relatio realis: fue*n* mod accipiendo relatio-
nē realē. *pro* pri quod deo*s* *ne* *re* *realis* *de* *creas* circucripti
pro opatione intellectu*s* fue*n* ab uno est ex natura ret-
signt̄ alteri. Pro pri facit itellectu*s* *creas* dicit deo*s* quod deo*s*
est *creas*: quod ad hoc quod forces alijs *in* let platonii albo
Et hoc mod poter dici *creatio* relatio realis: quod ipso*f*at
veras res quod non requiri opatione intellectu*s*: via vi-
catur *creas*/alia *creata*. De hoc quod via dicit primi.
L. Quinta conclusio. Lenēdo fin modum de signifi-
catione abstractorū relatiōnū: fue*n* suppositione tertia re-
laciōni: *creatio* actio qua deo*s* formalitatem dicitur *creas* /
et realiter diuina est a deo: et similiter a creatura*s* crea-
tio producta. Datet: quod omnia aggregantur realiter
distinguit a quibet partius aggregant*s* forces et plati-
tonem et*ist* forces nec platonem. *S*ed *creatio* actio et diuina
elementā et creatura*s* producta copulatim: vt pro pri ex sup-
positione. Ergo nec et diuina elementā nec creatura*s*
via tripli similitudine. Et per hoc realiter distinguunt ab vitro*s*.
L. Sexta polo. Lenēdo tertii modū de significatiōne
abstractorū: actua*s* creatio non distinguunt a deo*s*: et
realiter deus. *Debobat:* quod quod illum modum loquendi
creati*s* actua*s* supponit: et *creantur*: connotat creatura*s*
non potētem*s* esse deo*s*: ita est realiter deus.

Distinctio I

Sicut albus supponit p subiecto & znotat albedinem: per pris subiectum est albus. Siles claves pnt poni de cōclō. 1. creatio passiuā. ¶ Crea. tio passiuā non dicit relatiōnē rēalē pto mō accipiendo relationē rēalē i creature. Taliis enim entitas respectiva ab oib⁹ albedi disti. cta nō est ponēda: vt olēfus est dis. xx. p̄mī. q. 3. Itē posito deo & creature nō poterit e fine deo/ ponit crea. tio passiuā: alia oib⁹ circūscript⁹ itig⁹ nbt iliaud dic. 2. Crea. tio. Crea. tio passiuā non dicit relationē rōis: eadē rōne ē creatio actua. ¶ Certia p̄cō. 3. Crea. tio passiuā dicit creaturā nō potente deo existere 4. & diuinā essentiā: nbt iliaud. pater et v. s. ¶ Quartā cōclō. Crea. tio passiuā est relatio realis scđ mō accipiendo relationē rēale. ¶ Quarta p̄cō. Tenedo gra. ffecta supponit p oib⁹ punctū q̄ signif. creatio passiuā realiter distinguunt a creature. ¶ Certia cōclō. Tenedo tertium modū de signatione abstractoz: creatio passiuā nō distinguunt a creature: h̄ est realis creature a deo/ plectuta nō potest existere fine deo. Sic enim crea. tio passiuā supponit p creature & znotat essentiā creatrice. ¶ Quatuā ad tertium articulū plura possent mo. ueri dubia pta fundamētū q̄truo p̄mī. p̄clōnia 5. q̄ nō sunt ponendi respectu ab abdito/ distinguunt. Sed q̄ de hoc lat⁹ tractat. q. dis. xx. li. p̄mī. ideo refundit. Lī p̄p̄ solutio rōne Sc̄o. quā p̄mī. q. x. p̄b⁹ distinguo p̄mī quā magnificēt est dubit⁹. Enī pōne relationē nō distinguunt q̄ reb⁹ abstract⁹. In 2. p̄mī p̄cipit. Et videt q̄ in calumnia argumētū suū. Nib⁹ est idē. a. real. q̄. p̄t est. Et ponat q. a. significat fundamētū aliquā rēlōnis. Et ea ex. pli albedinem in sorte q̄ est fundamētū sūtitudinis q̄ loc. res est h̄tis platon. Ab. ¶ S. a. p̄t est fine sūtitudine erga sūtitudine nō est idē. a. real. ¶ Discut. ne vides bonū: cū ad syllogūm reducūtis sit. Nib⁹ sine q̄. a. p̄t est idē. a. real. Et sūtudo est fine q̄. a. p̄t est. Ergo sūtudo nō est idē. a. real. Sic erit discursus i q̄to p̄mī. Et vt oia diuerticula me inveniāt addat mōrū extremitatē p̄nomē demōstratū singulatūz p̄o illa sūtitudine q̄. a. est albedini platon. Nib⁹ p̄b⁹. q̄ sūt oppōlti. Aliq̄d sine q̄. a. p̄t est est idē. real. a. Ergo aliqd est real. a. nō est real. a. Hā vocet illud p̄ oppōlti inveniāt verificat. b. tūc b. est real. a. ex pp̄pōltō: sine ipso p̄t est. a. p̄na in tē. Sine. b. et. f. a. g. b. n. et. f. a. Hoc aut̄ est oppōltū p̄mī p̄cipit. b. et. f. a. g. b. n. et. f. a. ¶ Cū h̄tis etiā medij illā maiore p̄b⁹. Abiñor p̄b⁹: q̄ albedi. a. p̄t est fine sūtitudine illā albedi in platonē. ¶ Portet eadē rō sub illa forma fieri quā idē docēt. tagit hic. Illa sunt distincta realē q̄z vnuū p̄t manē. Altero. Subsumat. Et p̄t manere fine sūtitudine. ergo. a. z sūtudo distinguunt realē. ¶ Et autē videt efficaciam rōnes p̄t in illi sic formari. Nib⁹ sine q̄ p̄t est p̄t est p̄t. Amic⁹ dei nō est petrus. Abiñor p̄b⁹: q̄ petrus p̄t non esse amic⁹ dei: q̄ p̄t non h̄t amiccia dei. f. gram. ¶ Tis alio q̄ p̄t est amic⁹ fine amiccia sine grā. Ultra. Ergo amic⁹ dei est fine q̄ p̄t est p̄t. ¶ Ad p̄p̄ ad dubit⁹: q̄ ponere relationē nō distinguunt ab absolu. nō repugnat p̄io p̄cipio. Et ad rōnē Sc̄o. v. q̄ discursus bon⁹ est. Et vix p̄cludit q̄ sūtudo nō est idē fundamētū. Et hoc aut̄ nō feſt & sūtudo distinguunt ab absolu. Nec opinio tenet q̄ rela. tio sit idē fundamētū. Sed tener q̄ sit entitas abolu. ta vel entitas absolute: q̄ fine p̄ceps⁹ mēt. fine idē

Questio I

fundamētū & eminē nō est fundamētū. Sed organū. tū. pcederet q̄ tertius modū loquētū de abstract⁹: q̄ re. ter q̄ p̄mīas sūtudo supponit p̄ eminē a. q̄. & p̄tentē tūmū ad que zē. Et tūc tenēdo neget mino rō. mō: q̄ sūtudo in casu est albedo fortis: a. fine albedine fortis: a. nō p̄t esse. Et p̄bationem neget mino q̄. a. p̄t esse fine sūtitudine: hoc est fine illa re q̄ nūc est sūt. tūdine. Et destructa albedine platonis nō manet. a. sūt. sūtudine: q̄ sūtudine supponit p̄ illo q̄ nūc est sūtudine. p. a. q̄ p̄t respectu copule p̄tētē tēpō. ¶ S. dīc. q̄ maner dīc tēpō futurū: zō sūtudine leq̄ns solū supponit p̄ sūtudine futurā. Et eā aut̄ non est. a. Respondeat illo posito sūtudine equocat. Inferendo igit distinguunt a sūtudine: q̄ p̄ia supponit velac. cipis p̄ sūtudine futurā: in ista p̄ sūtudine p̄nt & nō futurā. ¶ Similē rūdet ad sc̄as arguēdi formā: negādo mino nec p̄b⁹. ¶ De illa forma arguēdi la. trī: patuit s̄. in p̄to dis. q. i. iii. ¶ Ad tertiu formā sūt. negādo mino. Ad p̄bationē perrus p̄t non esse amic⁹ dei. Illa neget: q̄ amicūs iōi diatribūtis p̄ petro & alijs amicūs: t̄ sic leq̄res descedēdo q̄ p̄t est esse ille amic⁹ dei q̄ est petr⁹. Et cū p̄b⁹: p̄t nō h̄t. gram. Lōcēdēdo neget p̄b⁹. Ergo p̄t nō ex dīcōs est vel p̄t est amicūs: cū argūt: alioq̄ politi esse amic⁹ fine amiciciā grā. Nō sequit̄ p̄t diligētū intuēti. Et si adhuc argūt: a. maner q̄n no maner sūtudine vro. tūr distinguunt a sūtudine. Rūdet: si lī sūtudine vro. biq̄ supponit p̄ eodē bonū est argumentū: q̄ si vro. biq̄ supponit p̄ sūtudine futurā: verū inferē acci. p̄tētū distinguit large. ¶ Virobiq̄ p̄ sūtudine p̄. fētēt. a. nō est fallūm. Si in a. cēdēte supponit p̄ sūtudine p̄fētēt. in s̄. q̄tētēt p̄ futurā nō valēt argumē. tum. ppter fallaciā equocationis. ¶ S. cō. ibmū. In 1. ub. 2. quo aut̄ quō distinguunt creatio actuar creatio passiuā. Et videt q̄ no distinguunt: q̄ dīcū p̄cile idē. Et q̄cū enī dīcū diuinā essentiā & creaturā nō potēt exti. stere fine deo: & nib⁹ plus vt patet ex conclusionib⁹. ¶ Cū oppositū est: q̄ sunt diuertorū predicamentoz et p̄ seq̄ns distinguunt. ¶ Cēlēponī q̄ dubiū p̄t̄. intelligit. vt de q̄ est actua creatio & creatio passiuā: vel de terminis. p̄imo modo p̄s responsō ex. oclu. sionib⁹. Sc̄o modo dicendū: q̄ illi termini nō sūt synonymū nō obstat q̄ significat idē pacēt: q̄ non significat eodē modo. Nā tenēdo tertius modū dī. strat: q̄dīcū creatio actio sūt iubistructe: dī sūt creat. p̄cio foīmāt & econcierto. Sic enim creatio actio supponit p̄ creatēt cōnotat creature. Crea. tio passiuā ecōuerō supponit p̄ creature cōnotat creatiē deli. Si tenēt sc̄o modū: tunc lī supponit p̄ eodē p̄cile: q̄cū cōnotat p̄ deo & creature. Lī creatio actio sūtē p̄ modū termini a. q̄. & creaturā p̄ modū termini nā ad quem. Crea. tio passiuā ecōuerō. Et tenēt p̄mī modū: tunc non significat idē: q̄ sic significat cō. cept⁹ mentis q̄ sunt diuincti nō synonymū. ¶ C. ter. dī dubitat. Utrum omnis effectus creature & non nisi a deo: & omnis effectus est creature. ¶ Cū oppositū: non quilibet effectus sit nib⁹lo. Tūtū non quilibet creature: p̄atet p̄ magistrum distinctionē p̄tētētē. Crea. tio est aliqd de nib⁹lo facere. De nib⁹lo: id est non de materia. ¶ P̄o responsō ad dubium notā dum p̄st. Et cēmā secundo quos: q. viii. & tūtā tēgē. tur in. illi. dis. l. q. s. & create multipliciter accipitur. aa iiij

Liber

*quatuor mo
bis accipit
creare.*

Quādoq accipit p. pmonere ad dignitates: sic dicit canonist q̄ papa creat cardinales; sic nūl adpositū. Alter accipit q̄ tuus modis. Pōlo m̄ large p̄ducere: sic accipit p̄metator. iii. de alia. Intellectus: creat intellecta. Secō mō accipit stricte p̄ facere ali- quid de nūlō mediate vel imdate: id est ipm vel id de quo facit sūl. S̄ dicit caput strictrus: q̄ tē et alia facere aliqd facere postq̄ fuit nūl: quod posset ipm facere fini subiecto. Tertio mō caput strictrus. et sic est eff̄ facere aliqd postq̄ fuit nūl fini cōcūrta agēt: qd necessario facere pafus fuit subiectum: un pimulo r̄p̄deretur ad dubium p̄ res pōnētis fin. Occam vbi q̄. vñl. sc̄i q̄t. Prima accipiendo creare pumis duob̄ modis q̄libet effectus crat a deo. Pater: q̄ ois effectus p̄ducatur a deo de nūl. Ilo fin ferel fin illo de quovltimo p̄ducatur. A puma rem p̄fuit p̄ductio fuit de nūlō: t̄ sic nūl puma p̄duclio magistrū q̄ deus est creator oimvisibilitū iunvisibilitū. Sec̄a populi. Accipiendo creare tertio modo: sol⁹ t̄ ois effectus simplex: creatur a deo. Sol⁹ p̄t: quia copitōrū p̄ generatio: p̄ductum p̄mit in fini materia: et ita no fit postq̄ fuit nūl. Illud enim de fūnē nūlō cuius nulla pars p̄fuit. Sec̄a pars sc̄z q̄ois effectus simplex: q̄ quilibet talis ante p̄ductionē nūl fuit: et ois effectus productionē cōcurrerit de q̄ no querit de necessitate subiectū in agēdo. Illud c̄m p̄ducit in subiecto: potest p̄ducere extra subiectū. Sic ut p̄t̄ ser uare extra subiectū. Sic ut p̄t̄ de accidentib⁹ de q̄b⁹ minus vider verū. Ut ponetur respect⁹ distingui ab absolute habere hoc negare. Lato enī implicitū p̄t̄ eile una fundāmentū et termino fin eos. Correlariū. Idem effectus generalē et creatur. Guaritur a creatura: t̄ creatur a deo. Pater de forma substantiālē ignis genita ab alio igne: simili p̄ducatur a deo. Vide locum. q̄. iii. p̄t̄. v. sc̄i. non lōgē a fine. Hec et illud magis incoueniens q̄ q̄ idem effectus p̄puta volitio p̄ducatur liberē et p̄tinger a voluntate et necessario a cognitio. Sic at Augustin⁹ sup p̄s. lx. ver. De quis līs libi. Parentē: generantibus deus creat. Secundū p̄t̄: q̄ois effectus p̄pūlū p̄ducatur est purū nūlōlēt̄ est nūlū nūl. Hec ip̄t̄ est q̄ dieſi fūne in potentia materie: q̄ no magis est in potentia materie q̄ in potentia agētis. 3. mō ois effectus magis est in potentia agētis pumis fin deū et in potentia materie: eo q̄ implir non pot p̄ducit nisi a causa prima. Pōt̄ autē p̄duci non ex currente materie: t̄ māia p̄ducatur ante p̄ductionē: liceat fūre in potentia agētis: tamē sumpliter nūlō fuit aliquo non crearet. Nam et in potentia materie no est eff̄ aliqd: fed est ois potie p̄ducatur in materia ab agēte requirentiam materialē recipiētē. Tertia populi. Solus effectus q̄libet qui p̄m fece quodlibet lui p̄ducatur a deo solo no cōcurrit causa facta et effectus: creatur arto mō accipiendo creare. p̄t̄ ex de scriptio q̄rti modi. Bonas p̄t̄ dūbū foliuntur p̄ oueriam acceptiorē huic et creare. Nam prima ratio procedit fin duas pumas acceptiones. Secunda procedit fin tertiam et quartā acceptiōnem. Et note q̄ in oibüs pūmis creatio accipit ut extedat ead coferationē. Sed dicaret q̄ p̄tra corollariū. Et tradicōt̄ eff̄ q̄ aliquid limul et se mel fiat de aliquo t̄ de nūlō. Sed q̄ creaſ fuit de nūlō: qd generat fin de aliquo: q̄ de potentia materie: ideo contradic̄t̄ eff̄ item gari et creari. Belp̄ondet

negando q̄ illud qđ gñatur non sit de nihil/salte lo-
quendo de forma implícta. Unde ita vera forma qđ p-
ducit in materia a causa naturali fit de nihil sicut qđ
creat: qđ nihil formae generande p̄crescit in materia
Altioqñ non poteretur. De quo postea videbitur. Nec
sufficit. Fit de potentia materie. Illud non fit de nihil
quia educere de potentia materie nihil aliud est qđ
agens aliquid pd̄cere foamam in materia: ita qđ
necessario ut producendo requiri materiam concavam
in suo genere: hoc est materiam incipiente. Id est
etiam qđ causat materialē. Et qđ patet qđ non tantum
forma naturalis. sed etiā foamam violenter introducta
edificat de potentia materie: vptura frigida in aqua
nō agens violenti hāc pd̄ducere non pot nisi in materia
aq̄ ipsa subiecta. Unde hoc sola est diff̄entia me-
dium & creare: qđ creare est agere: pd̄ducere aliqd: ita qđ
nō necessario requiri materiam oculantem: ut nare hoc est
agere: pd̄ducere aliqd: qđ necessario in tali pd̄ducendo requiri
materiam oculantem. Unde p̄ts qđ dicitur ex eo foama ab-
soluta: pd̄ducere pot extra materiam: oēm foama quam
pd̄ducit etiā in materia creat: qđ esti aliqui causat in ma-
teria nō necessario requiri materiam qđ potest eidē effectū
producere extra materiam. Dissero cā sc̄a pd̄ducens
foamam gñat. Nō ergo magis incūnabiles dicere eā
dem foamam simili generari & creari: qđ dicere eā
dem foamam produci a duobus agentibus: quoniam nō
necessario requiri in tali pd̄ducendo materiam concavam
aliud non requirit. Et tantum de isto dubio
tota questio. ad fīctū ad
lōi de p̄f
matēbīc

Veris scđo. Ut̄ deus sit pia & imēdiata
cāis effectu. p̄o illa q̄idē vide & cā i-
tū, ut̄, ut̄, v. p̄o ponent notabilia tñmōz
declaratio. Scđo excludere. Tertio du-
bia. Quidam ad p̄imū notādū p̄o circa illū termi-
num cā ex. q. i. dī. xlvi. lī. p̄imi. q̄i cā alij ac̄ipit. p̄e
ad cui⁹ positione ponit aliud. Illo m̄o dī accipit. p̄
q̄dōne h̄icā quādā p̄ioritati ad illā fin̄ m̄az̄ h̄is quā
ans s̄a cā colēctio. P̄ima acceptio est ad p̄olitū.
Unde ad rōnē cause illo m̄o req̄ifit vultus. Cā. q. iij
dī. i. lī. t. dī. xlvi. lī. 4. Itē infra in. iiii. dī. q̄i ipo posito
obligat̄ circumscripsit ponit effectu⁹? p̄o non posito
obligat̄ alijs positis non ponit effectu⁹. p̄o zoper p̄imus
fan̄ ignis q̄i p̄o ponit causa caloris. Ap̄opter fīctio:
alijus ponit causa alij & obiectu⁹ est causa notice i-
ntuitio. q̄i q̄idē res req̄ifit in esse reali ad exēter⁹
et i⁹cā in ali⁹ generē cause. Sūr res ad cui⁹ esse fe-
cīt̄ aliud est causa eius. q̄i quo fequit? q̄i lo i oadine
entiallitybi p̄misit p̄t esse fin⁹ posterioris? n̄ econ-
uerio p̄i⁹ est causa posterioris. Et̄ cōdo notādū
causa est duplex: mediana & imēdiata. Causa media:
ta est causa causæ: vt abāna ē caūa Jacob nepotis.
Causa imēdiata est q̄i decripta est. q̄i p̄ista alijs
circumscripsit ponit effectus. Et̄ q̄i non posita om̄ib⁹
alijs obligat̄ non ponit effectus. **L**o colla-
rū. Causa mediana proprie non est causa. q̄i neq̄ re-
quiritur ad esse effectus: neq̄ ea posita ponit effectu⁹
vt p̄t de auro respectu nepotis. Unde licet ap̄us non
est pater nepotis: ita nec est causa eius. **S**ecundū
sequitur: q̄ om̄is causa proprie dicta est causa imē-
diata: sive fit causa vñtruerialis sive p̄ticularis: et
non magis est cā imēdiata p̄ticularis q̄ vñtruerialis
q̄ non magis ad esse effectus req̄ifit̄ causa vñtrueri-
alis. Locutio seccā in. iiiii. iij. v. **T**ertio fod-
tur: q̄ non est id cā imēdiata & cā p̄tilla sua tota lis

Distinctio

I Questio II

Quia vel causa totalis est qua posita oibus aliis circumscriptionis pōt effectū sufficiunt ponit; **hec** etiā dicit causa lūfictens. **Vel** accipit pōt causa pīca & sic causa totalis vel pīca est q̄ nō h̄s aliqd sibi causans. **Sic** causa pīalis est q̄ cū alia causa effectū. **C**āndē h̄ ad eūdem effectū plures caūsēs coocurrunt sine subordi-
natiōne ex ea. **E**x. **T**u in plurib⁹ trābent⁹ naūem; libet illar⁹ occurrit⁹ est cā pīalis sive pīas sive pīculari-
s & oēs sīl sunt causa pīca sive totalis. **T**u de⁹ pīduces asūnum cum causa loca est causa pīalis; sicut & causa
scīa. **Sed** virāgū causā totalis & pīalis est causa
imediatā & causa totū effectū. **H**ec legat⁹. **E**t causa pīali-
tatis; ḡ pīducit pītem effectū. **H**ec sequit⁹. pīducit causa
totū effectū & causa totalis. **D**uo lectur⁹. q̄ diuisio
causē in causa immediatā mediata est diuisio analogi-
i in sua analoga. **C**ā nō sequit⁹. **E**t causa cause. **E**rgo
caūsā causāt̄. **H**āto aliqd t̄r̄c̄: q̄ causāt̄ aliqd nō q̄ ca-
saut̄ aliqd q̄ sī cā illi⁹. **L**icet dā ad effectū cā mei;
tūc̄ ego nō fu. **N**ō potest aut̄ causāt̄ causāt̄ sī eff. **N**ō
tūc̄ nō ē causa. **N**ō entis non ē. **C**ausā immediatā
q̄s & immediatā immediatōne causē: q̄s immediatā
one effectū. **L**auila immediatā primo mo eī q̄ diuisio
est; itē q̄s & effectū nō mediata alia causa q̄ sī ca-
sa effectū & ipsa r̄m causa illi⁹ causa. **Sed** causa imme-
diata immediatōne effectū est causa potes pīducit effectū
sive alia effectū currente sine pīpos. **Sic** ignis nō est
causa immediatā ignis: q̄ pīducit immediatōne effectū;
q̄ sī pōt pīducere formā ignis in materiali

naturaliter q̄ deus sit causa efficiens oīm: nō posset probari q̄ necessario efficit causa partialis vñ sufficiēs posset, p̄bāt q̄ efficit causa oīm sufficiēs. Et tā frustra ponent cause feccit efficiētes: immo nō potest p̄bāti naturali ratione q̄ deus sit causa efficiens alius effectus: qz non potest p̄bāti sufficiēti q̄ sufficiēt effectibus p̄ter ḡibiliā et corruptibilā: quoniam cause sufficiētes sunt cause naturales iheriorēs cum corporib⁹ celestib⁹. Salte oppolitū p̄bāti non potest. Ergo, c. L̄sequāta nota. Mādo p̄bāti non potest sufficiēti p̄bāti q̄ sufficiētia separata aut aliquid corpus celeste causā a h̄c q̄ efficiēt. Salte p̄bāti similiter: q̄ oppolitū nō experimur. Nec ex principiis per se nos: illud oppolitū deducit potest. Ex q̄ inferit: q̄ non potest p̄bāti euidet q̄ deus sit causa alius effectus mediata; quia oīsa causa media alius effectus est causa immedia causa illius effectus: qz causa cause. Sed secundum demonstrant nō potest. Tāgūr nec id ex q̄ immediate sequit: q̄ cōsequēns demonstrari nō potest: illud antecedēntia mutare euidetur offendit. Et per hoc patet q̄ euidetur demonstrari non pot: q̄ deus sit causa effectus rēspēctu cuiuscumq; effectus nec rotatā nec partialis. C̄ p̄t in p̄fō rēnābit fīm L̄ccā. q. uſi. 2. v. l̄bu sc̄i giuāderē sic. Vñ agēs dependet q̄libet effectus: a simili primo et illimitato simili q̄ a cā sc̄a cū primi simili p̄tēctū. Immo in illimiti plectūs q̄cūs sc̄a cā fīm qd illimitata et impfecta. Et a sensu p̄tēz q̄ effectus dependet a cā sc̄a vniuersali lūmitata: q̄ nō p̄tēt cā nūl illa cā vniuersali sit p̄tēta: immediate causā p̄tēta quātūcū agēs particulares approximat p̄tēto certo hic inferi: tñ nūl foli sit in debita approximatiōne illi p̄fō: nūl cā particularis inferior: p̄ducit illū effectus. Statē etiā q̄ causa particularis p̄tēret a fōle. p̄tēz de effectibus p̄ducit a sole/ fūm accedit ad nos tpe effectus. Ideo sequit q̄ fol sit causa immedia ta talis effectus inferioris p̄ducti. q̄q̄s multo magis dependet effectus a deo tanq̄a a causa immedia. Si dices. Ene probat q̄ ad productionem effectus requirit p̄cēntia solis: et per conseqēntia p̄cēntia dei. Sed non probatur per hoc q̄ deus vel fol sit causa talis effectus. Contraria illud rollit omnemēta probabili vñ esse cām alteri. Si eni dicit: q̄ calo in igne et cā calor in ligno, dicitā q̄ no: sed tm req̄plēta ignis ad productionē calorū in ligno. Sed ex hoc non sequit causalitas ignis rebecca calorū ligno. Eni nullo alio medeo probabili potest q̄ ignis sit causa calorū in ligno. Et albedi paritio non sit causa albedinis in mediorū q̄ ad partientiam ignis sequit et incipit esse calor in ligno: et a p̄fēntia albedinis non sequit albedo in medio. Gr̄atē ad principe arguit. Suspicio actionis ignis in camino nō videt aliud q̄ deū nō coagere immedie ad producēdū calorem sūi. Fuit enim natura ignis ibi p̄fēntia sed q̄ deus non cocurribat immedie q̄ igne ignis non portat agere. Et si ignis deus cā immedia. Sit p̄mū. q. uſi. 3. ccā: nisi deus efficit causa oīm aliud a eo efficit in causa: vel efficit p̄coessū in infinitū in causa: q̄cū accipio q̄o ponit nō causari a deo. Quero tñ efficit causativē in causa. Si sc̄i bābet illā. Si p̄mū: quero a. Si deus bābet invenit. Si ab eo s̄ erit p̄coessū in infinitū. Sit secundū dō quorū: p̄mū. q. ccā: nisi deus efficit causa efficiens vel mouens effectivē aliquis effectus:

Пота.з

Art. 1. **Loco.** **C**ausa et ratione ignis. **C**ertius notandum: q; causa et
potia vel punitate pfectio[n]em, vel punitate illuminati-
onis vel punitate duratio[n]is se summa pfectio[n]e dicit
q; est cetera pfectio[n]es summa illuminatio[n]is et q; est concur-
ret vel concurre[n]t potest ad plures effectus pducendos:
vt sol respectu ignis. **C**onsumti duratio[n]e dupliciter
accipit: vel q; p[ro]cedit finis sua natura, vel q; quod prius
duratio[n]e causatur: si aliquis p[ro]p[ter] trahet naemum s[ed]
ali[us]: postea trahetur cu[m] ali[us]. Et distinguuntur ille p[ar]-
mitates: q; aliqui vni respectu eiusdem est puniti seu
prius punititate: q; posterius eodam alia punitate. Si-
cuit sol et homo. Sol est p[ot]eritio hoie pfectio[n]e. **E**t
p[ro]p[ter] illuminatio[n]em. De hoc o[mn]iis p[ro]lixi. **C**onsumt
ad t[er]cium articulum est hec p[ro]p[ter] actio[n]em. **D**e est punitio[n]a
efficiens q[ui]m effectuum immediata immedio[n]ate cause.
Dprobat primo auctoritate Icripture Job. **I**llo p[ro]p[ter]
ipsi facta iuncte: sine ipso facili est nihil. **E**n i symbolo
ritenio. **C**redo in vnu deu[m] p[er] omnipotente creatore
celi et terre visibilium et invisibilium. Et extra de trini-
tate carboli firmit. **I**pse creator omni visibiliu[m] et invisibiliu[m]
ipivalium et corporalium. Item deus tuus, q; ex
ipso et per ipsum et in ipso fuit omnia. **E**t cetera immu-
nerabilia Icripture testimonia. **S**i dicas. **O**mnes
ille auctoritates solutu[m] dicendo: q; sit causa media[n]a
ideo no[n] p[ro]bat q; causa immediata. **R**esp[on]det p[ro]dictu[m]
est: q[ui] est causa p[ro]p[ter] illa et immediata: copio q;
auctoritates illa clare minuit deu[m] esse causa d[omi]ni: q[ui]
per ipsum facta sufficierat ostendunt q; est causa im-
mediata. **T**unc Aug. q[ui] de trinitate, ver[us] attributio can-
sulat[ur] inferior deo et causa locis. **S**ed causa secu-
de sit immediate. igitur. **B**artione naturali hec co-
clusio nobis non potest sufficierat
probari quantum alle cause: q[ui] corpora celestia sunt suffi-
cientes cause respectu multorum effectuum: et ita frustra
ponit de causa immediata illor[um]. **T**unc si p[ro]p[ter] p[ar]-

Liber

II

sclo. 1. videt q̄ frustula ponere inviuerso. **S**ecunda p̄clusio.

E Deus est causa prima om̄i primitate & illimitatione. Parer: d̄ens est effectus oib⁹. Et est

sclo. 3. causa om̄i effectus: quod nulli couenit alijs. **T**ertia p̄clusio. Deus est causa prima duratione prioris accipiendo primitate duratiois: q̄ fin natura suā p̄cedit duratione oīs causas sc̄das & effect⁹. Fuit enim ab efn

sclo. 4. q̄q nulli alteri puenit. **Q**uartā p̄clusio. Deus non est pia c̄l om̄i primitate duratiois secundo mō. Proba-

bāt: q̄ nō nulli cauēt caudas & sc̄das fecū p̄cautantes. Ita q̄ in alijs istatī signo cauēt nulla causa fe-

cunda currēt: & postea c̄li ea p̄caut. Proba: q̄ p̄z ad sententiam: q̄ res ponit in eis ad p̄ficiā t̄cē cause &

sclo. 5. q̄n in alijs priori instanti vī signo sine plenitate carum. Lū ex eo alij dicunt causa & cauēt: q̄ ad ei p̄fectū aliqd incipit eff̄t: & ad eoz p̄tiam res incipit eff̄t: & nō p̄p̄t̄ sequit⁹ q̄ deus nō prius cauēt: q̄ non prius in-

cipit effect⁹ eis. Item q̄ ratione in sedo instanti agit eadē rōne in p̄mō. In secundo instanti agit fm̄ oīs

sclo. 6. **I**git̄ & t̄ primū instanti inceptiois effect⁹. **Q**uinta p̄clusio. Deus potest eī p̄cautā causa effectiva omnū duratione sc̄do modo. Quidam in qua effectus ablo-

utor. Proba: q̄ de⁹ emunēt h̄z s̄ causālitate eff̄t etiā om̄i cauātā: ita: ideo p̄t̄ supplerē oīm earū causālitate. Et se p̄t̄ p̄ducere in ḡne causa effi-

ciētia quicqd p̄t̄ p̄ducere cū causa sc̄da. Hinc illud cōdicitur. Deus p̄t̄ supplerē causālitate cuiuslibet

cause extrinsecus. **S**exta q̄rē nō s̄ tristitia. Ratio: q̄ causālitas intrinsecā includit imperfectionē sc̄s subiici formē & formare materiaē q̄d impēctiois est. Ideo non conuenit deo causālitas subtectua vī formalis.

sclo. 7. **S**epta sclo. probab. possibilis est q̄ p̄ducere aliquā tānḡ cā totalis & p̄ficiā: & p̄ post t̄p̄s creatura p̄ducatur cādē rōnt̄ p̄t̄alit: id est tānḡ causa a partialis

probab: q̄ de⁹ le p̄lo pot p̄cāre effect⁹ & cū postea s̄seruare cū cā sc̄da. Ut exempli gra. Si de⁹ p̄du-

ceret ignem mediante sole: tunc ignis dicūt p̄ducā sole: q̄ depēder a sole. Et p̄ sequēs sol h̄z rōne cau-

litarat: ad ignē. Et nullā causālitate p̄t̄ habere causa sc̄da & respectu effect⁹ nisi p̄ductuā. Unde. Si de⁹

p̄mo p̄ducere ignē & s̄seruare eū & postea p̄ducere sole: tunc ignis illa s̄seruare a sole sc̄s si suffit p̄ductus a sole. Et eodē modo depēder essentialitatē a sole ac si s̄seruare sole p̄ducet. **Q**una licet deus p̄-

ducere solem p̄t̄ ignem: tame daret sol actionem determinatā quo ad oīs effectus ab eo p̄ducit possibilis: q̄dē mō depēder ignis a sole ac si suffit p̄mo p̄ducet: a sole q̄t̄ nunc p̄ducit a sole: q̄t̄ nunc s̄seruare a sole. Et ita sol est cā partialis cū deo illius s̄seruatiōis. S̄seruatiō aut̄ per nihil positiū differt a creationē: nā creatio significat rem: & notat negationē immediate p̄cedentem rem. Et s̄seruatiō signifi- cat eandē rem connotando intentionē rei. Et hoc nihil aliud est q̄ notare negationē int̄ruptionis eff̄t rei vī corruptionis: & t̄ seruatio quantitā ad oīa po-

litutia est q̄dām p̄ductio: & causa s̄seruatiōis effectus est fm̄ rem causa p̄ductua: ab ea depēder effectus est in eis: licet a generativa in fieri. **S**ep̄ima p̄clusio

sclo. 8. Deus est causa immediata omnī effectū immediatione effect⁹: effectus dico ab solutoz. Proba: q̄ ad p̄ductionē cuiuslibet effect⁹ nō idget alio effectu: q̄ p̄t̄ quēcīs effectū absolutū p̄ducere soli s̄ne p̄ducione cuiuslibet alteri⁹ effect⁹. **D**icitur alij q̄litas regrant ad materie dispositionem p̄ receptionē forme

fm̄ philosophi. q̄ de aīa. **A**ctus actuoz. & **T**hi ve-

p̄t̄ om̄i effectū absolutū p̄ducere imēdate: etiā ex- tra materiā. **C**irca tertū articulus dubitatis primo. **A**rt. 3. an deus sit agēs naturale vī liber. **B**stud dubius dif- Dub. 1.

fuit tractat in primo dī. xlj. & xlj. ibi video. Unde h̄b

beuter dicit q̄ ei causa libera agens ad extra p̄t̄ing- gent: h̄z hoc mēre creditū eff̄t: p̄bāti nō pot̄ p̄ rōne ad

quā nō rāteret fidelis: vt p̄t̄ foliōdo rōne. **L**po. & **Z**oā. q̄s **O**ccā solutū dī. xlj. p̄t̄. **P**ot̄ in rōna blitter p̄suaderi sic. **L**ausa nō ipedita eālter respici-

ens multa fine finita: p̄ducēs p̄ certo iſſantivū & nō aliud: est causa libera agēs ottingū. **E**st es h̄mōt̄ igit̄. Vide rōne bō diffuse dī. xlj. p̄t̄. **S**coz dī. **D**ub. 1.

bū s̄ p̄sonem p̄mā. **N**ā ab vno nō p̄ducere multa **J**

imēdate. **R**as. vñ. p̄phisc. t. ii. q̄ diatōt̄. q̄ ab vno p̄cedit vni. Et ide manēt idē semp̄ facit idē.

vñ. metaphysice tracta. l. ii. ca. 1. **S**i agens sitvñ & materia vñ effect⁹ erit vñ. **E**t ibidē ab vno motore nō erit vñ vñ mot⁹: aliū sufficeret vñ mot⁹ ac oīs mot⁹. **I**te. q̄ de aīa. **E**t diuerſitatem op̄ationū p̄cludit diuerſitatem p̄t̄etiar. **C**id illa dī q̄t̄ alij p̄t̄imū simili- fēt fālū: q̄m eadē causa p̄ducet diuerſa specie: tam libera & naturalib⁹. Nā eadā volūtā oīo idūtīta est principiū volūtōis notitōis: amōrit̄ od̄. **E**tia lōl imēdate p̄t̄ p̄ducere multos effect⁹: & t̄n̄ in fēo distinguunt̄. **I**te s̄ sit tāra distiſcio in cā sicut in effe- ctu. Accipio duos effect⁹. **I**st̄ reducent ad duas cau- sales: ita cause ad alias duas: t̄ erit p̄cellus in fēn- tūl̄. Et erit die cause p̄le: utrūq̄ eff̄t p̄t̄ impossiblē. **A**d auctoritātes primas tres dicēdū: q̄ loquunt̄ de causis naturalib⁹ q̄ p̄t̄. p̄ducētō q̄dāvñ: sed eadē effect⁹: nō fuerit p̄t̄imētū: ita q̄ illū vñ illos effect⁹ p̄ spēs p̄ducūtō vñ p̄t̄: quē etiā alto p̄t̄. p̄ducit nūl̄ s̄t̄ p̄edi- mentū: vt s̄l̄ eadē effect⁹ p̄ducit in autīo singulis alios: cētis p̄b̄. **A**d auctoritātē met̄ab. si agēs t̄. dr̄ q̄ intelligi debet de effect⁹ incōp̄ossiblēb⁹: q̄ p̄t̄ impossiblē est in vna maria etiā plures effect⁹ incō- possiblēs simili: s̄ succellūt̄ p̄t̄. **E**tia m̄ cōmēt̄. q̄ hoc intelligit in artificib⁹: q̄ impossiblē est p̄s eū & q̄ artifex in eodē ligno simili inducat formā arē & lecti- p̄t̄ etiā dici q̄ ille textus male allegat. Sic enī p̄t̄ textus. vñ. met̄appolice tracta. t. ii. ca. 1. **S**i ma- teria alterā mouēt̄ sc̄s alterē: & q̄ facti etiā sc̄s al- terū. **I**mō auctoritātē illa nūl̄ est ad p̄positū: quia illū locū de agētib⁹ naturalib⁹. offendēt̄ q̄o q̄m̄ erit diuerſitatem sc̄t vñmū: & alijq̄ erit vna maria di- uerſia marie artificiaſa: vt ex ligno fit lect⁹ & arē: vt explificat̄ i term. **E**t dicit s̄ idē ottingū erit illa mate- ria facere palā: q̄ arē & principiū que illi mouēt̄ idē. Et seq̄. Nā etiā maria alēa & mouēt̄: q̄ facti etiā. **A**d illū de potētis vñ. q̄ potētā vel accipit̄ p̄ eo q̄d̄ se tenet ex p̄te ale: & sic ex diuerſitatem op̄ationū nō arguit diuerſitatem p̄t̄etiarū: q̄ intellect̄ etiā p̄t̄etia t̄ t̄n̄ h̄z op̄ationēs multas specie diuerſitātēs vt acti- simplici intelligentiē & actiū cōplexū. **I**te appreben- sūt̄ adhēsum q̄ diuerſitātēs specie. **E**lio mō accipit̄ p̄ illū q̄ necessario regrunt̄ ad hoc q̄ potētā p̄umo mō dicta elicit̄ operatiōes: vt sum organa corpora- lia. **E**t sic ex diuerſitatem op̄ationū illarū sc̄s que re- quirunt diuerſas dispositions organicas arguit di- uerſitas potentiarū: id est organōnum: sicut ex vi- sione et auditione. **E**b̄ autēt̄ potentia non indiget organo non haber locum sicut voluntas: que vna po- testi velle & nolle. **E**t vide de hoc dubio latius in q̄s

Distinctio I

Questio II

Dubi.

prologi. Ceteri dubiti sunt eandem distinctione. Multi sunt effectus non quoz nisi pote est ea sine sua mutatione. Nam a ea codice non potest producere nouum effectus plus uno tunc etiam alio nisi per dispositionem alterius materie: aut per nouum actum intellectus vel voluntatis.

Vel si expectat pfectio ne futura: quia non habet vel si ipse determinatur est renouatus: aut si expectat oportunitatis ipsius: sed nibil hoc loco haberet in deo. Et hoc est quod dicitur metaphysicae viii. physicoe: et deus per antiquissimum tantum non potest aliud de nouo producere sine sua mutatione. Hinc est illud. A voluntate autem non potest dicere actio noua. Ad illud ut deus potest aliud de nouo producere sine sua mutatione: non potest voluntatis: sed per activitatis erit: qui exaltatur voluntate effectum cras: producere: immo potest hoc velles cras illa bona: producere aliquem effectum: et in talvoluntate permaneare: et crassus effectus producere per velles mutationem p die vni. Et talvoluntas quia effectus producere non mutari: quia non fit de nouovoluntas. Abutatur deus de novo volentes fieret voluntates.

Dubi.

Quarta dubita est de multis quod videtur crea ria a deo. Nam malum culpe sine pctm est. Et tunc non fita deo imputata: quod est non auctio malorum factum per deo enim auctoritate nibil fit deuterius fm b. Aug. h. xxiii q. iii. Adhuc autem culpe per se deo deo. Et hec negatione entia ratione esse obiectum priuationes possibilia: veritas huius p. p. deus nibil creat: non potest creari a deo ita non a deo creari a deo. Ad dubium ut deus est etiam imputata omni effectu. Nec tunc p. hoc

faciat malum culpet p. c. facit p. c. et facere id ad cuius oppositum tenetur deus: nihil tenet seu obligatur. Nec sequitur. Deus facit omnia effectus: et p. c. et effectus: q. facit p. c. q. facit in conclusione dicti factio ne qm dicitur: in majora factio ne simili. Et sic est fallacia accidentis. Quicquid p. c. possumus est p. c. deo: potest efficiere. Si tunc concluderemus ergo deus facit actum ad cuius oppositum aliud tenet: ponendo loco p. c. etius qd. note: argumentum est bonum: qd. negandum: qd. ibi facit non equumocatur. De hoc infra di. xxvii.

De segmentis entibus tunc est obiectum vis: q. deus potest ea facere: q. sunt res aliq. q. cognitiones: aliq. sunt resultatae qualitates p. vna opinione. Si autem tenet q. cocepit: non habet esse reale sibi obiectum tunc: tunc q. deus nibilominus deus potest ea facere in esse quale hinc: q. facit cognitiones: q. sunt qualitates materia: ad quas secundum hinc entia resunt in figura. Et si vices contendit: q. non sunt effectus: non erit contra conclusionem q. dicitur q. deus est etiam imputata omni effectu.

De impossibili: si capio p. termino scde inpositum: deus est causa eius: q. est causa p. p. et terminus priuationis. Si p. termino prima ipsoitio: tunc impossibilitas priuationes non sunt effectus nec res aliq. ideo non mirum si deus non est causa eorum.

De veritate illius p. p. deus nibil creat: possit q. sit vera. Deus potest caere: q. potest p. p. illa creare. Deus nibil creat: verum si creare: erit falsa: et p. posse q. minit et verum creari potest: vel alia libi synonyma. Quintus dubius hoc quod dicitur effectus est etiam imputata. Nam prima causa agit mediante scda: igit scda media: igit p. a. non est imputata. Et si sic tolleremus oido in causis eentialibus ordinariis ha. l. littrags et imputata princeretur effectus: neutra est p. a. alia in causando: et illi pluribus similiter trahentibus. Item tunc superfluerit causa scda: quia si prima imputata ageret producere: totus effectus: qd

pd. ducere casu scda: q. sufficit. Ut q. possit an

ca. p. a. scda: pd. ducere ead actione vel b. uerla. Non ead: q. non ead est. Nec ducera: q. tunc est idem.

Actio autem fortioritatem est eminio. Et si odo ageret conuertit ordinem finium: id est effectus non potest hinc finis imputari: q. non duo agentia imputata.

Ad ista rindet ad p. m. q. p. p. p. a. non agit mediare scda: q. iste et q. imputata occurrit ad effectu. pd. ducendum et libet: pd. ducere totus effectus: vt dictu est.

Cad. c. q. arguit de ordine causarum: essentialium: q. q. ordo causarum essentialium est ordo non mediatores vel imputatores: q. non est etiam duratio: q. ordo et prioritas pfectioe: illuminatio: v. q. necessitatibus: vt p. positio. p. a. c. n. regis ad actionem non scda.

Ad tunc negat q. idem scda sufficerit: q. non est casu naturali: ageret corruir agendo ut sol et ainst. Hinc libet attinat totum effectum: q. imputata tria neutra sufficit: q. neutra sine alia sufficit: neutra sine alia pd. ducere posset. Et si in trahitur nauem quam nullum trahetur foli. trahere posset: q. libet trahere imputata tota nauem: trahere sufficit: q. neuram sine alia trahere posset. Si non alia causarum sufficit: sicut i. p. positio. Deo q. etiam voluntarie non nescio aut naturali agitur: non sufficit. Q. ita plauit deo secuti admittit actionem casu scda: p. p. et q. casae pfectioe q. agendo p. p. et non p. p. sua necessitate. Si si for: non idem ageret admittit aliud ad coagendum voluntarie: non sufficit: q. coagens: q. sine ea q. actio factio: ret: q. i. h. coagere honorat: et p. p. voluntaria p. m. case adaptet. Ad illam: an eadem actione vel ducera?

Dicendum ut dictu est q. q. ducendum de creatio. Aut enim actione supponit p. agere vel p. effectu vel p. p. troq. s. aut p. p. ceptu. Si p. m. o. fit ducere actiones. Si fecundo modo: et vna actio: q. vna effectus. Littero non sit et vna: ni. ducere. Quarto modo non opus est vna vel ducera: q. p. cit. casu agere sine actio: q. est effectus: metis. Ad p. actionem vna: actio sua voluntate vel idemputate nec caput a statu agendum nec a tunc: p. m. scde in p. m. ducera acceptioe actionis: vt dictu est.

Ad v. m. v. q. id est effectus: p. ducere a duceris agentibus: potest p. p. fess: q. ducere: et ageret p. a. et duceris mo ueri ad agendum. Finit enim est qd mouet agere: marie si vna ageret agit libere: q. forcenus: finis p. recrta non mouere debet. De q. ita magis. Q. Quintus dubius p. actione facta. Impossibile est idem bis p. ducere. Si si alio pd. ducere a deo tamq. q. a. totaliter: p. posse a creatura bis pd. ducere. Et res actu ex his pd. ducere non potest q. si calu p. usus creature pd. ducere res actu existit: tunc. Et hec ois est p. p. effectus: q. calu effectus: p. p. causa: q. p. p. fit. Et fit totius p. ducere: et a deo: p. posse: et p. est et causa: q. q. scda. Q. solo non notandum: q. pd. ducere omnes accipit: et non includit negationem: scda: p. dare esse alium: iboc est q. ad q. p. fit aliq. res est p. fine post non est: sine post est. Et p. ducere est depedere qntum ad est fit ab alto. Lee ad p. entia alterius: sine post non est: sine post est. Quia mo. est de creari: illo modo non distinguuntur a seruare et co seruari. Illo modo accipit et includit negationem: vt pd. ducere est dare et est post non est imputata p. cedes. Quo modo de p. ducere creari: creari: et seruare aut est dare esse p. p. et priuationi: non interrupit. Et hoc modo distinguuntur pd. ducere et seruare: non quantum ad aliquid possumus: q. quantum ad negationes contrarias. Per hoc ad rationes q. q. in actione capit p. ducere primo modo: vt non distinguuntur a seruari. Et ita non est ipso possibile aliud bis p. ducere: immo effectus pd. ducere

4. 16.

4. 10.

ad 2. 100.

ad 2. 100.

ad 3. 100.

Liber

II

mones & tunc p.ducit: sicut cōtinue habet esse fusi ab alio nisi bis ipso taret irruptione q̄ dōmēntum est. Et nō sequit q̄ id bis p.ducere: q̄ si p.imo p.ducit a deo: t̄ post a creatura: nō t̄ ibi p.ducit: q̄ productio ex non interrup̄t. per hoc p. solutio fuit. Illa argum t̄a procederit capitulo p.ducere sed modo. ¶ Ad tertium vñ. q̄ olos cā et p.itor effectu natura non ipso: q̄ p. tot p.fect? p.cedere fuit cā conseruatur ut patitur in cōclusione sexta huius q̄. p.fect ut cā p.riox natura: q̄ p. totē sine effectu: t̄ nō ecō uero. ¶ Ultimum dubitab̄ hoc q̄ dicitū est in probatio p.ime p. clauis: q̄ ipsa non p. tot probari natu raliter. Tāde p. posse probari. Nā possibile est et p.ura simp̄ p.ima: q̄ h̄ s̄ p. tot p.cessit in causis in iñ nitie p.fecta dāvñi simp̄ p.ima. Tāta vñiuer sitatis: tas cauilar̄t: et cauilar̄t a nullo illi vñiuer sitatis: q̄ idēn̄tia cauilar̄t: ita q̄ aliq̄ acauilar̄t: hoc est deus: deus est cā toti vñiuer sitatis. ¶ Ad titula diceret insuffido pure rōnū naturali cōcedendo q̄ est sim plicit p.imumetia q̄ nō est p.ocessua in infinitū in cuius efficiens ordinatur. Sed nō seq̄ q̄ dāvñi p.uma causa olimq̄ nūp.ionum? p.rit esse multe cause efficie tes p.uma multa corpora celestia vel multe sub stan̄e separe: q̄ nulla est cauabilitas effectuosis: ne dependet q̄c̄los modo ab alia: salte op̄positi nō p. probari. Inter illa tri p.ima est aliq̄ efficiēs simp̄l p.ima respectu aliorū: no in causitate q̄c̄los: sed in p.fectione: q̄ op̄ozit p.ym̄l p.uma differant specie: q̄ in efficiētib̄ cūsīd̄ specie est p.ocessus in infinitū: et nullū est p.ima. Et p. oīs vñi illoz p.imo nullū est p.fectus alioq̄ specie rerū h̄it se vt numeri vñi me taphysice. ¶ Cā dicitur diceretur vñiuer sitatis causa tozum cauilar̄t est: led nō abvno efficiēt: sed a pluribus non cauilar̄t. ¶ Illa p.ouint adduci que in di functione. ii. primi solent tractari deuinitate dei. ¶ Tā tum de questione
Quodlibet. iij.

Distinctio I

Questio III

Piber

III

a b c d e
13 13
1 4 8 1 6

Quae prima pars propotionalis est a:scdā b: stia c: quarta d. Et residuum a est duplū ad b: sicut b est duplū ad c: c duplū ad d: d: & nō est duplū ad e: sed ad metietate erit illa medietas duobus ad medietates residuum & sic stimulando diuisione. Sequit scđo: & nō daf

Et si diuisio vltima: Sequit ideo: q[uod] non vltima ps cōtinuit fm diuisione in tres eiusdem proportionis. Ps tñ vltima ps fm diuisione i partes eiusdem quāritatis. Primum pr: q[uod] q[ui]cunq[ue] pars residua defilla est diuisibilis i partes eiusdem proportionis: hoc est

Etiam in duas medierates sicut ex eius proposito; sed in duas medierates sicut ex eius proposito; cujus nulla sit diuisibilis. Secundum primum quod dicitur ultima medietas toti. Si sit ultima tertia et ultima quartaria toti et sic de aliis; quia nulla est diuisibilis in partes eiusdem quantitatis.

Quarto secundum etiam voluntatis i partes tunc quatuor.
¶ Lertio seqt; qd nulla pars pportionalis tigat fini
ni extrinsecu eterne. ¶ Etz; qz quicqz tageret eet vltima
¶ Quarto seqt; q si aliqd mobile moueref ab h in d
q partes pportionales nucqz attigeret p. ¶ Etz; qz nucqz

attingeret vltimā pte proportionalē. **M**odo sedq; si mobile ecōuerso mouereret de p̄vitus h: nullā partē proportionalē grā exēpli nullā medietatē p̄vio attin- geret. **D**icitur: nullā medietas est vltima: cū q̄lsibet sit

vlter⁹ diuisibilis in infinitas. **S**i quis quod graduo mobile proprio attingit. Beante proprio attingit parte diuisibile in infinitas propries proportionalles. **V**et proprio attingit vertutam tertium vel vertutam millesimam; sed nullam parte proprio attin

git totā. I. h̄ se 2 qdlibet sui: qd nō est dabilis minima pars quā p̄io attingit: qd quācunq; p̄e p̄imā attingit: p̄i⁹ attigit vñā ei⁹ medietatē scz vltimā c̄h p̄imā C Et sicut dicti est de diuisiōe cōtinui extensit per-

manetis: ita potest dici de continuo successivo: hoc est de
tempore et ratione eius. **C**erto sequitur quod infinitae sunt partes continui secundum multitudinem: capitulo de infinito synchronicitate
matice. **P**otescebat quod non tot sunt in plures. Ita sunt aliud pars:
23.1.5. **I**nvenimus enim quod si finis futurorum est infinitus, et
tempus secundum rationem eius.

qz. 2.3.4.1000. t.c. sic sine statu: nō tñ infinite sūt partes fm extensionē. An aut̄ pres sint infinite cathegorialemate fm multitudinem diceſ in sequēti notabilis.
Cterro notādū & de possibilitate infiniti cathegorialemate sūt om̄i etatris 72000. qz. 2.3.4.1000 facias eam.

rematicice sūt op̄i. strarie. Una q̄ de⁹ pōt facere actu infinitū tā fīm multitudinē tā fīm extēnsionē q̄s fīm i-
tēnēsionēm. Ilūc fauere vidēs auc. **Q**ccā c **S**eg. de
arim. in p̄io dist. r̄līj. q. iiiij. **P**robabiliq̄ in q̄libet part
propotionali h̄m̄ h̄oze pōt de⁹ creare un celū s̄ fili la-

proportionali huius hore potest esse creare angelum et sibi la-
pidem pedalem et vniuersitatem priori. **C**ste sic est potest in quibet
parte hore creare unum gradum luminis vel charitatis et
vniuersitatem priori. **P**onamus iesum in fine hore erit multitudo
angelorum infinita et lumen infinitum errans in lumine et cha-

angelorum infinita et lapis infinitus extremitate: et lumen et charitas infinita intensitate: quodlibet illos habebit infinitas partes tantas quanta est hec certa data secundum numerum extensionis vel intentionis: reddendo singula singulis: quod tot partes sunt partes proportionales huius. **¶** **¶** **¶**

ter partes quae sunt p̄t proportionales hinc. **I**ste continuu[m] actu[m] partes finitas. **D**icitur p̄t; q[uod] actu[bis] h[ab]et o[mn]es p[otes]tias sicut actu p[otes]tis ex partib[us] actu ext[er]ius. **R**ecurso est ne ente nihil ponatur. **I**ste autem p[otes]tes sunt finite cathegozomatice. **P**robatur; q[uod] non sunt terminatae; q[uia] non est difinita sicut videtur; quia si illa datur et est indistinctus. **E**t sic continuu[m] n[on] est continuu[m] est indistinctus.

Si diuisibilitate refert q̄ non sūt separe; q̄ diuisibile
nō est magis impossibile et multitudine trāctūs res-
ta rum nō vīlūt vīlūt faciliūt; q̄ oīs repugna-
tū et alīq̄ntū in illis faciliūt potest et in istis; re-
gnum infinitū etlet eis maī vel min⁹ alio duplo vel
triplo; q̄ totū et leylevel min⁹ p̄st etū et actualis
extuta repugnet et finito pribilis ſūt. Itē qd ne p̄s
immediate le folio 2 feruare quālibet entitatis in eis la-
ne noīcūtis oīs nō c̄ntūt et q̄ntūt aut etū etūt.

ue quocumque non est de entia ei^r aut per ei^r. Potest ergo alius cuiusdam stimuli qualibet praeditio dividere a qualibet alia eiusdem de proportionis non est per ei^r: et qualibet talis seruare in esse. Quo facto erit infinita multitudo distinctionum et actu separatorum: et tales res proportionaliter sunt infinitas.

actu lepatior: qz tales pres proportionales sunt infinitae. **C**te nullā implicat hdictionē eē actu infinitū: igit̄ deus pot̄ illā facē. eo q; argumēta qillā hdictionē iudicere volūt: nihil pl̄cludit: syl̄ sunt sophistice: aut assumūt falsū vel dubitū. Nec se sit q; potētia dei prouidit.

amum ut uer obui. Nec leq; q; poterit dei pd-
centis infinitū eēt exhausta: qz lz nō posset pdue
tus infinito posset tñ. pdue aliud infinitū: imo ifinita
alia infinita. ¶ Alij tenet oppositū: asserētes simp̄
impossible ee infinitū cathegorematice quoz rōne

imponere et immitti calce gobernante quoꝝ rōnes
plures s̄. posite sūt Et vltra pōt illa opinione assumi
rō tertia ad cōclōne oppositū statū s̄. posita; sc̄ tunc
deus possit separare oēs ptes & tñiuit s̄. separati & seruare:
vt arguit rō. Sed hoc est ipossibile: qz tunc ille ptes

etiam gaudi. Sed hoc est ipso nomine: qd sunt illi pres
essent indubitateibus; s ita opinio eest opositum er idini-
sibilisqd reputat impossibile. **C**erte si possibile eest i-
nituit maxime i casu prie probationis. **S**i hoc no: qd i-
possibile est qd qlibz pte pportionali hore decret la-

portione in eis, q[uod] p[ro]portionat, ut de ceteris la-
pidi. Probat: q[uod] sic etiā in qlib[et] p[ro]portionali posset
a[us]tere medietate p[ro]portionale p[ro]tinui. Ergo p[ro]tinui s[unt]
fine h[ab]ere esset diuiniū in oīs medietates. Conseq[ue]ns
falsum: q[uod] vel medietates ille in fine h[ab]ere essent diu-

Si ergo hoc est in hora, hoc erit et in aliis. **S**i primū: non essent oēs medietates. **S**cōm est ipossible: q̄ ipossible est p̄tinū. **A**poni ex indivisibilib⁹. **C**onseqn̄tia p̄bas: qz tot sunt medietates in p̄tinuo q̄t sunt p̄tes in hora. **T**ē ipossible est.

q*n* q*l*ibet p*t*e p*ro*p*or*tionali h*o*re c*re*et l*ap*id*e*. p*ro*b*a*
t*ur*: q*n* s*u*nt d*abi*les o*es* p*te*s p*ro*p*or*tionales h*o*re.
p*ro*b*a**q*: q*r* si d*are*nt aut es*cen*t di*vi*isibles vel i*udi*visi
biles. Si di*vi*isibles: t*u*c*n* s*u*nt o*es*: q*r* p*te*r illas s*u*nt

alie remanentes. Si idiusibilis tunc non sunt propotionales; quod per proportionalis est quia hoc proportionem ad secundum tem qualem sequens ad se habet sequitur: ergo erit sequens, ideo non erit idiusibile. Sed esto quod ille rationes de primis proportionibus.

portionalib⁹ cluderēt: nō habereſ adhuc intentiū illius opinionis: q: n̄ h̄b̄r̄ eſi q̄ infinitū illo mō eſſer impossibile. i. creādo aliq ⁊ multiplicādo fmp-
tes proportionales. H̄b̄lomin⁹ adhuc nō vīdet ipse

re/q; deus p eodē infiniti simul crearer infinitos ange
los: lapidē infinitū & q̄litatē int̄sine infinitā. Et ideo
ditit p̄cipitalis p̄clo in p̄cipio q̄stionis: q; pbabilit̄
est dicere m̄ndū creari potuissit ab ethno q̄ oppositu

q; nō icludit ḥdictionē. Sic q; dēū pducē infinitū actū
nō icludit ḥdictionē evident: ideo pbabilis est illud te-
nere theologo q; ei⁹ oppositū. Et hec rō soluti nō pot̄
nisi evident ondat ḥdictionis implicatio. **C**laus pmissus
rūdū et rāmū sūcūtū mīlū dūtū tūcū. **E**st dūtū
pmissus rūdū et rāmū sūcūtū mīlū dūtū tūcū.

riñde ad rōnes q̄ se uitare mudi iudicata. ¶ Et p̄ia
m̄cēdīs q̄ si mūd̄ ab etho fuit illūtē fuitent re
volutions p̄tralitē c̄ p̄terē syncatēgozmatice: q̄
non tot q̄n piures. ¶ Et h̄iñtē q̄c̄dīs illūtē client excēse. Et
q̄ s̄feret tñtūlē q̄ illūtē q̄yntē illūtē illūtē et iñ
ma tñtūlē. nō se q̄t c̄ illis illūtē accip̄l̄s bærgoz
matice: omittit fallacia eudicatioñā lñlē et lec̄tā.

Distinctio

Questio III

finita sit prædicta: qd; et aliquid finitum ut p; exponendo.
 Si vero placet admittere infinitum ac finitum op; negat, in pio d; xvii. scidit qd; revolutiones finiter sunt infiniti. Et cù infiniti: sicut finiti esse et finitum infinitum maius aliud. Dicendum qd; q; ly matr; min; eälii dupl; ac caput. Uno mox dictum separationem quatuor et ad alia finitam certam maturam. Ut equa dicant qd; eadem est illa meura: manus quo excedit aliud in certa quantitate: min? qd; excedit in quantitate: sic non attribuunt infinitus: eo qd; infinitum non est mensurabilis. Alio modo accipiunt illi termini lar; qd; et equa sunt aliud sic se habita qd; excedit in uno id est libi corindens et illi alto: et nihil ultra. Sic si deus in liber quo proportionale habet producere lapide: multitudine lapidi productio est equa multitudinem proportionalium prius hinc. Ut ictus veritas multitudine sit infinita: Et maius largius qd; ppter illa qd; qd; excedit aliud vel sibi corindens cù hoc aliud. Et sic maior est multitudine prius roti: ppter qd; et medietatis. Et minor: medietatis et toti: id excedunt ultra. Et qui arguitur excedit illi finitum. Neglet illud: sed hoc vere est si excedit illi finitam. Incipit a certa quantitate excedit et cetera. Vbi finitas excedit finitum non finitum. Sed hoc excedit: qd; aliud est in uno infinito qd; libi corindens non est in alto infinito. Haec finitum hys ppter finitas quartina distinguunt ab aliis. Sed an habeat pres aliud: videt qd; in infinito hys qd; affligi: ppter: ut si sex lineas parallelas traherent in infinito em linqutundinem distantes a se pedata: ppter latitudinem: spacia intercepta entia finitam hys linqutundinem: et qd; liber spaciis est sexta totius: duo spacia entia tria totius: et tria spacia entia medietas totius. Sed de infinito simplici: finitum dimensione positionis est maius dubius: qd; novitatis penes qd; sumt debetur ps aliquia posse me dietas tercia vel quarta. Vbi in nulla posset sumi me dietas: etiam qd; minima ppter. Vbi in nulla posset sumi me dietas: etiam qd; maxima ppter. Vbi in nulla posset sumi me dietas: etiam qd; media ppter.

Non autem cathegorematicae finitam opinionem ppter alia ppter videtur possibilis est infinitum cathegorematicum id est negandum qd; de ratione finiti sit qd; sit incompletum aut qd; aliquod est sit in potentia: immo finitum illud op; finitum ita oes pres sit in actu sicut finitum qd; ppter i multitudine infinita prius continetur ita libet ut est in actu et est causa sua libet etiam: nec una ppter est in actu et potest: ita cetera millesimae est in actu sicut ppter medietas. Ad probationem ppter dicit qd; ille non est infinitus infiniti finitum assignationes qd; crudeliter ppter etiam in modis itelligendis finitum. Et cù vix: quicq; imaginatur infinitum figura aspectu et. Unde et ex hac imaginacione nra non arguit aliud successio neq; aliud est in actu et aliud in potentia illud rei sup quia cadit imaginatio: qd; arguit illa successio ipsa imaginacione. Vbi quis apphendes gressus proportionabiles etiam ppter apphendit etiam qd; alia: vita tñ ppter finitum non est ppter: qd; aliud ita in actu est ultima millesima seu ppter hys ppter apphendat ppter. Et est iste: magna? acerbus? granos? muli? tor? est in actu: quoniam imaginatio ppter ppter vni grani apphendit qd; aliud. Et hoc ex probacione ipso possibiliter dicitur: ppter videtur oia illa illata. qd; dabitur est infinitum i multitudine et extensione intensio. Ad probacionem de finito metitur qd; qd; talis qd; alias i finite dimensionib; et finitae pecticius i sua specie: non tñ i finite pfecta simpliciter: ut declaratur est in pio notabilis. Et ideo non segit ut ea pfecta deo: immo qd; alias sic ita ppter pfectio interederet i sua specie: non attigeret minimi gradus perfecti superiores. Et infinita caliditas i sua specie non attingit minimi gradus pfectiois chariarum: vel cognitiorum. Sicut enim ppter quicquid intentione non mutat specie: ut caliditas fiat charitas: qd; s; ppter manet caliditas: ita non attingit ppter suam intentione gradus alterius speciei: qd; gradus finitae etentia rei. Et hoc ad illud qd; de finito extensio: et finitum multitudinem. Deinde ppter dicunt maiorum pfectionem solo: tñ infinitum non dicit pfectionem infinitum: et in genere nullum. Nec finitum dicit pfectionem simpliciter solo: deinde est. Ut etiam dicit pfectionem infinitum. Et raddit ad min? tot ppter pfectioe invenitur sitate alia: et. Et in deo qd; infinitum. Vnde qd; de non in formali nisi vna pfectio: qd; est infinita sua entia. Ut est tñ una pfectio: ideo non est pfectio anima hys ples pfectioe: qd; de: qd; illi ples pfectioe non sunt pfectioe simpliciter: nec equaliter: vnde pfectio etiam diuinitas: qd; simpliciter infinita est non ei separari possit infinitae pfectioe in gloria omnium creaturarum. Libaber etiam virtus ples de: qd; ples creare potest pfectas creaturas. Ad alio impossibile de infinito figurato. Vnde cocedit qd; impossibile est figuratio esse infinitum. Ad probationem dicitur: qd; cal? est impossibilis. Quia rō est qd; cal? implicat: ponit enim qd; sphera aliq; sit ab eterno pducta: et hoc quod impossibile est: qd; ppter sphera finita pedalis: gra excepit: ab eterno finita pducta. Sed cù hoc non sit qd; libet die circulatur: fusil obice pedalis: qd; cum dies pterit i finiti polita mudi emitatur: quilibet die infiniti pfectus dies: ita libet die pducti fusil finiti obice: et ita ari quilibet die illa sphera ab eo pducta fusil finiti: vrpnta hys infinitas ptes rati: et p; ptes nec est sphera nec circulatur: potest finiti alio obice: qd; finiti finitam magnitudinem ea pte qd; infiniti non potest fieri additio: cu finis non habet cui additio fieret. Implicat qd; libet die ab eterno alicui sphera fuisse additio circulatio: obice certe qualitatibus: qd; sic sphera non esset sphera: qd; infinita. Sic etiam implicat infi-

Ad. 2.

Ad. 3.

Liber

II

nītū circūduci orbe. **G**uo nō rīdēdū est de q̄dran
ad q̄rtū gulo aut triāgulo. **A**d q̄rtū negēt q̄ creatura non
līa p̄nroduci ad esse nisi p̄cesserit nō ēt. **E**d p̄bationē.

13 porquicatu*m* en se. *D*is*tu*ga*u*lla*m*: *v*el nō ca*p*is*m* infinitam*m* vel negat*m*. *S*i infinitam*m* negata*m* est*m* non ēlūlī cōuent*m* neg*m* de se ne*m* ab alto*m*. *E*t i*m* illa affirmativa*m* valē*m* nō est*m*. *A*lqd*m* q*m* ēlī nō ē cōuen*m* creature*m* de se*m* ēlī fala*m*; q*m* ēlī matiu*m* q*m* sub*m* crump*m* nullo suppon*m*; sicut*m* illa ēlī fala*m*. *C*reature*m* ēlī non ēn*m* de sevel*m* fīm naturā*m* ū*m*. *S*i accipit*m* negat*m* severa*m* et*m* puen*m* creature*m* de se*m* q*m* illa nulli*m* ē cōuent*m* creature*m* de se*m* hec*m* est*m* vera*m*: q*m* nihil*m* cōuent*m* creature*m* a*m* se*m*. *U*nicqd*m* en*m* habet*m* creature*m* haber*m* ab alto*m*; sc*m* a*m* efficiē*m*. *E*t ad huc sensum ne*m* gatius*m* fuit intelligē*m* illa affirmativa*m* de ēmīnis i*m*finito*m*. *S*icut*m* illa*m*. *C*reature*m* antē*m* pd*m*ucer*m* est*m* null*m*; illa*m* affirmativa*m* fala*m*; sed*m* co*m*cedit*m* in lenu*m* negatu*m* pōpon*m* nihil*m*. *N*ihil*m* est*m* creature*m* p*m*ūl*m*, pd*m*uce*m* ref*m*; q*m* valer*m* illa*m*. *C*reature*m* nō ēlī p*m*ūl*m*, pd*m*ucer*m* Sic*m* p*m*z*m* quod*m* illa*m* co*m*cedit*m*. *C*reature*m* p*m* ēlī fīm se*m* q*m* ēlī nō ēn*m*; q*m* de rigore verbor*m* ēlī fala*m*. *E*t c*m* arguit*m*: q*m* p*m*ūl*m* cōuent*m* non ē*m* c*m* p*m* ēn*m* novālē*m*; q*m* o*m* q*m* sibi cōuent*m* ab alto*m* potuit*m* sibi eternā*m* puen*m* ab alto*m*. *I*deo no*m* opo*m*ter*m* q*m* p*m*ūl*m* sibi puen*m* non ē*m*. *E*t nō ē*m* a*m* se*m* c*m* ab alto*m* non opponi*m*; i*m* tido simul duratione*m* puen*m* creature*m*; q*m* p*m*ūl*m* creature*m* nō ēlī fala*m* se*m* c*m* ab alto*m*. *E*t p*m* hoc ad aliam*m* q*m* nō ē*m* puen*m* creature*m* naturā*m* vel distingui*m* p*m*z*m*. *C* illud q*m* addit*m* q*m* creature*m* de nihil*m* pd*m*ucit*m*; q*m* illa*m* affirmativa*m* fala*m* ēlī fīm sed*m* co*m*cedit*m* ad sensum necessariū*m*; i*m* creature*m* nō adiue*m* se*m*.

Advlti
mum.
3.
10.
alio ratiōe de potētiā materiē. **A**dvltnū dico negā
do siām; z ad p̄ationē ad p̄teritū nō est potētiā
rum esēt ē p̄teritā q̄ p̄teritū non est p̄teritū; tñ ad
p̄teritū fuit potētiā. Potuit enim p̄teritū nō fuisse
p̄teritū. Et cū ar̄guit. **N**ōdū est p̄duc̄? ex tpe. i. post
non est; q̄q̄ necessariā est ipm huius p̄ductū et p̄teritā
p̄pō de p̄teritōvera et nccaria. **B**ñ et illa nccaria b̄z
quid vel fm t̄pō non simpliçr; q̄ l̄ nō possit elle fallā;
tñ potuit ē falsa; q̄ an t̄pō mūdius potuit nō fuisse p̄
ductus in tēpō. Potuit etiā fuisse p̄duc̄? i tpe tma
ginario. **E**ccliaria aut̄ simpliçr ē q̄nēc p̄c nec potēti
nec potuit esse falsa. **C**ū dicit. Si mūdius fuisse p̄
duc̄ ab eterno; nccario fuisse ab eteno simpliçr; q̄ nō
potuit fuisse nō p̄duc̄? **N**ō enī postp̄ fuerat p̄duc̄
nec ante; q̄ mūdius imaginari p̄t an etiū. Ergo a sili
q̄ mūdius nō p̄duc̄ ab eterno; nccariā est mūdius nō
fuisse p̄ductū ab eterno; q̄ iposibile est mūdius fuisse
p̄ductū ab eterno; teneri q̄ia; q̄ nccariā nō et ipos
sibile e q̄pōlēr. **C**ur q̄ siāte ypothesi q̄ mūdius nō p̄
duc̄ ab eterno nccariū eti mūdius ex p̄ductū ab et
eno; non tñ eti nccariū mūdius fuisse p̄ductū ab eteno; q̄
quociq̄ infāt̄ p̄terito signato aut̄ infāt̄ creationis
mūdi potuit nō ē p̄tali etiā. Et ita nō fuit nccariū
mūdi fuisse p̄taliq̄ infāt̄ p̄terito. Et ita nō ab eteno
Cāl p̄t cīq̄ q̄ffio fuerit nūlā posita ypothesi;
potuit aut̄ ypothesi; vel mūdius fuisse ab eteno; q̄l̄ nō
fuit ab eteno; q̄dūc̄ ponit; erit simpt̄ nccariū; eo q̄
oppositiū nō possit eti mūdius p̄t; q̄ iposibile sit aut̄
qd̄ et p̄t eteno. **C**ū dicit alio q̄d̄ se fuisse; q̄l̄ mūdius fuit
ab eteno a deo p̄duc̄ p̄t; deo nccario p̄ductū mundū
q̄ non potuit sit non p̄duc̄; q̄ non ante eternū; nec
in eterno; q̄ sic in eteno p̄duxit; tñ nō produxit.
Consequēt̄ dicit. Q̄ deus p̄ductū extra se necessari
o de fact̄. P̄t aut̄ aliquid necessariō extra se

ducere; et hoc faciet posita ypothesi. Ad. 1. **C**el posset dicit propter flatim quod mundus sit praetergeret, predictus a deo ab eterno. Et quod mundus predictus hoc potuit non fusse in a. Si a. eternitas; quod prima natura vel fin intellectu pretut deo non potuit esse mundus in a. quod involvitur sua fut preducere; et non preducere mundus. Ad. 2. **O**c**c**a. q. vii. li. si. Et sic propter lororum quod eternitate intellectu mundus adducturam: enim fin oper tenet; quod possibile est infinitus actu cathe gomaticae; quod magis precedat salte prima scia et tertia. Haec quod quod ex ille precedit a ambas. Ad. 3. **N**eo non illarum oper in terio notabilis hincinde adducte pres folium. Haec negates possibiliterum infiniti ad rones propter oper dicteret. Ad. 4. **A**d prima precedit quod libet pre A. propter notabilibus potet der creare lapidem vel gradu chartatus. Et cum dicitur: potet in en; in cibus; in libet pre creat: illa ne nec. Nec propter ver illa sic dicitur in en; led; quod singula res in cunctis sumptibus; hanc libet est possibilis. Ad. 5. **S**i dicitur: Una singularius erit ipsi possibilis. quod in de monstrar ylytima. Sed; quod ylytima non est demonstrabili lis; quod ylytima non est possibilis. Ad. 6. **A**d secunda dicteret negatus quod continuitus habactu partees infinitas: tuque infini tas habent pretes. Et coedidit quod acutu habo pars partes sus; capitulo ly oes distributive/non collective. Et cum arguit: oes pretes sunt infinita et. Reget illa: sine oes accipit distributive ut manifestum est pre predescendentes: imo straria; et est nullus pres sunt infinita. Ad. 7. **C**ontrafinitum sive finitum: quod oes circa ylytima sive finitum. Ultimam autem demonstrari non potest nisi ylytima. Si vero accipit collective quod etiam sic illi falsa est: quod nalle sunt oes pres collective; quod nullus pres continui sunt partes etiam; preter quod non finit ali pretes. Haec expo non oes collective. Oes partes continuus; pretes continui preter quod non sunt ali pretes continuus; continui oes preali sunt. xii. i. apostoli: preter quod non terminati sunt. xii. Cel sic erre dicit id: Apostoli sunt. xii. quod non est ali quis apostoli in illis aliis libatos. Ad. 8. **D**ido nulle preter continui sunt quod illarum libatos pot sint ali alignari: c*ui* nulla pres invictim; quod libet diu sibilis est in vtertores. Ad. 9. **P**ibratione non sunt oes terminatae; illud negat capitulo oes collective: quod libet pretes preter terminatae: illi et illi et lingulis. Quell est en propter notabilibus est terminata ad propter notabilibus sequente: quod nulla est ylytima. Si autem capitulo collective haec est: quod negativa cuius? vnis extremus. oes pres non supponit. Ad. 10. **S**ed tacit infer illa affirmativa: oes partes sunt infinita negare propterna. Sicur non se quod. Alius non sunt terminatae: quod finiti. Supposito quod nullus fit alius. Ad. 11. **A**d tertium dicteret: precededo/ quod deus pot dividere qualiter parte premissa a libet eiusdem propotionis: quod illa zeta; si dicitur singulis: non est illi alia quod ea dividere possit separata seruire. Et cum infer: quod est infinita multiuidu dominus parti separatae; precededo synchegomaticae non aut cathe gomaticae. Ad. 12. **A**d probatione: tales pres propternotabilis sunt finiti hoc negare. Licer infiniti pres propternotabilis precapitulare. Ad. 13. **S**ed videtur quod solutio ad tertium: quod dubius sive ylytima pres propternotabilis. Tunc probabilis prepono casu: quod in prima medietate precreet lapidem pedale: seruit in scia prepropternotabilis finit preter et tempus dicitur creat sequente ambiplur propterno. Ad. 14. **L**uc gro in fine bone; quod in infinita et tunc est la prest vel none. Hoc podicit scdm: quod anniblatur lapis non alio creat. Si dicitur primus; quod predictus est in ylytima pretertio propternotabilis. quod si non invitato pres in pretertio vel vtertores. quod pres in a. et est anniblatur;

Distinctio

I

Questio

III

eo q̄ in sequenti parte propotionali alii⁹ esset p̄ducens.
Cūl si ponat casus q̄ p̄t p̄ducat lapis: in
 sc̄a āmibile: in tercia p̄ducatur q̄ in q̄ta ierā āmibile:
 et sic deinceps. Querit virū in a. si lapis p̄ducit oēs.
 Q̄dūcūs dicitur fuitur q̄ a: sicut pars propo-
 tionalis. **C**ūl alii⁹ casus q̄ duos lapides in
 prima p̄t p̄portionabilis dñs omittunt: discutuntur in
 sc̄a: et cōtinuit in tercia: et sic p̄t. Querit virū
 in a. si tūcūtūr v̄l discutuntur: Et q̄cūtūq̄ debet
 v̄lūma p̄e p̄portionabilis. Bifidus admittēdo casus: **C**ūl
 sequit̄ q̄ p̄t hōre creat lapis noui⁹: et āmibi-
 lūtū p̄t: eos lapis creat āmibilis: et post quēlū-
 ber alii⁹ crebit. Sic in sc̄o casu: in q̄libet p̄e p̄por-
 tionalitatis lapis creat et āmibilis. Et si lapis cre-
 atus āmibilis. Suo mō d̄ in tercio casu. Et cūl q̄ritū
 quid sit in a. Dicit id q̄dō do placuerit p̄t et lapis.
 Et cūl nō esse cōtinuum v̄l diuisus: q̄ casus nihil dispo-
 nit de a. Solū enī disponit de ḡp̄ p̄portionabilis
 hōre. a. autē nihil est illi⁹ hōre: fed̄ est finis extremit̄
 hōre. Ipotā enī durat v̄l ad a. exclusive. **C**ūl q̄ impli-
 vol q̄ a. sit inflans intrinseca terminās hōra: ita est
 q̄s hōre. Bifidus non admittēdo casum: q̄ nō dāt v̄lū-
 mū instans rei successiue: fed̄ res succesiua definit p̄
 p̄mū nō esse: instans aut̄ intrinseca terminās et v̄lū-
 mū instans esse. **C**ūl ultima ratiō illoꝝ nō video q̄o sol-
 uat: q̄ nō apparet manifesta īdictio: nū dicat q̄ impli-
 can īdictiōne quā cōscimus ex probabilit̄⁹ / licet
 nō ex demonstratiōne. Et plures doce esse ip̄lae con-
 tradictiōne. Licit illa eidē ostendit non posse: vt
 multi dicunt. Cūl tñ q̄ alii p̄t r̄iderit ad ista repli-
 cā cōtra solutionē p̄mō negat eis. **C**ūl phatia-
 onē v̄l q̄ in fine hōre est lapis: sed finis hōre non ter-
 minet p̄tes p̄portionales: ita q̄ def̄ v̄lūma: q̄ cum
 p̄ducatur in fine hōre lapis: illa pars p̄portionalis
 coordan finē hōre ne sit v̄lūma: fed̄ per ultēriū oī-
 uidū. Hegel q̄ p̄ducit⁹ et in ultima parte p̄portion-
 alis hōre/ s̄ in p̄te finali hōre. Et l̄ oēs p̄tes hōre sim-
 plitatis: nō oēs p̄tes p̄portionales hōre sunt p̄-
 transire: vt possit exp̄lificari de figurā sup̄a. **S**it
 ḡa exēpla. a. p̄cipiū hōre. b. medietas. e. finis. **C**ūl dō-
 rōnes et negatū p̄fūibilitatē finiti p̄t r̄iderit⁹ op̄-
 positiū op̄. **C**ūl p̄mā q̄ d̄ p̄t segari oēs p̄tes op̄:
 nū: hōc est ip̄fūibilitatē. Hegel ip̄fūibilitatē. Si ly-
 oēs capis distributioe. Et p̄t v̄l q̄ oēs ille p̄tes sunt
 diuisibiles: nō īdūcibiles. Et sūlītra arguit: q̄dūcūs
 sunt oēs p̄tes: accipido oēs distributioe: p̄cedit: q̄
 nūlē p̄tes s̄t oēs p̄tes distributioe. Nec ex illo seq̄
 q̄ nō oēs p̄tes sunt diuisibiles: s̄c̄ nō seq̄. Nulla ana-
 lia sunt oēs hōres: q̄ nō oēs hōres sunt alia. Si tñ
 oēs capis collectioe. Hegel q̄ d̄ p̄t separare oēs
 p̄tes: q̄ nullū sunt oēs p̄tes. **C**ūl secūda diceit: q̄
 īlibet p̄t p̄portionabilis p̄t creare lapide: p̄t erā
 tollere metietate cōtinui. Et cūl inferit: q̄ in fine etet
 diuisum in oēs medietates: capitulo oēs diuisitatis.
 Et cōcedit⁹ q̄ in illas et in illas demontabiliū cētelimā
 millesima t̄. T̄n nō seq̄: q̄ in fine hōre sunt diuisi-
 biles: q̄ nullū veniret ad finē partū p̄portionabilū:
 q̄ nō dāt v̄lūma: sed capiendo oēs collectioe/ negat
 q̄ cōtinui et diuisum in oēs p̄tes: q̄ nullū sunt oēs
 partes collectioe. **C**ūl tertia v̄l. Hegel q̄ ip̄fū-
 able effet⁹ q̄ īlibet parte p̄t creare lapide. Ad p̄-
 portionale. No sunt dabisles oēs. Si oēs tenerit se ad par-
 te p̄dicari v̄t et q̄ nullū sunt oēs t̄ distributioe
 q̄ collectioe. Distributioe: q̄ nullū partes sunt oēs.

ille non sunt oēs: illo nō sunt oēs: sic de aliis. Nec
 collective vt p̄t. S̄z ex illo nō seq̄ q̄ īlibet parte
 p̄t creare aliam. Sicut non sequit̄. Nulle dom̄ funt
 oēs do mus. Ergo non in īlibet domo est partes vel
 tecrum. Et ita p̄t q̄ hincide rationes non demon-
 strant. **C**āntum de questione. **Q**uestio quarta.

Verū creare repugnat creature. **P**remittit
 p̄t primū nota. **S**ic oēs p̄clōne due
 īferent. Lertio mouebunt dubia. **Q**uā
 tū ad p̄mū. Horatius q̄ ī libet creare multipli-
 cit accipit: vt patitur lōtū p̄t. vi. dubit. q̄. **C**ād p̄-
 politū tñ dupli accipit p̄t. Anō mō strictissimum ex-
 cludit coactioe cause tam materialis q̄ efficientis.
 Alio mō largi⁹ vt excludit cōculatione materie vt
 subiectioe aut efficientis. p̄t. **S**ic. **L**ecre p̄t p̄duce
 re effectū de nihilō sine p̄t. alteri⁹ causa efficientis
 vt. **A**uctioe. Illa mō nihil p̄t creare effectū mī fuit
 et q̄ totalis p̄t. **S**ic. **L**ecre est p̄t. p̄duce
 re aliquot de nihilō fine p̄so se subiecto p̄t
 supposito t̄p̄t v̄l natura. **D**īp̄t v̄l natura q̄ nō op̄
 p̄tū semp̄ p̄cedere effectū t̄p̄t. **S**ic. **P**at p̄t p̄duce
 p̄tū aliquid in eodē īfātū p̄t. **C**reatura habet effectū suū
 in p̄tū: vt si deus in īfātū crearet et mediū me nos t̄
 sole. Sol in īfātū illuminaret. Et aia xpi in īfātū
 t̄sue creatioe. **P**rodixit in seip̄a acru nobis meritoriu-
 sū. **P**ro illa q̄stionē vidēt. **C**āca in. ii. q. viii. c. q̄. ii. q. viii. c.
 ix. **C**āca ad sc̄o est p̄t p̄tia. **L**ecre p̄t mō
 acceptopribus repugnat oēs creature. Illa p̄clōne
 sc̄iētū demūstrari nō p̄t. sed p̄t r̄onabiliū p̄duce
 r̄. **P**robab: q̄ creatura nō p̄t esse cā totalis effectus
 et p̄tā sine coactioe dei. **G**it nō p̄t creare. **L**ege-
 nū tenet ex q̄d nōlē creare. **A**lia p̄t: q̄ cā tota nō
 p̄t cauile sine p̄tū. **L**ege nōlē nota cā maiore: q̄
 p̄zima cā plus influit in effectū q̄ sc̄o vt dicit p̄tū
 cūl de causis. **A**līo p̄t: q̄ sicut creatura depē-
 det a p̄ma cā plus in fieri et p̄verari. Ita tñ in causa
 ri. **T**ēt suspēdet p̄ma cā sua actionē nihil agit crea-
 tura: vt p̄t in eccl̄yph̄ solis t̄p̄t v̄lētē p̄sūdōtē: et in igne
 p̄uersos no ledēt i foñace regis chaldeoz. **D**āl. **U**.
Cātē q̄ creatura nō p̄t esse cā tota sūlē effect. **P**o-
 bat: q̄ nec naturalis nec libera. Non naturalis: q̄
 p̄cipiū naturale cōlētū le p̄s. ad plura eūlē rō-
 nū nō impeditū. **V**el p̄ducit q̄ īlibet nullū. **Z**it
 creatura naturali actua si fuerit cā totalis q̄ t̄p̄t
 p̄ducitū nō indūctū eadē rōna oī etiū dōnū: vt
 nullū q̄d̄ ip̄fūibile. **N**ec libera: q̄ sic agere p̄o
 lūtātē: p̄t offert velle infinita p̄ducere: ut crea-
 tura infinita: q̄d̄ reputat̄ incoquētē. **S**ic. **P**clōne
 sc̄o nō accipido creare/ creatura non
 p̄t. **P**robab. Nullū in p̄ducendo necāto req̄rens p̄fū-
 sūt p̄t creare. **M**is creatura necessario req̄re p̄fū-
 sūt in agēdo. **G**it nulla creatura p̄t creare. **L**ege-
 nū nota. **A**līo p̄t ex q̄d nōlē creare lēdo modo
 accepto. **A**līo p̄t p̄bat experītiāv̄i sumē artis p̄-
 cipiu. **H**ic ei exp̄lificat creature p̄ducere totār v̄l p̄tū
 lēt aliquid p̄tū. **H**ec ei veritātē p̄t p̄tēt creature
 fine p̄so p̄ducere q̄ p̄tēt frustarē illa portio
 quālē exēpt̄ in acītū creatioe. **C**āntum ad rei
 t̄mētū p̄tū dubia. **T**ānde repugnat creature q̄ nō. **D**āl.
 p̄t aliquid fine p̄so p̄ducere. **A**līo bēst̄ r̄iderit
 repugnat creature et cōditione t̄e nature quā re-
 p̄t̄it a deo. **N**am sicut creature a deo h̄it q̄ agunt: ita
 erā h̄it ab eo determinatū modū et ordinatū agendū
 em illud Roma. xiiij. **Q**ue a deo sunt ordinata lūtātē.

duob̄ modis
 accipit cēcare.
 ī m̄ cēcare.

z. m̄ cēcare.

Brt. 2.
 p̄clōne. **B**rt. 3.

Ed. 1.

Ed. 2.

Ed. 3.

hic aut modus et modo agendi nobis per explicationem infinitum. Sicut si quis. Quare sol non humectat et inficit sicut fuit luna. Et luna non calet et exicit sicut sol. Nulla causa assignatur nisi natura virtutis quod sic virat deo. id dicitur hoc nobis per explicationem immotum. ¶ Alius causas nonnulli assignare conant sunt. sed non sufficiunt. Vnde alii per causam aliquam; quia mens divina est eius substantia. Virtus autem creature est accidentes. Sed aliis patet quod etiam potentia et mens agendi creature est eis substantia; ut in angelio/aria/ sole. Denique hoc nihil ad propositum; quod enim genitus creature est accidentes propter quod non posset attinere substantiam; ex hoc ne sedet quod non possit creare accidentem. ¶ Nec valet dicere quod creare; quia est rem de nihilo producere. Inter aliquid autem nihil sive non ens simpliciter est distinctione infinita: quod reperit etiam producere infinitam et repugnare creature: id repugnat creature. Id non valeret dicere; quod declarari est in omnibus productis forme naturalis; forma producitur de nihilo; et nihil forma paretur. Sicut fallimur est quod inter non ens simpliciter et ens sit distinctione infinita: quod non ens simpliciter a nullo diffatur. Et ex quo non est finita distinctione; quia nulla distinctione. Nec valet dicere quod per creationem concilium effectui esse; esse autem effectus est virtus naturalissimum: idem requiri causas virtutis naturalissimae que est prima causa. Nam compositione etesse est effectus virtutis naturalissimum; idem poterit causa agenti. Haec oportet producere effectum de novo

Dubai.

propter effectum suum et causa eius. Et hoc est, quod est in aliis. Et contra dictio prima et eius probatione. Nam in au-
gmetatione naturae et qualitatis est causa naturalis suffi-
cientis et aliter se habet ad plures effectus gradus. scilicet
dem rōnis: tibi prima pducit enim definitum gradū
et postea alii et sic deinceps. **Dubium illud erit.** tali de-
terminant cause naturales ad unum effectum et non ad
alii effectus. **Quod ad rōnes theologicos et illa de-**
termiantur etiam a deo: quod libere coagit ad pducendū unū
certū individualē effectū postea alium eiusdem rōnis.
Aliiter dicit magis physice: et illa determinatio ad
unū effectū in obij naturalib; actionib; puenit ab ob-
ibus causis supradictis et inferiorib; certò modo appor-
mat. **Tunc etiam pducit unius gradus in augme-**
tatione plurim alijs naturali loquendo est ex tali dispo-
sitione et approximatio corporis celestis fieri eodem
Video ponens et obiecto superiora et inferiora eodem
modo et appropximatio pallio eundo habeat dicēte quod erit oī
no id effectus fieri. Unde videt imaginari et colla-
der dilatiori approximationi causas superiorum et infe-
riorum numeri. corindest vii et certi effectus numero: tali nulli
alius eiusdem rōnis. **Et tis est veritas cā etiam eadem fini**
sit istis approximationib; pducit alijs effectus ad minimaū
numero. **Et sic sive rōne et sive opinio q; post triginta sex mi-**
lia annos eedē cā reuerterent ad eodem modo dispo-

290

fiter approximat: quia aliquod latron attribuit tunc oia
reverenter eadē niero. **C**ontra dubium ora coclu-
sionem scđam. Nā creatura p̄t anniblare. ē & crea-
tor. Lōcifentia tener: q̄ eiū dē potētie est anniblare
et creare. Aīo, pbq: q̄n corrup̄t foīma ab agente
naturali erit puri nibil. i. oīno nibil erit maner nō mi-
nus q̄ si anniblareat a deo. **S**i dicit: q̄ talis foī-
ma nō erit puri nibil sed reuertitur in potētia materie.
Lōtra si manet in potētia materie/ tñc posset redi-
ct ad actū. Aut ē ab agente creato aut in creato. Si
a creato: tñc agere creatu posset naturali corruptum
idem niero reparat/ qd̄ nō accedit. Si p̄ḡs increasit

tunc deus nō posset annibilare formā materialē nisi
annibilaret materia: q̄ remanente materia/ reman-
tione in potestate est.¹ **P**otest argui. **C**reatura potē
ferare formā sine subiecto etiā accidentale. ḡ potē p-
ducere fine subiecto & p̄ his creare. **A**īne p̄ba: q̄ si
deus destrueret mediū suscepitū lumen adhibuit
haberet eadē virtutē conferuari lumen quod modo
habebat: **I**deo adhuc cōseruerat lumen. **S**ono ei q̄ deus
cōseruerat lumen destructo subiecto: tūc sūmū foliū prius
q̄ uero p̄duxit lumen in subiecto & eadē virtutē & nūc
cōseruerat cū deus sine subiecto. **T**ād p̄mū dī: q̄ an-
nibilare accipit q̄fīcī p̄ mutatione qua destruit aliq̄
forma / q̄ uero nūbīl p̄manet: sic forma p̄ corruptio-
nem verisimile annibilat. **S**icut enim ante p̄i p̄ductio
nem fuit p̄z nūbīl ad fūsum sp̄cu p̄fūsum: ita: p̄s
p̄s erit p̄z nūbīl & ideovisimile annibilat. **A**llo modo
accipit annibilare opponit creatōrem: sic illud tñ
dicti annibilare q̄b̄ reducit ad nūbīl: sū in agen-
do nō requirit materiā. **E**t illo modo: q̄ creature in oī
sua actione p̄suponit materiā non p̄t annibilare.
Tād posset etiā negari p̄ceptīa. **P**ot annibilare ergo
et creare: q̄ annibilare q̄ posset annibilare nō sequit q̄
posset creare. **A**lter se h̄s causa efficiens & nō eq̄alit
ad rē exsistēt & alter ad rē q̄ nō exsistit. **H**ā annibilas
pot̄ determinate respicere illud intellēctūlū: q̄ est i actu
ta q̄ nō eq̄aliter respicit oīa alia. **S**ic creature rē crea-
dā q̄ nō est eq̄aliter respicit sicut oīa oīa non existentia.
Illōc est: equaliter se h̄s ad oīa nō existēta: q̄ ideo nō
pot̄ creare effectū determinatiū: sū pot̄ annibilare de-
termintatiū sicut p̄ determinate respicere. **A**llo modo neganda ans. **E**t
q̄ de destructo subiecto lumine sol non p̄t lumen cō-
seruare: sed solus deus. **A**llo p̄batione. **C**ōfuso q̄ ha-
bet eandē virtutē nature conseruandi: q̄ p̄p̄ habuit
virtutē cōseruari lumen in tūlū adhuc ba-
bēt: q̄ adhuc cōseruerat sī effet materia aut subiectū.
Hāc enim habuit virtutē cōseruari sine subiecto: ideo
nīc nō conseruat destructo subiecto. **T**āllo posset
dici. **L**oncededo ans q̄ creature posset cōseruare si-
ne subiecto: et neget sīa q̄deo et creare. **L**umen ra-
tio et paripomerit ut dictū est de annibilare: q̄ alit
ages respicit p̄ductū i actu & alit respicit p̄dūctū i actu
ita: q̄ res nō est p̄ducta/ ages in instanti q̄ posset
p̄ducere equaliter respicit oīa effectibilitā/ fate eius-
de rōnes: ita vel oīa in illo inflati p̄ducere vel nullū.
Sed post p̄ductionē alter se h̄s agens ad effectū
p̄ductū & in esse posſit: q̄ ad alia eiusdē rōnis q̄ non
lunt in actu. **E**t ita nō se habet eq̄aliter ad illa q̄n vñū
est alitus mēt: deo p̄t feruare q̄ est fine subiecto.
Pot̄ q̄st aīt nō est p̄ducere fine subiecto. **C**ontra
tū dubium adhuc contra eandē p̄cōlē. **C**reatura dūbū
facto creat. p̄batur: q̄ p̄ductū aliquā fine subiecto. **S**
Hā i sacramēto eucharistie p̄ducit calos a calore cir-
culante in effatē: frigiditas a frigiditate circulante
in hyeme: bīmōlū q̄litates fūt fine subiecto. **S**ed si
dīcō q̄ q̄litates ibi sunt i cōstatā & ita nō fine subiecto.
Arcuat tunc de cōstatā: q̄ p̄ cōdenſationē & rarefa-
ctionē p̄specteri p̄ducit nouā cōstatā q̄nō est in subie-
cto. **E**t alia fiat a causis naturalib⁹: p̄ducit cōi me-
diū: q̄ apprōximatis causis naturalib⁹ incipiēt esse ete-
ctue: et nō apprōximatis nō p̄ducit effectū. **S**īca
causa naturalis de speciebus panis et vini producit
vermē? et formā substantiālē? Et illa nō eductur de
potētia materie: q̄ nō ellū materia ergo creatur-

q[ue]a calor p[ro]ducatur in hostia a causa
migris q[uod] applicato igni hostie pon-
atur calor in hostia et non applicato
no[n] p[ro]ducatur q[uod] gloria ab igni
sibicas negando r[ati]o q[uod] n[on] n[on] lo-
re p[ro]ducitur q[uod] no[n] debemus negare illa
l[et]eris vi apparet ubi au[tor]itas facie-
tur non ost[in]opp[os]itio ni molla est in opp[os]itio

Distinctio I

Questio V

Cuid illud dicitur? q̄ oēs sile mutationes in accidētiis bus eucharistie sunt a solo deo miraculose; vt se lebeat. **A**men. **C**onve pōt dicitur; q̄ deus miraculose reproducit materiā; tunc p̄ agēs naturale potentiā materie educt formā vermis. **V**el tū q̄ toro fit a deo produtto? tēz vermis q̄ ad materiā et fozmā. **E**t de hoc latrū in q̄t̄ ovidi solet. **A**d p̄batōnē dī: q̄ illud principiū tēz q̄ ad p̄batōlū alicui? p̄mit effe-
cūs q̄ sine eī p̄mit nō p̄ducere; tū illud p̄fis est cā
torat effect. **D**icis q̄ intelligit effect? nō cā
naturalis causari et esse ad p̄nitā ager. **T**ū cā effe-
cū nō est aliud nisi ad p̄nitā ei? aliud esse in p̄posito aut
nō est sic; q̄ ille calor sile rūmis nō est nāri; causari ab
igne et alia cā naturalis; q̄ non est ibi subiectū sile
passū. **S**il nūl de p̄ducere miraculose; nūl alicui
p̄mit effe-
cūs causar naturalis. **D**e hoc magis i q̄t̄. **E**t tū
de hac questione.

Sequitur quinta. **V**into q̄ris circa scđam partē distincōis prime in q̄ magister ondit deū cā causam
non soli efficiēt; s̄t etiā finalē oīm. **T**ūrū
de p̄fis cā finalē oīj: **P**ro rota illa q̄t̄o
vide cā finalē oīj. **S**ecundū p̄fis cā finalē oīj.
lat. **S**il in illa q̄t̄o erit articulū trep. p̄sum? de cā
finalē in ḡie. **S**cōs r̄idet ad q̄t̄o. **T**ertius monēbit
dubia q̄dās & foliūt. **L**ic̄a pānu notādū q̄ refer-
toq̄ de finē cā finalē. **N**ā finē est t̄minūs rei v̄ opa-
tōis; ut p̄t̄? kīne t̄ forū aut effect? p̄duct̄? et t̄ ter-
minū? mōl̄ v̄ opa-
tōis; q̄ p̄duct̄ celas mor? aut
opato. **S**ic cā finalē est illud q̄ agēs mouet ad opa-
tōis; q̄ pot̄ dupl̄ accepti. **C**ā noī strīcte. **L**īlo modo
large. **S**trīcte cā illa q̄ simili ē finalē & vītīma; et tra-
no oīdātā in alā; alā in cā. **L**arge & illa in quā
alā ordinānt; sūt ipā vīdūt vītīma līlo līne. **S**u-
p̄to noī strīcte. **C**ausa finalē aliud amāt̄ amōe-
samicie ab agente p̄p̄t̄ ipā aliquā effectū p̄ducere.
Et cū? itēlectū notādū q̄ pot̄ diligūt̄ amōe?
tēz amōe amōe: tēz; amōe; samicie et p̄cupisēt̄. **S**il amōe amōe et amōe
volēdi v̄l nōlēdū v̄lōlāt̄. **S**il q̄s diligūt̄ p̄t̄ vītī-
mē vītīma nōlēdū nōlēdū vītīma. **S**ic nōlēdū
p̄t̄ vītīma nōlēdū nōlēdū vītīma. **S**ic nōlēdū
p̄t̄ vītīma nōlēdū nōlēdū vītīma.

Artic. 1.

Nota.

q̄t̄o finis.

**q̄t̄o causati-
mōlēdū**

q̄t̄o amōe

Liber

III

coto.4 re amicite est causa finalis. **C**uarto sequit: q; ca-
sa finalis illo modo cōter p̄ficit op̄atione. **E**t si n̄
rec̄ta r̄ōmen incendia est ignobilis illo qd̄ est ad fi-
ne: p̄t q; amo amicite cause finalis p̄ficit op̄a-
tionib;. **E**t si recta r̄ōmen qd̄ p̄ficit qd̄ n̄ ordinat
in min⁹ p̄ficit: n̄ est diligens est deus final p̄p̄
q̄d̄cūs donis breuiat illacē et efficiet fr̄uedo sc̄ēdo
coto.5 qd̄ est tota p̄ficiens sit b̄m̄ Augustinus. **C**uarto

qd est tota pueris finibus Augustini. **Quinto**
teguntur illius communè dicti qd causa finalis est pia
in intentione virtutum in executione: quia tū ad piamam
parte est limpidus virtus: qd pī pūmo amata amicis
amicis pūtūs aliquid fiat in ipsū ordīnū. Sc̄a pars nō
est illa iūcūdūca in causa finali sit in executione.

Jeffit intelligēda q̄ causa finalis ultima sit in executione
ita q̄ ultimum accipit. p̄t per seū orationē. q̄ sit ultima
in executione id est dirigit aces vta qd ultimum effectu
q̄ sit ultimum. p̄t qd oia alia fuit. qd p̄t dici qd p̄ma
pars vera est de causa finali p̄te dicta. Sed a vero
de effectu ultimo accipito ordinatio in causam finalem.
qui erat qd causa finalis largē q̄ infra prescribetur. qd il
cur bōna fons/ non p̄te severū devino t̄ eodē qd illud
q̄cūq̄ fuerit si amat amore amicicitē. nō erit ultimus
in executione. Si amat amores accipititio nō erit pri
mum in intentione. qd illi supponit amarit amorem ami
cicitē. qd notant̄ in descriptione cause finalis ab ag
re sive iuris aliā cōfessione ducuntur. qd causa finalis

Et notant in scriptis causa non sit esse
propter aliquem effectum pudenter quo causae non
corruerat ad causandum effectus; quia finalis non causat i
ghe suo nisi ei effectus in ghe suo causat. Et ita non
est causans nisi ghe effectus alius intus vel per pudentem.
Et id a causalitate finis non sufficit ipsum amari et deli
cerari nisi propter hunc amorem ac de desiderio aliis effec
tus pudentia alioquin aquedet ea cum pudentia; quod est imposs
ibile. sed post ista alioquin declarabatur. Et hoc factum causam

bile. Et hoc rīa clari declarat. **C**et hāc causam
finale vocar finē; ḡa cu? effectū ḫo in ipās ordinatū
fine q. **L**anis finalis large est atq̄d amōre amicōe
amicōe ḫo cupiscēt vel etiā odiū ab agēt ppter
ḡo agēs aliquē effectū pducit. Dicit amōre amicōe
pter fine primo intentū q̄ ppterīmē est causa finalis;

pprime primo intentu qd pprissime est causa finalis; de q data est pccedens descriptio. Unde patet qd illa acceptio cause finalis est suppositio ad patimam. **Dicitur** pccipitio: ppter effectu posteriores qd amati sunt causa finalis prius: hm hac acceptio causa finalis: ut in exemplo priore non soli hominibus velita hoius dilecta ppter se amore amicitiæ est causa finalis. Sed etiam fantasias est qd potiamis amare potius ppter quia potio sumit: alias no solumere: nra qua rōneynt finta a voluntate: sicut etiam qd amamus qd amari possumus.

Si tamen non haec rite sunt, quia ratione non videntur, videntur p̄stitutus e caula finali, eadē rōne et ali⁹. S̄c in cauſu sicut vbi hoīs p̄stitutus sanitati et ceteris portant, s̄c et affectioni, q̄ta et sanitatis a voluntate p̄stitutus et alī tanguntur p̄nō p̄stitutus et ceteri. Unde vere p̄ dicuntur. Cauſa finali licet non simili ultima q̄ est p̄mō intentio; et si sanitatis nō amat amore amicitie, si tamen cupit p̄stitutus, p̄t p̄r p̄q̄z q̄ sanitatis non amat nisi duplicit amo.

¶ pars 2: qd lantias non amat nisi buplicit amore.
¶ no quo voluntas vitam amat propter quia amatam
amat sanitatem. Et alio quo amat potionem amaram p-
pter sanitatem. Et amo isti amores sunt amores con-
cupiscentiae: qd pervertit cupitfirum aliud alteri. Ac
videt aliquia necessitas cogens ponendam isti amore am-
cicet; respectu sanitatis: qd sanitas absolute ppe-
se diligenter sine relatione i allud: qd animo pstituit a vo-
luntate rati finis pmissus vita amar. qd sanitas primo
diligent illo amore qd diligenter pmissa vita boisi. Et qd hunc
amore pstituit a voluntate rati finis ceterar opatio-
ni u pcept ppter sanitatem factio: huc aut eam qd cupi-
t scire. ¶ illi uero: qd euident effec pmissa vita blures

cause finales subordinate: p^tz i ex^plo: q^r p^rimi effec-
tus: vtpnua euulsione herbe oes sequentes effect^s
ordinati: pfectio/potatio/sanitas amati amo^rcunct^s

scitie: et vita dilecta amore amicicie sicut cause finales
¶ Secdo seqt: qd qlibz finis avolitute creatu p̄stitut?
amor dupliciti amore. Nam qlibet finis causalit es finis
p̄io item: medio vñ ultio. Si sit p̄io item: amor a
moe amicicie: et alio amore occupienter qd alio dild

modi amicicit: et alio amore duplex sentientia qd aliquid dili-
git ppter ipz: amore illo qd hz duplex obiectus: scis illud
ppt qd diligunt: illud qd ppt qd diligunt. Si queritur
medius tunc amans duplex amorem pcupit sentientia. Uno queritur
nisi illi medius alteri fini primo intento pcupit sentientia. Et
alio aliud obiectum sicut enim respondeat.

alio q̄ aliud obiectū sc̄z finis posterior; pp̄c t̄p̄z finem
mediū amas; q̄ sc̄z nō amaret nūl esset finis mediū inten-
tent? Ut lex p̄plo p̄missio sanitas diligis pp̄c vīta bois
pc̄se vīo amore: t̄ eadē sanitas diligis alio amore &
dolio amara diligis pp̄c sanitatis sc̄p̄tio amore amata.

igitur alio amore quod
potio amara diligifpepf sanitatē; sic potio amara diligifpepf vno amore quod dicitest. si. pf sanitatē; et alio quod pf etio potionis diligifpepf potione si fuerit ultima in tente; tu diligifpepf vno amore pf finez priorē; tu alio quod diligifpepf prime effecte pf idem ic ex pflo. Sit pf nimis

diligit prim⁹ effect⁹ ppe ipmvt i exēplo. **S**ic primus effect⁹ collectio herbarum. **S**ic pfectio earidē in potū: tunc pfectio pot⁹ est finis vltim⁹ itēt⁹. **N**a collectio ipa q̄ poster⁹ itēdēt⁹ nō el finis: q; nulla opatio salte ext̄io pcedit cui⁹ finis. **I**lla pfectio duplīcī amo

extio pcedit cui e finis. Illa q pfectio dupliciti amo
re diligis. s. vno q diligis ppotatione. Alio q colle
ctio diligis ppiter ea pfectione: ipsa aut collectio vno
solo amore diligis. s. ppot pfectione nihil ei pcedit q
diligas ppot ea. **C**ertio seq: q amo: pcupiscetie q

utigat ppter ca. **L**ertio leqt: q; amor; cupi; certe q;
diligit aliquid aliqui causat liberet ptingent. Aliqui ne
cessarior natale. **N**umli p; q; li i priuori exceplo amor
sanitatis no est amor; efficac; i mag; voluntas; place-
tie aut pditionata; puta si infirm vellet sanitatem actu-
al capere; s; vellet; q; non potest.

placitatem vel est nō eēt impedimentū sc̄i amaritudo potiōis quā nō vult subire. Sic nōnūc magis infirmū eū git sustinē infirmitatē lōgā q̄ brevē mede le feueritatē. Statē talibōlōe iūlōrūtē dictamē si tēlectuōrī sāfārītē se dōrī nō rētē hibērō dōrōrē.

Ita etiam in aliis rationibus etiam
i tellectu/q̄ sanitatis q̄ nō pōt̄ nisi bibēdo portioes
amarā nō nēcitas ad bibēdū; i placeat sanitas vel
let sanari si alit posset. pōt̄ tñ st̄gent yelle bibere.
Stāte autyvolutate efficac̄ involutiōne q̄vult oīno s̄a
nari amouere q̄ in edimentiū on̄ est in m̄ra ſāt̄ z fā

marit amouere o*e* i*p*edimentū q*o*s e*ll* i*n* p*t*ate sua *z* fa-
cere q*cqd* p*ot* ad p*se*q*u*ndā sanitatē *z* dictamine i*n*
i*l*tellectu*q*ō nō p*ot* q*se*q*u* sanitatē n*isi* p*ot*ione amara
necessē *q* uel p*otionē* amara n*ec* p*ot* n*ovelle*. Ideo
h*oc* velle n*ō* *ē* i*p*atevolūt*immediate* nec v*er* n*icitas*

hoc velle nō ē i p̄tēvolūtāt̄ imēdiate nec v̄ nc̄t̄as
ponēdi aciūtatec volūtāt̄ respectu b̄ui velle. S̄z fo-
lū h̄i se passiū respectu ei? q̄ illē act⁹ seq̄ nc̄t̄are
nāl positionē pri⁹ actūl volūtāt̄ itellectu. A
rūtū est i p̄tēvolūtāt̄ mediātib⁹ actib⁹ ali⁹: q̄ p̄t̄

rum est i pratevolitatem mediatis⁹ actibus; qd pot
deponere voluntatem est efficaciter sanitati; tunc si vult pot de-
ponere illud velle. **C**est qd p^o aliquis actus⁹ est i immediate i-
prate voluntari illud actu puto qd in mediatis⁹ aliis no
est i prate voluntat. **H**ec ex dicitur. **T**otum est vobis editum qd

alij obiecti nolitatis siue oditu^e cā finali alij noli-
ti vī et voliti: vt i exēplo. ponam⁹ san⁹ odit morte pp
quā nolitā odit firmitatē: ppe illā odiā vult recipi
potione amarāv^t nō p̄tigat siue accidat firmitas⁹ In
ili casu mox nolita^e cā finalia ppe quā odiā firmitatē

illo casu mox nolita ē finalis ppi quā odit ifirmitas. Eadē ifirmitas ē finalis voluntatis q̄ vult bibere potionē amarā; q̄ ppi illā oditavō nō pingat siue ac cida vult bibere potionē amarā: alē nō bibitur². P̄s illi rōne ē ppi; q̄t illi mox oditū p̄sistit tādī illud p̄-

Distinctio I

stitutur a voluntate tanquam illud proprie quod cauendum amator amar*a* et v*er*it*at* mos et firmatas odite f*or*um cui
se finales. Ab*so*l*ut*is firmitat*is* odite et firmitas potius
volite. Sed in hoc disserit causitalia caus*e* finales
mediat*ur*^{actu} nob*is* volenti*rum* et mediati*ur*^{actu} nob*is* nolendi*rum*
orum velle n*on* h*ab*it*u* final*e* stitut*ur* a voluntate
creata*rum* dic*et*. p*ro*lim*u* aut*em* nolle h*ab*it*u* caus*e* p*ro*st*it*ut*ur* a
voluntate crea*t*at*is*; q*uo*d enim a*n*to*n*al natur*is* loqu*im* p*ro*p*ri*o*rum*
sit vellet*rum* nihil n*on* v*er*o dicit*ur* potius nisi q*uo*d aliud*rum*
et d*il*ig*it*; cum n*on* id q*uo*d odore*rum* ei*us* d*il*ig*it* c*on*uen*it*
aut*em* repug*na*i*re*; sic*rum* n*on* odio morte*rum* p*ro*actu*rum* n*on* i*st*it*ut*
q*uo*d y*o*lo*rum* et d*il*ig*it* o*ste*n*it* cui repug*na*i*re* mos. Et ita q*uo*d ei*us*
ob*lig*atur causa*rum* velut*rum* n*on* reg*is* t*ra*ns*for*ce*re* s*er*uit*ur* n*on* vel*ut*

2020E.1

EcozoP:

Ecozoic

atque nolle est in potestate voluntatis; aliquid non potest
relinqui scilicet superflua de actu volenti ut si quis vo-
luerit sanitate voluisse non efficaciter dicitur sanitate
non posse stare nisi eodemmodo cibis deliciatis; sicut ad-
in parte voluntatis nolle tale cibus vel nolle. Si ergo
ponat voluntas etiam respectu sanitatis cum tali dicta
menta trahatur; iam affectus; nolenti non est potestate volun-
tatis. Et illo modo per intelligi videtur ut si p[ro]p[ri]e[ti]tate ciborum cuiuslibet
vbi. Si fuerit opinio vniuersaliter in tenebris
singulari accepto a sensu ex illis una ratio fiat
necessario plenum effvoluntari ut si p[ro]p[ri]e[ti]tate sequitur op[er]atio
si non sit phibitio. Ponite exempli p[ro]p[ri]e[ti]tate ut si ratio
dictet quod emere dulces fructuas optere et mediante sensu
dictum hoc vnius est dulcissimae fructuare et sit potentia et n[on]
potest similitudine hoc. Et ut si tantum illis actibus dum
aliqua voluntas efficaciter in voluntate respicit maiorem; non
est voluntas oculi in potestate voluntatis. Cessante autem
voluntate efficaciter in voluntate qualitatis fieri dicantur
respectu maioris in intellectu sive in moribus; non necessari-
tate

Questio V

tatur volitatis ad gustatium: ut supra dictu*m* est suo mō
de actu nolend*m*. **S**ed eo principaliſt circa cauſato-
rem cauſe finalis notandum: q*uod* ſicut fuit q*uot*io g*ra*na cauſa-
tuz: ſic cuiuslib*m* corriſer*m* p*ro*p*ri*a cauſato*m*. **T**an*m* cauſato*m*
effici*m*: et effici*m* agere p*ro*duc*m* extreſim*m* aliud cui-
p*ro*p*ri*o n*on* p*ar*at. **H**oc em*m* o*n*s cauſato*m* cuiuslib*m* cauſa-
tuz: ſed q*uod* efficer*m* ſicut nec o*n*s cauſa effi-
ca*m*ta. **S**ed cauſato*m* cauſe materialis e*ſt* materia
co*po*liti*m*: hoc e*ſt* tan*m* partem materialē co*po*lit*m* fu-
ſcere i*n* fo*m*ma*m*. **L**auſatio forme e*ſt* bare fo*m*ma-
liter*m* ſpeciu*m* co*po*lit*m* vel alid h*ab*im*m*. **S**ed
de cauſatione cauſe finalis e*ſt* magis dubius. Dicitur
aut*m* cōter*m* q*uod* cauſato*m* e*ſt* e*ſt* mouere effici*m* ad agen-
tia. **I**lliū mouere realit*m* no*n* e*ſt* aliud n*on* ip*s*ame
m*an*ib*m* obiecto*m*: p*ro*p*ri*o am*or*e*m* aliud am*ar*i vel fier*m*. **E**t
q*uod* p*ro*p*ri*o motione cauſe finalis no*n* e*ſt* realit*m*: q*uod* ip*s*am
aliud acq*ui*rif*m* ageti*m*: e*ſt* mercap*ro*ba*m*. **A**d nihil e*ſt* alio
i*n* am*ar*i ad agentem: p*ro*p*ri*o ſic am*atus* aliud
am*ari* vi fier*m*: q*uod* i*n* am*or* ſu*n*g*is* e*ſt* p*ro*p*ri*o pon*m* e*ſt*
cauſa ad fine*m*. **T**er*m* eo p*ro*p*ri*o obiecto aliud pol*m* no*n* po-
ner*m* nec*m* ad fine*m*. **S**i dices*m*: Am*or* quo ag*os*
finalis e*ſt* ab ip*s*o fine*m* vt ab obiecto*m*: ille am*or* e*ſt*
aliud real*m*: e*ſt* motione illa finalis e*ſt* realit*m*: q*uod* real
aliud acq*ui*rif*m* ageti*m*. **R**ati*m*: q*uod* ſi am*or* cauſato*m* in agente*m*
a fine*m* am*ato*m** ab obiecto*m*: hoc no*n* e*ſt* ſicut a cauſa finali*m*
a cauſa effici*m*te*m*. Ille ſu*n* am*or* ſu*n*g*is* non e*ſt*
cauſa finalis: ſed e*ſt* ei*m* cauſa effici*m*. **N**ā accidit cauſa
finalis et cauſa ſu*n* am*or* in agente*m*te*m* ſi am*or*
finis infundet ag*et* a te*m*: p*ro*p*ri*o fine*m* am*ato*m** am*or* ſu*n*
lo am*ar*are aliter fac*et* aliqd**m** plumbum*m*? finis e*ſt*
cauſa finalis am*or* alterius obiecti*m* q*uod* ſi que-
ret p*ro*p*ri*er fine*m*. **B**ite*m* cauſa finalis no*n* ſu*n* cauſa finalis
am*or* ſu*n* am*or* ab obiecto*m*. **H**oc e*ſt* ſicut

amato filio amore formati in amo illo non amat, ppter illum finis ab agere salte non opere, et si causa finalis aliquid effectus causandus ab agente in seipso agente vel extra ppter ipsum finis sic amat. Unde si agens propter amorem eius finis producit in se amorem alterum? obiectum: aut facit alii effectus illius amoris alterius obiecti vel effecti? extra producti finis est causa finalis et ad illius producentem mouet in quantum finis in hoc soli: quia amat ab agente et ppter ipsius amatoris agens producit amorem alterum vel alii effectus. Et ita motio causa finalis q mouet efficientem ut causa finalis non est realis: sed metaphysica. **C**o^s dices. L^e auferat cause finis licet causa libet alterum? cause est respectu sui causa tis; agens non est causatus causa finalis: q causatus causa finalis non est mortis agens. **C**ontra respectu eiusdem effectus respectu cuius? dicitur causa effectus est dare causa finaliter: per ppter causationem causa finalis: ergo causatio causa finalis non respicit effectus: id est causa sum qd respectu effectus: non q causatio: et ppter modum effectus. **D**espicio: q causatio causa finalis respectu sui causatis qd est causatus effectus. **E**am ipse effectus effectus est causatus causa finalis p quanto producit ppter causam finalis amata finis quia ut amata producere, et hoc q amatur raliter ppter ipsum amatum aliquod producitur ab agente et moueri effectum. Non qd hoc effectus sit causatum solum in genere causa finalis: quia effectus non est ppter finem quem amatur qd sepe coincidit cum fine: qd quia finalis amando finis producti aliquid ppter finem cuius producitur ipsum est causa effectus et finis causa finalis. Et i^t sicut arcus sequitur ex arco yunctum id est effectus est

Nota: quatuor
 sunt genera
 nis.
 1º carcerem
 efficitur
 2º canitum cur
 materialis.
 3º canis formic
 4º canitum canis
 finalis.

reg.
rec'd.

Liber

causatū cause efficienti & finali. Et ita cā finalis nō re
spicit efficiens ut causatū si. Et respicit efficiens ut
quā causatū cuiusdem causatū in aliis gīa cause qd
repercire est mouere. Et mouere aliud est qd
ligi ad agere ut ppter idem aliud fiat. Et si aduc dices
res īmā Auctor vi metaphysice. Causa finalis ē pāia
causatū & videt qd cauſat in suo gīa pīncipio alie cause
qd in illo priori nō dicitur efficiens cause efficienti. qd in
allo priori erit causa finalis ipse efficiens tāc causa
tūcū nō possit dari ali⁹ efficiens seu ali⁹ causatū. Be
ispod qd nulle cause ad idem causatū requisite hinc alt
iquā pīncipiatō duratioē in causando: qd in pīno in
stante qd effectū est vel ali⁹ est pāmo causatū causatū:
qd si pīno duratioē ali⁹ causatū est illo pīroce est
causatū & nullū causatū qd est impossibile qd se causa
rent & nūlū causaret. Et id in illo instanti in quo
causatū cetero causa pīroce in pīno causatū finalis
cōcurrunt trāqī sī oīe cause i causando. Et si considera
tūcū duplex est causa finalis. Una est qd mouet
agēs ad volēdū causare effectū: tūla causatū pīcē
cedere causationem illi⁹ effectū duratioē. Et hec cau
ſario causa finalis nūlū aliud est qd fine amari ad agere:
sic qd ppter illū amari amat effectū pducēdū. Et tūla
causatū finis pīo duratioē effectū est: qd nū effectū
intra qd agēs diligēt effectū pducēdū. Sī in eodem illā
tūcū qd agēs ppter fine amari amat effectū postea pducē
dū est causatū cause finalis respectu illi⁹ amari effectū
est ppter pducēdū tūcū eodem moner agēs ad pducēdū
hīmōi amori qd vult effectū pducē tūcū eadem illā amori
ille pducē tācū effectū pīroce. Tūla est causatū finis
qd actū moner agēs ad pducēdū effectū est qd effi
amari ab agente vt agere ppter hoc pducēt effectū ex
tra. Et tūla causatū tūcū seq̄ū pīroce: tūcū tūcū illā
cū suo effectū. Exemplū: sanitas qd amari vt finis mouet
agēs ad uocū actū: tūcū an volēdū seu amādū portionē
amarā ppter sanitatē deliderat. Scōdo ad pīfētōnes
portionē: hoc est ad actū portādū ppter cādem sanitatē
amari. Illo pīo actuūnū pōtē pīcēdere ali⁹ seq̄ū: tūcū cū
santo finis. Et tūcū qd ubi causatū finis sīl cū suo actu.
Pēr hoc dī: qd cā finalis pīra causa respectu
effectū est: pī quāto mouet pīo duratioē agēs ad pīo
cāionē volūtōne effectū extra tācū effectū pīroce
delidēt mouet ad pīcēdū effectū: extra qd libet
in morto finis est cū actū cause efficienti: vt dictum
est. Ex isto trāqī notabiliter tertii qd est illud. Ad
hoc qd cā final moueat agēs non req̄at qd ipsa habeat
entitatē est in rē sufficit illā hīc in alia pāmū patet
qd vt dictū est finē monē agēs ad agēdū est finē amari
ppter qd agēs agit. Ab hoc autē vt sic amari nō op̄t
ipsi⁹ finē entitatē extra in actu: qd non amari
qd actu sunt: tūcū qd fuerit qd future sunt: nā cū existē
tūla re amare possum⁹ qd nō dūt ē. Sicur pīi carnatio
a patribus amara est: tūcū desiderata pāmū existeret: tūcū
sanitas desiderata pāmū est: tūcū poter cālic amarantū
desiderata agēs agit coſtētōne pōtē. Secundū
dūnt pīo: qd tūla cognoscat finis nō amari cū nūlū
incognitū amari pōtē. tūcū de trāqī. Logitū autē finis
z etiā etiā est in alia. Et si rē līcet non req̄at enti
tas realis finis adhōc vt moueat non in monē agēs
ad agēdū nūlū finē entitatē realē extra animā. Hoc
patet. Finis non amarab agente finē sūi in alia vt
operetur aliqđ agēs ppter hoc. Exemplū causa nō
amar sanitatē finē cognoscit in anima vt cōficiat
portionē: nō enī ad hoc ordinat pōtē: tūcū sanitas co-

gnoscat: qd sic cognoscit pōtē finē pōtē: tūcū amat & vult
sanitatē finē effī realē ex aliam. Et vt illā acgrat realē
in cope amat & pīcēt pōtē omārā. Et illo pīo
qd valde refert dicere: causa finalis īmā aliquā entitatē
mouere agēs ad agēdū: qd finē tūcū entitatē esse actū
moueat: vt fat̄ pat̄. Et si dices qd nō est realē:
nō causa realē: finis causa realē: qd est realē. Abiā
videt nota. Minor: qd finis causa effectū realēs qd nō
pduceat nisi pīcēt causa finalis. Et tūcū festī bī:
nō est tūcū nō est cā. Ultra. qd nō causa. Pīma pīna te
net ab est scōdū adiacētē ad est tertii adiacētē nega
tū. Scōdū pīna tenet a resolute ad resolute. Ad
illā bī negādo maiōrē argumentū. Hā cā finalis licet
nō existat realē: finis causa: qd realētē amat ppter
qd effectū realē: pducē. Sed hec effī nō est realē:
negāmāt illud nō causa realē. Ad fīm negādo
sequētā. Nō em̄ tenet ppter aplatiū. Causa
autē & causa: ppter includit causationē cause finalis: am
pliāt īmū iportatē causas finalēs ad pīs & futurū.
Hā tūcū omīlis ponēt qdām cōclōnes quātū ad illū
pīmū articulū: pīmū dīctō: intellectē. Prīma
pīmū actū amori qd diligēt finē amore amicīte
est cā efficītē actū qd diligēt finē amori
objectū pīpōtē finē. Et qd exēplū. Amor qd diligēt
vīta mea absolute cā est efficītē amor: qd diligēt
vīta: ppter vīta: cū finē vīta: tācū finē. Probat: qd
illud qd pīso pōtē pīo amori nō pōtē pīo
alid cā efficītē. Sed posito primo amore qd diligēt
finē: absolute pōtē pīo alid amori quo diligēt
alid objectū pīpōtē pīo tācū finē cognitū & dīctū: tū
ipso nō posito nō pōtē pīo tācū finē: cēdī amori: qd ille
cēdīus amori pīcēt pīmū necessāri. Igit pīmū
amori cā causa efficītē respectu amori scōdū. Et sicut
dictū est vt pīmū amore respectu scōdū: ita cēdī
cēdī est de scōdū respectu tertii: si procedēt ad vi
teriora obiecta ad eundē finē ordinatū: ita pīcēt
ter vīspa ad pīmū effectū in executionē productū: ita
qd semp amori pīo est causa efficienti amori sequētā
vt actū volēdū sanitatē est causa efficienti actū vo
lēdū pōtē amari ppter sanitatē. Et tūcū actū est
causa efficienti actū volēdū respectu herbarū ppter po
tētē. Et volēdū pīcētē causa efficienti volētē
tūcū colligēt herbarū ppter eā pīfētōne. Et tūcū i isto
pīcētē sī occurrit aliqđ alia nolita ppter obiecta volētē
z tēx volētē ppter nolita: aut nolita ppter nolita semp
actū pīo volētē: finē amori: tūcū dīctū est cā efficītē
actū sequētā volētē elicītē ppter pīo volētē. Et ppter
pīo qd intētō pīo volētē effectū: est cā efficītē intētō
effectū pīfētōne: scōdū autē est in obiectis hoc actuū.
De qd sit illā. Scōdū pīo. In effectū finē obiectis
ad extra ordinatū ad eundē finē semp pīo effectū
finē obiectū est cā efficītē pīfētōne vīspa ad effectū
ultimo pducēdū. Et in casu collectio herbarū est cā
causa efficienti decōctōne: decōctōne pōtē: pōtē sa
nitatis. Probat: qd in tācū ordīne pīfētōne elementā
requirit pātē: qd pātē est causa pīfētōne. Lē
ner pīna: qd in omnī ordīne efficienti effectū pdu
ctōne: effectū pīo est causa pīfētōne vt nūc sup
ponit. Et non est causa materialis: formalis vel fina
lis in propōtōne exemplū. Patet: qd efficītē. Cēdī
tācū pīo. qd effectūs ordinatū ad eundē finē semp
effectū pīfētōne est causa finalis pīfētōne. Prīmo vero
effectū in illo ordīne nullū est causa finalis: ppter pīo.
Quā primus effectū pducēt ppter scōdū amarū.

argm.

Duplex est causa
et causa finalis.

quare causa
finalis pīo pīam
sunt.

notandū.

Et tūcū finē non amarab agente finē sūi in alia vt
operetur aliqđ agēs ppter hoc. Exemplū causa nō
amar sanitatē finē cognoscit in anima vt cōficiat
portionē: nō enī ad hoc ordinat pōtē: tūcū sanitas co-

argm.

Cēdī.

Cēdī.

Cēdī.

Distinctio

I

4 Question

V

- Cölo. 4.** Ut collectio herbarum sit ppter eaz decoctionem. De-
coctio ppter potionem. Porro ppter sanitatem sc̄os ppter q̄ si
cū pum effect⁹ nō h̄s se pioz̄ q̄ fieret ppter ihs⁹
tēp̄ nō est causa finalis alius? **Cölo. 5.** Cūlib⁹ effect⁹ posterioris est cā finalis amoris effect⁹ h̄cedent⁹
in ihs⁹ odiat⁹ ppter q̄ sic effect⁹ prior est ppter sequente
effect⁹ ita q̄ volitio effect⁹ pioz̄ est ppter effect⁹ po-
sterioris. **Cölo. 6.** In actib⁹ odiat⁹ ad cuide ha-
iem opposito mō se fieri caute effectives q̄ cause finales
ples; q̄ in illo pido cuide sp effect⁹ posterioris est cā
finalis pioz̄ est effect⁹ pioz̄ est cā efficiens posterioris;
vt ppter ex actione q̄rta et tertia statim posuit. **Cölo.**
Lollarum q̄ cause sunt libidinem causē. Nā sanitas
est cā finalis portio; portio est cā effectives sanitatis. **Cölo.**
hoc est cā dūteries causā ḡtib⁹ q̄ codice ḡle est plo-
sibile. **Cölo. 7.** H̄o ois effect⁹ h̄s causa finalis a
volitate creata pſitū. Illa pbaf; q̄ ad hocem finis
heat rōnem caule finali opt⁹ agens ei p̄cōgicē et ama-
re; ppter c̄pognit⁹ et amarū aliqd efficer ad tra-
vſ ad extra. **Cölo.** Et aut̄ naturalis effectives; vt sic noq̄ p
cognitione volitatem; q̄ in sua actio nō h̄spūnxit
cūcūpū cognitionem et amarū; vt ppter de igne p̄du-
cente igne. **Cölo.** H̄o ois effect⁹ a volitate
libere pcedente; h̄s causa finalis a volitate creata pſi-
tū. **Cölo.** Illo pido de pia volitatem finis; q̄ amarū amarū
actio q̄ finis amarū ppter nō ppter alid ihs⁹ ordi-
nat⁹. **Cölo.** H̄s effect⁹ h̄s causa finalis h̄spūnxit cognitione
finis laetitiae; c̄ amarū duplice; vt dictū est nō
tabili. **Cölo.** ppter amarū aie nullū amorū h̄spūnxit:
alioq̄ nō eserit p̄m⁹; q̄ nō h̄s causā finalis. **Cölo.** q̄ gnal-
pria cognitione finis; amarū ppter q̄ amarū creatū
cognoscit et amarū finis; nō h̄s causa finalis pſitū ab eo
q̄ s̄tā a deo plo agere diligenter et dūcere. **Cölo.** nō
finit s̄tā cā finali amorū; q̄ s̄tā amarū; q̄ s̄tā finali obie-
cti alteri amorū; q̄ tale obiectū amarū ppter finē; q̄ fre-
quent est effect⁹ p̄ducit ppter finē; q̄ s̄tā cā finali illi-
lūs amarū cūpīscit q̄ talis effect⁹ amarū ppter finē.
Cölo. Si h̄s obiectū q̄ amarū ppter finē nō est effect⁹ p̄duc-
itus; vt dū p̄m⁹ amarū ab hōl ppter deū tūx⁹ p̄m⁹
vt sic amarū nō h̄s causa finalis; amarū p̄m⁹ q̄ p̄duc-
tus; ppter amarū h̄s causa finalis q̄ deū. **Cölo.**
2nd **Cölo.** tū ad articulū sc̄os h̄spūnxit q̄ de cā finali dupl̄ log-
possum. **Cölo.** Q̄no mō de cā pſitū ab ipo agete p-
ticulari vt ppter ex dictū. **Cölo.** tū mō cā mere naturales
nō agere ppter finē; q̄ cū nō cūpīscit; has enī iherigō p
causās mere naturales; nō pſitū sibi finē quē itēdūt.
Alio mō loquuntur de cā finali q̄ est pſitū et itēdūt ab
agere v̄l ab agere illo supiore dirigere h̄t in agedo.
Cölo. Quo p̄missū ponit⁹ actioes ad cūtūne risu. **Cölo.**
cō pioz̄; logendo de cā finali plo mō. **Cölo.** Est cā final-
is om̄ effectivū a causā sc̄os p̄ducatur; pbaf; q̄ cause
mere naturales agentes effect⁹ nō coḡitū nec amarū
deūnigūt nō itēdūt deū tanq̄ causa finalis; nuq̄ opa-
tionū; q̄na tū ad hoc q̄ aliqd sit finis plo mō ppter
ei p̄cōgicē et amarū; ppter ipm⁹ et amarū causā p̄cū-
lare agere; vt ppter p̄missū. **Cölo.** Deū est
cautā finalis om̄ effectivū nō ppter eident̄ rōne natu-
rali; pbaf; q̄m̄; q̄ nō ppter pbaf; rōne naturali; q̄ ppter
amarū sibi p̄ducatur om̄ effectivū; tū q̄ nō ppter pbaf
ri q̄ p̄ducatur et q̄ se fece p̄ducatur effectivū ad itra; q̄ illi
fallit; aliqd q̄d eo deū est et cētū est. Nec ppter
hoc p̄partitur de causis q̄ nō cūpīscit; vt ppter ex plo
nō pria. **Cölo.** Deū est causa finalis oī certa
fide est tenendū; ppter q̄ deū ogat oī in obus; et non

ente. **C**um ita tale non existat; aut causaret per realitatem proprietatis non habet proprietas nisi amarit etiam amorem. **S**ed hoc non est quod amorem est causa finalis. **C**um illa dicendum sit finis eo modo quod finis seu causa finalis est in depeñitate causarum. **C**ausarum autem non est in re dum tri amores ab efficiente: eodem modo enim dependet causa finalis. **H**abemus depeñitatem causarum in aliis aliud est: nisi causa satum non potest esse: non posita est ea modo quam causa. **E**t enim dependet causa finalis ponit in modo quod causa finalis. **L**ex quod finis amor est agentia ita per ipsum producit effectum finis causarum finalium effectus: **P**otius est in modo quod causa finalis causarum depeñit effectus: causarum: quod non est effectus realiter nisi finis amaret. **P**otius autem amari non existens: potius est in depeñitate non existens. **N**eglectum est minor roris cum suis probatio. **E**x illo sequitur quod stat causatum est realiter et actualiter: ut si causa est in depeñitate non est secundum quod causatum potest procedere sua causas duratio: prout et dicitur. **C**um secundum quod causatur per realitatem propriam: quod amarit agentem impedit quod illa non habet in actu iure in re: sufficit quod ea habeat in agentis voluntate: hoc est sufficere quod amet ab agente. **E**t vero est quod si amatur et amatur: et finalis non est causa finalis: sed effectus est causa. **E**t ideo non valeret si quod dicere velleretur finis non existens non esset causa finalis effectus: producitur: sed amor quod vere est in agenti: quod propter illum amor non potest effectus: sed propter finis amarum. **N**on est quod amor finis causa finalis: sed magis est causa finalis. **C**ertus dubitat pro conditione. **N**atura naturalis neque potest quod omnes effectus: sed causa finalis non alia nisi deum: qui per se patet. **L**ex quod ratione de divisione: propter quod causa finalis fit eneclusus est causa finalis. **S**ed de ratione effectu sic quod potest apte rationis. **L**ex quod alia salutari non potest quod res alias extit de potentia ad actum non potest. **L**ex quod alia a genitor agerent a calo: quod non potest certa fine. **L**ex quod agentia naturalia agitur per definitionem media: quod utrum non determinante nulli a fine. **L**ex quod alia in actu nature esset error. **C**um illud dubium sit: quod non potest inservire demonstretur per principia per se nota: vel nota per experientiam: et agere de necessitate nature agentis: propter finem inservit voluntate: quod actiones sine variacione agentis: vel passi vel currentes ad actiones numerus variat: sed tempore inveniuntur leges actionis: et non potest pati: quod tales agentes agant: propter finem. **B**onovero adducere et ceteros philosophos includunt soli de agenti: quod sine variacione agentis: currentes: et passi: et alias dispositionem ceterare ad actionem: peccare et errare: et hoc soli potest agentes liberi. **C**um ad primi de certe: quecumque ratione naturale quod illa cito non haberet loci in agentibus naturalibus: quod diceret quod nulla esset effectus. **P**ropter quod ignis grauitas: propter quod sol lucet: et huius solidus in voluntariis locis. **C**um quod illi pugnat. **A**ndetur per dominem. In voluntariis evidenter per experimentiam pati: quod agentes liberis agant: propter finem: quod exprimitur quod obliqui: et eodem modo bimini: nunc agunt nunc agunt: quod non amant finem: modo amant finem: et tendit finem. **E**t ita agentia voluntaria agitur: propter causam finalis: quod distinguitur ab agenti: quod non distinguitur. **C**um per hoc ad secundum: quod agentes naturaliter etiam ex novo de octo iactu nulli qui nichil amant: et agunt ipsi de minimis per approximatitudines passi: aut dispositio: resiliunt aut alteri: bimini. **C**um de tunc usque et post: quod agentes naturale ex natura sua determinant ad certa effectiva: ita quod non potest causare oppositum: sicut ad certa media: ita in naturali actio: error: prangeretur: non potest: sicut necario id effici: quod est dispositionem causarum: per currentem fieri potest.

Et licet aliqui effectus producunt imperfectum: aut cui dispositio: de divisione concordem: spes: hoc non est ex errore agere: sed ex predilectione vel defectu aliquo: regredi ad agere dum in monstru. **S**emp autem agere de possibilibus: natura quod metuimus us.

Quae facta

Queritur facta circuitaliter parte huius distinc: **Q**uoniam: in qua magister tagit distinctionem naturalis: et alicuius intellectus distinguuntur species. **P**ro repositio: supponit ex predictis lib. i. dist. q. q. dist. **T**o: quod idem et diversus sunt passiones immediate pertinentes illis quibus omenuntur. Supponit secundum quod distinctio specifica potest attribui rebus vel signis: hic de rebus. **B**ea autem distinguuntur specie: potius duplum: sicut: **F**estis specie est trivaliter specie accidentalis. Specie essentialis distinguuntur: quod non sunt sub eadem specie specialissima absoluta. **V**el sunt sub diversis specie: specialissimae: ut homo: animal: foemina: brunnellus: nomen proprium: **S**pecie accidentalis distinguuntur: sicut sunt sub diversis specie: accidentalis: ut: ornatulus: ut homo: albus: homo negru. **E**t de ista distinctione specie accid: **T**ali non quod alius: quod sic alicuius intellectus inter se differentia specie accidentalis: pro quod tamen est informata alia habitu scilicet velut ritus: quod alia caret. **S**upponit tertio quod distinctione specie: non est nisi respectu singularium non respectu universalium: quod sunt res universalies: ut diversi patribus et filiis: primi non sunt per hoc modo exclusi: **D**ecideamus: quod non est specie: sed subalterna. **C**onsistit suppositio: est hec pars scilicet Angelorum: alicuius intellectus distinguuntur species: trivaliter. **C**onsideratur species: animal: quod est in sensu: scilicet per alia: quod pertinet illis in natura: quod non pertinet aliis: differunt species. **S**ed post se perficie corpore: etiam forma materiarum: quod alicuius intellectus in ulla angelorum: non differunt species: sicut non est in uno minore malo: propter quod non est aliud medius argenti differentia specie: non est operatus: aut proprietas: naturae: res: nisi absolute: et nude cogitare non valeant: illas per operationes: proprietates arguere opus. **C**onsideratur alicuius intellectus: et angelorum: species distinguuntur species: et non per aliis realitates superadditas: propter quod non potest nobis distinguitur immediate pertinet rei et per se non est nisi in superadditione: sicut illi superadditione aut est extrinsecus: aut intrinsecus. **H**oc extrinsecus: quod per extrinsecum non potest distinguere: etiam siue subalternaria. **H**oc intrinsecum: quod est pars aut: aut angelorum: siue formae materiarum: propria: sicut falsum: etiam autem angelorum: est subalternaria simplex: non habens propria: **C**onsideratur alia dubia: primi: et secundi: clavis prima: **N**on quod ultimum complementum est unum species: sed ipa sunt unum species: sed eadem est species: et beatifica: et angelorum: et ultimum complementum ad quod ordinatur etiam angelorum: et ulla beatitudine est optimus virtus: **C**onsideratur beatitas: Augustinus: de libe: arbitri: Angelorum: alicuius sunt natura pares: omnia imparis: distinctione autem species sequitur naturam. **C**onsideratur corroboratione euclidis: conclusionis: perficere materiam accidit alicuius intellectus: ut per se separata: ergo non arguit differentiam species.

Distinction.

2021

10

II Questio II

Dicitur magister in p̄cedenti distinctione eis de creatione in ḡniali: hic incipit agere de creaturaz, p̄ductione et p̄cipitate. Et primo de creatura pure sp̄issata in x. sequēti. Deinde de pure corporali p. illi. dist. a. xii. vix ad. xvij. Tertio de creatura et sp̄issata corporali ap̄posita: hoc est de hoīis. vij. xvij ad linea libri. **L**icet natura pura sp̄issata ē et natura angelica. Prima determinata de eoz creatiōe et his q̄ nō sunt eiis ex eoz p̄ducitur. Secunda de creator habitudine ad deū et creaturaz ex eoz p̄fusione et auferzione dist. vi. **L**icet primū tria principaliū iustificat. Tertio creatiōe tpe et loci q̄ zvbi sint p̄dicti. Secundo creatorū ultimātā p̄ductiōe sunt boni aut mali. dist. iii. Tertio sicutū qualitatēm orti sunt p̄fecti vel imp̄fecti dist. iii. **I**n hac et sc̄o dist. sunt due sc̄lūsiones principales. Rima angelica natura: et corporalis. iiii. elemozia rūsua materia: sūt c̄s p̄ nos et tpe nec in tēpōne in principio sunt creaturaz. Sunt p̄dicti q̄ simulatae sp̄ortant. Nō et tpe nec intelligit odo p̄iorum: tempora ad alia creaturaz. Nec in tēpōne ne designat excessus t̄p̄portū sicut contingit ad cōrēta in ea. **T**ertia sc̄lūsio. In celo ap̄posita et cū illo cēs angelū simili sum sunt creaturaz. **I**n d̄cēs mānentibz fugitibus sunt plap̄ilas sc̄lūsiones auctoritatis mōbat et deducit. **N**ostro. i.

Veritur itaq; p[ro]to vtris tpe sit mensura angelorum. Tria q[ui]a estia in motu determinata ab angelis in q[ui]o xix. Sed q[ui]o p[ro]p[ter]a decisione plura supponit ex naturali philosophia & metaphysica q[ui]c[umque] fundare plura posset: ideo necessaria sumarie tamq[ue] genere. **Q**uia si titulus comprehendit tpe & mensura. Lepus quoq[ue] p[er] mensuram describitur. Itaq[ue] physico. Ideo notandum est post locum q[ui]r. scilicet in qua q[ui]stione & alijs sequentib[us] ac f[ac]tis dentibus plura ad positum valentia late determinat: in physica sua. Notandum itaq[ue] est circa illius terminum metra q[ui]a p[er] physophilop[hi]u[m] & metaphysice. Metra sunt et id q[ui] res cognoscit. Dicit enim metrum et id p[ro]prio uniusq[ue] co gnoscit. Et p[ro]prio ait res cognoscit tripliciter: sicut hoc tric[on]spicere aliqd est mensura rei. Sicut mo[re] mensura rei est ea efficiens cognitionis apprehensionis rei: hoc est ei cognitio q[ui] res per p[ro]prio apprendit. T[em]po[rum] mo[re] ille tellectus est mensura rei q[ui] intelligit: sicut & sp[ati]i rei si ponat: sicut & obiectus q[ui] est res ipsa intellectu: q[ui]c[umque] illi sunt cause priuatae efficiens cognitionis rei. Et ita intelligit dictu[m] philosophi q[ui] obiectus est mensura cognitionis. Secundum me acti[us] p[er] mensuram p[ro]prio q[ui]d oscula i[m]memoracione aliquip[er]not. Quo modo dicimus q[ui] imago p[er] res representat petrum. Et sic repetitus p[er] dicti mensurae representationem. Tria duo modi mensurae sunt gnales modi accipiendi mensuram: et cōmunes sicut quātitatis q[ui]c[umque] aliae a quātitate. Tertio modo accipit ponere p[er] illo q[ui]d cognitione quātitatis aliter. **E**t h[ab]it philosophus vbi s[ic] admetru[m] est p[er] primu[m] virtutiu[m] gnis: marie p[ro]prie quātitatis. Ille invenit ad alia. Metru[m] enim est q[ui] quātitas cogitatio. Et illi modus est ad positum. Sic autem mensura supponit cognitionem vel mensuram iuxta notificari eius quātitatem. Tria q[ui] res p[ro]prio nota est sicut sūa essentialem illius tria p[er] q[ui]d intellexit certificat de eis quātitate: p[ro]prie tpe mensura illius. Exempli: ut si p[an]i p[ro]prio nota est q[ui]c[umque] panis: & p[er] applicatione ylma notificat q[ui] quātitas sicut l[ong]itudine: vlna: et mensura longitudinis pannii. **S**ed quo p[er] res mensuratu potest esse p[ro]pria cognitio sicut in q[ui] mensura: licet non sicut in quātitate. **C**est quia quadrupliciter et quātitate. **b**b. iiiii.

Liber

II

tas: scilicet quantitas multitudinis: extensis dura-
tionis perfectio: sicut hoc quadruplex est mensura
qui in exemplo nostro vnu est mensura multitudinis: et nu-
meri. Secundo vero vlna pani. Tertio vero ipsa mors. Et
quarto mortis pfectio: Quoniam deinde post dicti me-
sura oīm, quāto vna res est pfectio q̄ magis acci-
dit ad pfectione dei talia: et ab eo respectu colo-
res enim albedo hoc tunc mō mensura colores: si ergo co-
gnitio inuituā: et cognitio alterius coloris p̄t q̄s
cognoscit q̄ aliq̄s color est pfectio: alio: puto rubedo
nigredie. Per hoc q̄ vnu p̄t accedit ad pfectione al-
bedis q̄s alio. Et illo dico mō mensura est pfectio: me-
surato. In alijs modis nō op̄t: pr̄t discutendo p̄ eos.
Hā q̄ est minimū et mensura ceterorum: sicut extensio-
ne: duratio: et non pfectio. Itē mensura quāq̄ est
tm̄ iā: quoq; in re eccl. Excep̄to primū: ut si geometrū
p̄t q̄ numerū vñ quātitatē imaginata mensuratur quā-
titatē et: sic numerū q̄ est pfectio: et si ēt me-
sura multitudinis et: sic sūt vnitatis q̄ est pfectio: mensu-
ra numeri numerat. Et de illa nūero iellū
gīt illud phalo: op̄t: qd̄ id numerū: t; locum x: ca-
num. Hā autē nō op̄z pfectio: mensura pfectio: re
bus numerat: sicut si pfectio: h̄s tm̄ esse obiectū in aīa
et patet: p̄timo Lōceptū: et impfectio: et realitate
et aīam. Et mensura autē q̄ est et aliam q̄ est pfectio: et
q̄s etiam mensurato: et tunc nō est pfectio: p̄t etiā
aliqui esse maior: vt si vlna vna mensuratur pānū: lōgioz
vlna et pānū eq̄lē: et alii pāntus minores: lōgitudo: et
no p̄s vlna esse pfectio: pāno neq̄ simpliciter nec q̄ ad
quātitatē. Ut terciū q̄ semp̄ mensura est notio: mensura
toti: et hoc q̄tū ad ei⁹ quātitati. Patet: q̄ ḡ min⁹ noui
non cognoscit magis notio. Ex q̄ sequit pfectio:
mensura et mensuratur: distinguitur: p̄t: qd̄ item lepto non
p̄t esse notio: q̄s mensura notio est mensurato. Ut
rūtiū nō op̄z mensura esse distincta ab ob⁹ partibus
mensurati. Hā q̄sp̄ vnu q̄ mensuratur multitudine est p̄s
multitudinem numerate et novā determinante: et acci-
piendo vnu pos̄i aliud qd̄q̄s devenient ad totā s̄grega-
tō multitudinē. Sic et mensura magnitudinis q̄s
est distincta a rotā magnitudine: et ab ob⁹ partib⁹ et v-
na pāno. Ex q̄sp̄ ei p̄ determinata magis notio: mensura:
q̄s quātitates certe partē: est notio: et quātitati
toti: magis notio: semper tū mensura distinguuntur a
mensurato ad minus sicut pars a suo totu. Et hoc ve-
rum est respectu eiusdem. Quia respectu diuersiorū idē
pot̄ esse mensura: et mensuratur respectu q̄rum vnu est
notio: alio et ecclēto: vt respectu vnu: mot⁹ aliquis
pot̄ esse mensura tripli certi: et respectu alterius illud
ipsi mensura eiusdem mot⁹. Et si aliqui pos̄i sua q̄stū
ad duracionem notio est p̄sp̄ op̄tione sua mensu-
rat p̄s: alteri tunc s̄t: tali operatione: sicut in magni-
tudine: stingeret p̄s. Et illi etiam patet et res finis
substantia sua absolute mensurari nō pot̄: q̄ sic p̄side-
rata nō est sic nec quātitatu. Hā enī est de rone sub-
stantie q̄s magna: multa: et tare duracionis vel per-
fectionis. Et secundū notio: post dictū in. q. q. vbi
de motu latē hā questionem. Et q̄s tm̄ erāt per motū de-
scribit: q̄ de motu duas sunt opt̄: famose q̄rum qd̄bē
a suis imitatorib⁹ puras fuisse physiologū. Et tāna q̄ mot⁹
est qd̄a realitas distincta a mobili: et tāna libere
mobili: qm̄ aliq̄s et accidens absolutum: alio res:
spectuum: sicut virtus: tū res p̄e successiva: cuius
esse suscit in opinione fieri. Et cui⁹ p̄tib⁹ fin duracionis
renovatur: et tāna res: et tāna res: et tāna res: et tāna res:

Distinction

II Questio I

In quo nulla est vicissitudinis obviatione: sed immutata eternitas: qz c. Bindeq; dicit successione non in deo sed in re coexistere in actu: vel potestia aut imaginatio. **C**itequecum excedit in beatitudine et logitudine existenti metruram tpe: sed vni? re pmanet: du ratio est breuior at alia longior: qz mino? nota: maior probat qz ola excellens finis? membrabilis est: et excellens duratio re pmanet finis? est: no nisi tpe qz nulla alia metura dari poti? meture. **B**ete pmanent: no d? breuior vel logior: nisi qz coexistit lo gior vel breuior successione i actu vel potentia. **D**is aut successio? metruram tpe. **L**ertio tpe es? metura dicitur accidens finis pte: vbi? qz quies est pnuatio mot? Et hec qz breuior qz logior. **Q**uestere ei aliqd dicitur: qz sub forma aquila celata motu: qz eas d? breuior vel logior: qz dicitur sub tal? foama sine motu coexistit maiori: vni mino? i successione i actu vel potentia. **E**t in maiori vni tpe. **Q**uarto d? qz substatia rei pmanet: circumscripita e? duratio? non metruram tpe: probatur: qd? metruram alia metura manet id est l? uariati? serua: ead? metruram. **S**i qz substatia rei metruat tpe cui illa non variat: sive datur modico vel magno tpe habetur ead? metruram tpe: sive breuior dura res fuit logi? qz est falsum. **Q**uarto notandum post aliud **N**ot. 4 dicitur: qz substatua mutet actionem. **A**n duratio aliqd differat ab entitate angel? qz duratio angel? non distinguuntur ab entitate angel? pte: qz sicut de? poti? angel? i pto ista fiat creare fine olio politus creator: ita poti? cui pte pte oserunt non cauuland? aliquam re de novo. **N**on aut poti? angel? sferuntur finis duratio? qz dicitur: non est aliqd aliud ab entitate angel?. **V**erius duratio age? li n? fini? ambo? sive entitate angel? sive notatio? **L**onotatur eni? successione actualis vel possibilis cui poti? angel? coaliatur. **Q**uid pte? possibilis est duos ange los eiusdem sp? non equi durare: puta si vnu poti? ali? creare: hoz est ead? entitate pte: tñ no durat ejus. **T**an? de uno pte? sicut d? duravit: 6000 annis. **D**e alio qz no duravit: 6000. sed tm? 4000 annis si post aliud fuit creat: trascursis 1000 annos: tñ nulla est variatio i entitate angeloy. **H**ec i alio poti? affiguntur: nisi in successione maiori: cui vn? angel? coexistit: minor u? cui ali? coexistit. **N**am pte? hoc tm? vnu? qz plus durans qz ali? qz vn? coexistit maiori successione: puta: 6000 annos: qz ali? qz coexistit motu: 4000. **C**ontra iti regit necessario? ad durationem aliud successio? aliud i actu: qz si nulla effect actu adhuc angel? duraret: qz regit necessario? successio? aliu? actuali potestia. Sufficit? duratio? i angel? maiori: qz coexistit maiori successio? in potestia: coexistit si successio maiori i actu est. **S**ic duratio? notatur successione? actu vel potestia. **S**i quis: **U**ne et qz d? finis iter duratione angel? et entitate dei: **N**am de? videtur dici eterni? qz coexistit finiter successio? in potestia. **D**qz in? duratione angel? et entitate dei est multipliciter dicitur. **N**am de? angel? non pot durare: nisi est alia successio i actu vel potestio? sic celo? est posset fine coexistit? a duratione angel? qz posset esti si angel? no est. Nulla alia successio est vel esti poti? nisi de? sibi coexistit. **B**ete entitas dei itio ca ret: non sic duratio angel? **C**ite entitas dei est simili? immutabilis: qz qualia ad durationem: qz qualia ad durat? rationem angel? est vero? non mutabilis: qz angel? no pot durare: qz poti? annihilari: qz poti? mutari de cognitione i cogniti? de affectio? in affectionem. **T**acit? etiam differit esse finis: finalis: in angelos: deinceps: **U**ne etiam differit esse finis: finalis: in angelos: deinceps:

Liber

II

qui angel⁹ pōt fuisse: et nec esse nec fore. Pōt esse et nec fuisse nec fore si in pīentī instāti creare: in eodē an-
nūclarē. Pōt fore nec esse nec fuisse. Hō sic deus q̄
incārio coextit cūlibet dīscrētē tpi. Nec pōt no-
eſſe aut nō fuisse: aut nō fore: tñ etītas nō el aliquid i-
herēs deo: nec duratio ē aliquid iherēs angelo. **C**ūstis
p̄cl̄. 1. **T**h p̄missis q̄d articolū sit hec p̄clusio prima: q̄d
titūdīnis angeloz sicut quarūcūq̄ rez numerabilū
mēlūra erūntas in extrāval in itēlectū. **I**sta p̄clū
fīo p̄t ex p̄to notabili: q̄ ita numerabiles sunt angelī
(cū sūt mēlūrū) sicut ceterē multitudines rez sepa-
rāt: et p̄t sūt simili mēlūra quātū dīcīt oī multitudine
fīo mēlūrables. **A**lūdītūdītū dītū numerabīlītātē
p̄cl̄. 2. **D**ictū ēt̄ gr̄. **S**ecunda p̄cl̄. **E**xtrēmōs angeloz nulla
ēt mēlūra: p̄bat q̄d q̄d nō est nullā ē mēlūra. **E**xtrē-
mō angeloz noī estq̄ i angeloz nō est q̄d q̄d q̄d
cū sūt extētū idūlūbile. **E**t ita nō sunt extētū
nec mēlūrables b̄z extētē. **C**ertā p̄clū dītē
ēt mēlūra p̄fectiōis om̄ angeloz p̄t: q̄d cognitio-
nem deīz angeloz p̄t cognoci q̄d p̄fectio: alto
q̄d plus accedit ad p̄fectionē dei q̄d alii: q̄d est mē-
lūra p̄fectionis: tener p̄fia ex q̄d noī mēlūra. **S**ūt si
ester aliq̄d angel⁹ ceter⁹ p̄fectio: ex cui⁹ p̄fectionē sc̄i
ri poset q̄d angeloz est p̄fectio: alto: ille estet mēlū-
ra p̄fectiōis ceteroz. **Q**uartā p̄clū. **M**ēlūra du-
ratiōis angeloz noī est aliquid ierūtēs angeloz dīlūctū
ab eo. p̄bat: q̄d nec estet sublātā tñ nec accidēt. Hō sub-
lātā: q̄d nō angel⁹ b̄z cū nūlī sūt mēlūra suis p̄t: nec
q̄d cī: q̄d angel⁹ est sublātā simp̄lex r̄t̄ h̄is p̄t.
Nec accidēt: q̄d p̄t angel⁹ creare: p̄seruare sine
accidēt libi iherēt: tñ tūc nūlōmōn duraret sine tā
li accidēt. Tḡt nullū tā accidēt est ei⁹ duratiō
mēlūra: alioq̄d duraret sine mēlūra duratiōis q̄d est
impossibile. Tḡt mēlūra debet ēt̄ notio: mēlūrato: s̄
nullū accidēt abfoliūt̄ v̄ respectūtū inext̄is angeloz
p̄cl̄. 5. **E**t nō ēt̄ angel⁹ aut ei⁹ duratiō. **Q**uita p̄clū. **A**lē
sūra duratiōis angeloz nō est deus: neq; alter angelus
p̄bat. **H**ibil p̄t q̄d nō p̄t cognoscit q̄duratio angelī
sīt maior: q̄ mino: q̄d mēlūra tūratiōis angelī. **S**ed
neq; deus neq; alīl angel⁹ nec p̄ accidēt in herēs
cognosci p̄t: q̄ duratio angelī est lōgiōvel bīenūo: **I**git
neq; deus neq; alīl angel⁹ nec accidēt angelī iherēs
est mēlūra duratiōis angelī: mino: p̄bat: q̄d nūlī
q̄d eq̄līter recipiēt maiore: mino: p̄t co-
gnosci maiore: mino: duratio: sed deus: angel⁹: acci-
dēta iherēta eq̄līter recipiēt angelī plus: et mino: du-
rantē. **R**ante: iḡt. **S**exta p̄cl̄. **M**ēlūra duratiōis angelī
nō est euīvē eūtētā: s̄ dicit aliquid dīlūctū a tpe. p̄-
bat: q̄d q̄d dicit eūtētā aut em̄ eūtētā aut aliquā
habitudo ei⁹: i. respectūtū p̄t p̄fectio: ext̄rog. **H**on
prīmū: tñ nō estet mēlūra sūt eūtētā angelī cū
idē nō sūt mēlūra suis p̄t: et dictū est. **H**ec sc̄m̄ tñ ha-
bitudo: q̄ illā habitudo fundare in eūtētā angelī: et
p̄fis nō estet notio: ea. **Q**2: cognitio habitudo re-
spectūtū sūt respectūtū depēdet a cognitio: fundame-
nti: et ita nō erit mēlūra eūtētā angelī: et mēlūra est nō
tio: mēlūrato. **T**ḡt aut habitudo illā estet eūtētā realē
vel rōmō: tñ. **N**ō fōz: q̄ opatio itēlectū nūlī facit ad
durationē angelī. **H**ec enī realē: q̄ realē habitudo re-
git fidamētū realē: et mino: dictū realē a fidamētū.
Sūt hū habitudo l̄s assignari poset fidamētū. **L**
eūtētā angelī: tñ l̄s mino: dictū dari dictū: ab angelō
aut ei⁹ eūtētā: ḡ nō est realē. **N**ec pōt dari tertīū: sc̄z q̄
euītūtū compōlitūtē: esse angelī habitudo sūt eūtētā

respectūtū: q̄d cōpositū nō est noti⁹ altera partītū suāz.
Neq; totū est mēlūrare partē: fed bñ ecōuerso q̄nq̄z.
Cōrectā p̄bat p̄cl̄. **S**i ponere eūtētā mēlūra
ra angelī dūlīcta a tpe: hoc maxime est idea: q̄ ange-
lus et ei⁹: esse ac sublātā est totū sūt: q̄d p̄t bur-
ationē nūlī noui acq̄r sublātā corruptibilis: s̄t nec
sublātā angelī. **S**i dicit q̄ sublātā corruptibilis
subiacet morūt̄: et idea mensurā tpe. **L**ōtra. **S**ic sub-
lātā angelī sublātā sue opationē cognitiō: s̄t affe-
ctiō ī mutant. **S**i dicit: q̄ dītū ad opationē fūa q̄
mutabilis est mēlūra tpe: q̄d sublātā euī. **S**ic p̄ oīa dītū p̄t sublātā corruptibilis: q̄ mane-
re pōt abfīcī dīctōe fini oī motu. **S**i dicit: q̄ āge-
lus ex se semp manet: s̄t cor̄putibilis sublātā nō:
q̄ cor̄putip̄ p̄ causas itēfēcas. **L**ōtra q̄ elle alicui⁹
definit est ḡ subtractionē cā: p̄seruāt. **E**t ḡ manet
et p̄ seruātē cā p̄seruātē. **H**ic aut̄t̄ angelī q̄
sublātā corruptibilis eq̄līter depēdet a tñ: q̄d tñ
cā p̄seruātē: et p̄ subtractionē diūne p̄seruātōis ita
definit angel⁹: s̄t sublātā corruptibilis. **T**ḡt nō
plus definat̄ libi angel⁹: et q̄d p̄petuū q̄d sublātā
corruptibilis: q̄d ita pōt de p̄petuū p̄seruātē sub-
lātā corruptibilis sūt angelū. **H**ic ī p̄fītōvariat
q̄ angel⁹ sūt nō pōt creari nisi a deo: ita nec annihili-
ari libi cor̄puti: extēdēdo nome corruptionis: nūlī a
deo. **S**ublātā p̄o corruptibilis pōt generari t̄ cor-
rupi: fālē partia: ab agēte creato: q̄d sublātā cor-
poralis idea noī mēlūra euī: q̄d corruptibilis genera-
bilis parfōmōt̄ nec angel⁹ mēlūra euī: q̄d et̄ crea-
bilis annihiliabilit̄. **T**e libi est t̄ sublātā angelī q̄d
sibi definat̄ maiore: v̄l maiore durationē: q̄d semp
durat vel nō semp: et p̄t mēlūra volūtate et bīplacito
diūno: idea eūtētā oīmō superflū. **S**i dicit:
Licet angel⁹ sūt annihiliabilit̄: nūlī tñ annihiliabilit̄: **L**o-
cal p̄o corruptibilis cor̄puti: idea mēlūra an-
gelī nō t̄ tpe: tñ euī. **L**ōtra: morūt̄ cel p̄t p̄petuū
et p̄ filōlophōt̄ libi p̄petuū: tñ nō mēlūra euī: fed
tpe. **H**ā p̄ motu diūnū mēlūra mot̄ planetaz: idea
p̄petuū nō ipedit q̄d p̄petuū possit mēlūra tpe.
Septīma p̄cl̄. **R**isalīs. **P**he est mēlūra duratiōis
angeloz. **B**ala p̄cl̄. **P**bat: q̄d libi q̄d nō h̄ durationē
maiore vel minore: nūlī q̄d coextit̄ maiore vel mino:
succēsōt̄ vel tpi in actu vel potētā illō mēlūra tpe:
duratio angelī est h̄mōt̄: q̄d libi p̄petuū: **M**inōz p̄-
bat: q̄d angel⁹ v̄ magis vel mino: durare: q̄d coextit̄
maiore vel mino: tpi: vel ex natura sui p̄tua sua p̄
fectio. **S**i dicit p̄mū habet p̄posūt̄. **S**i sc̄m̄ tñc
seq̄t̄ cōt̄ angel⁹ cēt̄ p̄fectio: tāto estet ei⁹ duratiō
maiore: tñ p̄t̄. **S**i de: mō creare angelū oīb⁹ an-
gelis creatis p̄fectio: plus duraret q̄d angel⁹ p̄t̄
cipio mūdi creat̄: q̄d est manifestē fallūm. **T**ḡt bre-
uer logū tñ duratiōis sunt p̄fīctūt̄ tpi: q̄d cuīcūz
cōuenient̄ mēlūra tpe. **L**ōtēt̄ ast̄ durationē ange-
loz: iḡt. **T**ḡt duratio sublātā corruptibilis mēlū-
rat̄ tpe: q̄d coextit̄ maiore vel mino: succēsōt̄ acru-
vel potētā: s̄ ecōde mō duratio angelī mēlūra tpe.
Tener p̄fia: q̄d nulla est rō diūrūtāt̄. **S**i dicit q̄
sublātā corruptibilis depēdet a tpe: q̄d caſtā a mo-
tu celī: s̄t sublātā angelī nō. **L**ōtra. **A**ut̄ celī nī-
hil facit ad generationē iherētū: nūlī q̄d applicat acti-
ua p̄fīctūt̄. vñ si celī qui eūtētāt̄ t̄ haberet se ī debito

Distinctio

II Questio I et II

aspectu et approximatione ad illa inferioria: nihil omni-
nus fieri gratios: corruptio in ipsis inferioribus talis
aspectu et approximatione regreditur. Si dicit qd' sub-
stantie corruptibilis duratio non mensuratur ope sed ista
est. **C**ontra: da latitas et minora duratio nō sit
in maiorato: nisi sint in misura: sed in ista est etiam
torel minor: duratioq' talis non pot' esse in misura d'
ratiois substancialium: gravina est maior alta. **C**ontra dura-
tio agelorum qd' in hodierni diebus xxi. octobris an-
ni m. i. 486. et 166. annoz. Ponam' ita excepit qd'
Quero: unde sumus illa mea fura: nō ex substanciali ange-
li: qd' illa esset eadem si pumila hodie creverat: vt s. argu-
tum est. Nec pot' aliud alignari nisi qd' coexistebat tā
to teponi. **C**ontra li: qd' ubi burabut angelum pot'
rideri nisi p' nomen tpa: vtputa: tot annus: diebus
vel horis est. **C**ontra dicitur: quod dies horae anni sunt mensura pte
re duratio agelorum. **C**ontra qd' riferit ad qd' ratio-
ne de quantitate duratiois: portat meliora duratio-
nis. Et hec id articulo. **C**ontra ad tertium articulo.
Dubitab' utr' scilicet resista rectificalem si ef-
fervera cu' suis probacionib': sequit qd' duratio dei men-
surare tpt: non effundatur p' his fura: utra doc'z
scilicet probat: p'ha: qd' existentia dei etiā coexistit successio-
ne: ut existit angelus t'cū cultiveret esse corriedit sume-
ria fui' p'positionata: sed triplex: t'cū f'c' et p'm-
p'na ex i: et hoc suavitate deo: t'cū illud esse mensura-
runt etimata. **C**ontra est elle p'manens non ex i: sed
pot' alteri: choc suavitate angelus: t'cū ideovidenti par-
ticipare qd' p'motionis etimatus qd' sit habere rotu' et
finali: t'cū habere esse p'motum quarti ex se: qd' qui non
fuit impletus: t'cū: idea non men' fui' etimata: sed eu-
ro: qd' est qd' p'motio etimatus. Lertium' esse etiā
esse fucefiliu' qd' p'ment ob' corripitibilius: t'cū t'cū
oia corripitibilius mensurant tpe. Concordat' Ansel-
musp' in physiologio quanti ad triple esse. Tunc qd' defi-
cit scilicet corripitibilius: aliquando qd' no deficit: p'li
deficit: vt esse angelus. Lertium' qd' nec deficit: nec
pot' deficerit: vt esse dei. **C**ontra solutio' notandum: qd'
diferentia cōterit inter eternitatem: utr' t'cū
num p'p'ne qd' est simili' immutabile rā substanciali
et accidentaliter. **D**e quo Boe. in v. de p'sola: p'la vlt.
Eternitas est terminabilis: vite tota simula p'fecta
postulatio. vñ eternu' simula: p' haberet qd' habere p'et
et p' est qd' esse p'li. **C**ontra d' postulatio tota simula et
perfectivite terminabilis. **C**ontra est qd' esse non de-
linctu' sine fui' fuit esse incepit quarti ad esentiam
laest' in mutabile quarti ad accidentaliam: qd' pot' acq'
tere p'motionem qd' careat: p'dere qua' habet. Itaq' cuiu'
is substantialis non mutet: est tñ mutabile substancialis
et miratur accidentaliter: vt angelus: celum: mate-
ria prima. **C**ontra tempore est qd' mutatur tam: sub-
stantialis et accidentalis: qd' alioq' definit esse simili'
maner' acq' qd' nondiu' hys: p'qd' qd' haberet. **E**t fin
bec imaginant multi triplice mensuram. **U**n' reipu' nientis
non p'manens feci aliquā mutationē qd' qd'
cum eternitate. Aliar' reipu' nientis p'manens feci
mutationē in fuis op'gationib': qd' illa est angelus: t'cū illa
cant eternitate. **L**ertium' et succellus non permanent
id: est alioq' deficiens e'c'. **S**ic et cap' b'c' res per-
manens p' re qd' semper manet nūs: illa delimit: t'cū esse
inceperit. **E**t per op'positio' succellus p' eo in qd' non est
succedit esse: t'cū hys' meliora dicit p'rs. l'cep' termi-
ni declaratio. **C**ontra p' solutione argumentum aduc-
der' declaratio. **C**ontra dicitur: qd' illa p'ponit
qd' qd' illa dicitur qd' trip' le'c' et illa p'ponit
qd' qd' illa dicitur qd' trip' le'c'

nona; eternū euū tpale: nō tñ op; esse triplicē mensura-
rū duratioē hñmō triplicē est. Eīc in se nō me-
surat illa mensura pfectioē q̄ dicitur sī q̄ p̄t arti-
tū. q̄ de' est mensura oīm alioꝝ a se pfectuū diuero-
rū; q̄ oīm pfectioē cognoscit p̄t a cœlum ad diu
nā pfectioē. Sed loquēdo de mensura duratioē: sic
est vna mensura oīm membrabilis p̄ durationē. Et
h̄c est tps in actu vel potencia. Dicō oīm membrabilis
illa p̄ durationē; q̄ duratioē dei tps nō est mensura
de nec eternitas. Tū q̄ de' p̄ durationē est simpr
immenſus. Tū q̄ eternitas dei est ip̄e de' & sua dura-
tio. Id est q̄ nō membratur se deo nō plus membratur eter-
nitate q̄ in mortalitate. Tū q̄ mensura illa est finitor;
sic enim infinitū p̄ magnitudinem v̄ multitudinem nō
h̄s membrum sue magnitudinem aut multitudinem ita
nec infinitū p̄ durationē q̄ mensura sue duratioē.
Batio enī mensura finito cogit. Q̄d illo facit dī
cūt q̄ de' mensura eternitatem nō intelligit q̄ dens
q̄ simpr iī immensū mēlēt p̄ creatura aliquā aut
etiaū illa essentia. S̄ intelligit q̄ sic p̄ tps & partes
triplicē mensuram? oīla p̄walla ita duratioē dei infinitā
cognoscim'; q̄ necessario coexistit tps in actu & in po-
tēria. Quātitas nō duratioē quoq̄cūq̄cū atq; a deo
no cognoscit a nobis; mil̄ erbo folio; coexistit ma-
ior vel minor tps in actu vel potencia; vt phatū. El
p̄ hoc ad rōmē. Ad p̄mā. p̄t; q̄ duratio dei
non membratur nec p̄t nec eternitas. Ad probatioē
p̄mā. Neget q̄ de' coexistit successioni sicut exponit
ita angelus; q̄ angelus coexistit certe successioni & nō
omni in potentia; q̄ nō illa q̄ in potentia precedit sūm
elementū etiā successioñi cui coexistit sic coexistit sicut de'
; q̄ ita angelus coexistit q̄ portat non coexistere de'
us aut coexistit ita q̄ nō pot ne potuit non coexistere
cūcū successioñi in potentia & in actu. Q̄d icōm ne
get maior loquendo de mensura durationē; q̄ s̄ lū
100 eis distinguit q̄cūq̄cū distinctionē vna mensura
durationē in genere sufficit p̄ obvīe. Hec op̄z q̄ mensura
ra sit vngentia mensurata quantitā ad esse; q̄ quārum
ad rōmē membratur. Quādat ad tps in q̄ mensurant. Illo s̄c
est in p̄posito quādū ad durationē p̄t plus distinguunt
tur substatib; & accidentia in esse q̄ substatib; corrupti
b; & incorruptib; s̄c; illi mensurant eadē mensura
in genere id est tps. Q̄d p̄cōdā tps diuērū mode i
hac materia opinantur posse notari q̄ p̄ter acceptio
nes tps p̄dictas p̄t adp̄c diliguntq̄ de tps p̄t enī
accepti uno no generali p̄ mensura durationē creare
sunt finite. Et ita includit eternitatem. Iloc modo dicit
sc̄tus Bonaventura; q̄ illi; hui⁹ distinctionis q̄ accipit Be
da cū dicit q̄ dītū fūrū p̄t p̄to crea. Angelica na-
tura; materia; formā; substatib; emperit & tps. Alio mo
do p̄t accipit sc̄tus; q̄ mensura durationē motus vel
rei ḡmāntis generabilis & corruptibilis; q̄ sic non
est mensura reū p̄t p̄t p̄t angeloz. Eternū
aut̄ est mensura durationē rex incorruptibili. Et p̄t
hac distinctione polles p̄cōdā opinēs & sc̄tus au
ctos; vesp̄ illa distinctionē nō sumit ut diuersa rē
membratur; p̄t diuersitate reū memoratur. Q̄d isto
sc̄tus
Ueritatis secundo circa fecūdām partē h̄b
uite distinctiones. Tārum angelus fit in lo
co per h̄am substatib; p̄t illa questione
vide sc̄tus quarti; q̄.iii. P̄tiorātā p̄mā Arti.
q̄ questo querit de loco corporis p̄ceptio
dicto, qui describitur; ut̄ phisico; terminū; corporis
st̄mē; imobiliis p̄ceptio; lūpūcūs come; sinētis;

Liber

III

immediate locatu: immobili primum, i.nō nec arto ad motum cōtēti mortu: q.d p̄is ab eo diu siuimus fit hec de scriptio in forma. Suficiens copis aliud cōtinētis immediate et i. diuina ab eo. Et quo p̄z q.d non totū copiā loca: est loc. **[¶]** A exempli p̄to ita sphaera ipsa efflō ea aeris cōst̄it: s. s. p̄la p̄lvtima ignis q.d tāgit aer. Et i. nulla p̄s fit vltima affirmatiue. I.o alia vltior: cū q̄libet sit vltimabilis i. duas medietates: q.d vna tāgit locatu i. p̄s diuina non effrictior. Est t̄p̄s p̄la vltima natiue. I.q nulla est vltior: tales sunt multe imm̄ infinite: vt vltima medietates: vltima tertia: vltia tertiaria: vltia: vltia: . . . sic in infinito. **[¶]** Et q̄ fēcitur q̄ enīde locatiū sūt multa loca imm̄ finita: s. in coicāta. **[¶]** Secunda p̄s quālitas sphaera nō est locū terre: q.d nō est immedia ta terre. **[¶]** Tertio p̄z q̄ totū nō est locū sue p̄is nec p̄s est locū totū aut alteri: p̄s eiusdem rotū: q̄ totū cōtinētis oīas suas p̄tes. Abulomius p̄s est locū totū eo q̄ nulla p̄s attinet rotū: q̄ nō deplābit. Nec p̄g est locū p̄tū p̄pula superficies cōuerterat nō est locū p̄tū riūtū: q̄ hec stūtūm nō sunt diuina a cōtentis: ita q̄

Hof. 1. Non sicut in sanctis non sunt omnia bona et
potest non moueri motus pectus. **C**redo notandum q.
Vis phis multas ponat locorum ceditores. **S**cruis tibi Bo-
naeui, q.; huius distictio rediit eas ad res q; sunt:
ceterum/ mefaturare/ coferuare: q; in non cœnuntur loco
respectu cuiuslibet locati, ut in loco huius triplice copia
tatione ad locatum/ caparatur ei rōne cōtinēti. **C**redo
in rōne mefaturare/ et certio in rōne coferuari. **L**oci
net enītyas, q; mefatur quātitas. **C**oferuari vñ
rōna, fīm huius triplice pabulumē sunt in loco sublatice
vñite coragales corruptibile; q; finiter limitate sū
int, q; finiter limitate sū, q; in loco sublatice

ruptibiles. *Qui prima sunt loco rubores ipsas
et incorruptibiles.* **C**erteto notandum qm inigrim di-
xxviii. primi aliqd de tunc loco dupl. Circumscrip-
tive definitivae. **E**t additum alio tertiu modu. sczla ug-
li. par. iii. c. xviii. repletione. **C**ircumscripione est i lo-
co qm conatur loco ita qm tunc est in loco loco cys-
tas in vna pte loci et alia in alia pte nullo dico pte
tertius in eadem pte loci gilio mo corp' extreum est i
loci. **D**isimitutio esti qm loco qm diffinunt sibi certi loci
in qm est isti loco. **T**otu miriti. n. milp ipli? qm ipm et
totu qm libet pre loci et milp ipli? extra tale loci. **I**loc
mo alia terminalis est in corp or corp' pte i loco pte se-
cute. **R**epletione esti i loco qm repletus oem loci; tra-
nus est possibilis loco? quae non repletus ille modu foli di-
uine nature eam ut tractat di. xxviii. primi. Sed

illo mo no pprie est i loco: qd no stineat in loco qd pprie
sua imfetate ita est in loco tui nullo loco detineat
tur fm illud lla iere. xxix. Lelit. terrâ ego iplobo. Et
littero. in epla de his dâ de scriptura attribuit. Et
celios colo pudiostis ferme. logioz frâ immelitas ei
latios et marij celus terrâ iplet. pculdibuo null' loco
cub ei ab p'ntia absens et. Quarto notandum qd
else in loco adhuc dupl p'nti accepti s' nô pprie quam
advini m'devis fm substatia et fm opatione. Et
substantia est in loco cuius substatia est. reat stineat in
loco. nibil ipsi est qd no sit p'ns tal loco. sic est i loco:
cqd circulcripturam distinguit est i loco: qd opa-
tione et in loco qd alio effectu p'ducit in loco: i loco:
Arti. 1. hil et c'gentie sit p'ns isti loco. sic dicim' qd sole esse i
p'cio. 1. aere qui illuminat: calcificat ipso p'prie. Quantit
et secundum articulus ubi hec coclusio p'prie. Angl'no est

Domini substantia in loco circumscriptus. **P**ropter quod enim agere
ius sit natura spiritualis incorporeae idemvisibilis ut nunc
supponit. non habet prae se posset loco commemarum. sed
modi tactu in tercio notabiliter. nam non est in loco circumscri-
ptus sed in substantia. **C**onsueta celo. **A**ngelorum non est in
loco repletus. **P**ropter quod non est imminens. neque infinitus.
Dicitur ergo.

7. nees de⁹. Elle aut in loco repletive est eē vbis qđ so
li deō cōuenit. Per hoc enim beat⁹ Ambro. p̄bat sp̄fi-
scūm eē deū. **Tertia p̄clo.** Angel⁹ est in loco diffini-
tive. Pots qđ angel⁹ est i loco et pbat magister auro-
Lōclo. 3

*Et p[ro]p[ter] q[uod] d[icitur] t[em]p[or]e v[er]o i[n] p[ar]t[ic]ula magister autoritatis
ritatib[us] in terra. Et nō circumscripsit nec replieuit;
igil diffinitius. Tenet s[ecundu]m a sufficiēti diuisiōe. Vidi
nō p[er] vera[rum] p[ro]te[ct]io[n]e deducta est in p[re]cedentib[us] p[ar]tonib[us].*

*Et pot pbari rōne: qz cū angel' est natura aliq finita:
vel est alicubi vel nullibz. Nō scdm: qz absurdū est dī
cere qz aliqd sit z nullibi sit. Si pnum. s. qz est alicubi.
z qz nullibz est vñcibz: qz pñcibz in aliq pñcibz qz aliqd finita: c*

¶ q[uod] non est vobis; g[eneris] p[ro]t[er]ius in aliq[ue] vbi; q[uod] p[ro]p[ri]a t[em]p[or]is co-
tinuitas ipm est ei loc. Q[uod] aut[em] cōtinuet p[ro]t[er]us q[uod] est ibi et
nō alibi; nec extra illud vbi; g[eneris] p[ro]t[er]ius. Illoc enim est p[ro]t[er]ius.
¶ Quarta p[ro]p[ri]o. Angel[us] est i[n] loco disiunctissimo nō sicut p[ro]p[ri]o.

ltit p operatione s p suā subficiā probat; q si angel
est in loco p operatione quā hz i corpore: aut ista opera-
tio est imēdīata virtutē agēlice a q pcedit: aut media

*ta. Si immedia: qis p̄ens est angel⁹ itali corporevi-
tura illud corp⁹: cu virtus illa aut est angel⁹: aut in
lipo angel⁹. Si mediata: q̄ est ab illa virtute q alio
mediu & q̄ris de illo mediu ita vel onus necdere i-*

meditari q[uo]d est de me meditari ha[ec] vel op[er]e accedit et in-
finitus vel tandem venire imediate ad illa virtutem et p[ro]p-
tius ad illa cui[us] est illa virtus. C[on]fessio. H[ab]et sic
sequitur q[uod] frequenter angelus n[ost]ris esset eum substitutus.

q; frequenter nihil operat in celo empirio cum illud
sit imutabile et immobile: nec in alio exteriori corpore vt
ptz de angelis aliis servitibus deo. Sicut li angel' mittat
in celo ad terram nihil animando i loquac' inimodice tunc

Une celo ad terra: nulli opendo i locis int mediis func-
Ulle nec eēt in celo nec in terra nec i locis intermediis:
Erronea ē est opinio eoz q dicere voluerint q ange-
lus nō sit i loco corporeo sūm substantiā: s tñ sūm qua-

ditione. dñi. si aliqd operat circa corp^o? ipm moued lo caliter vel alia specie mot^o? sicut angelii motores orbium angel^o? Hobie. Hic dicitur huius i corpore assu-

pro nō p̄m substitūtiā; s̄ mōuedo illō corp⁹ organo-
do in eo. Cū articul⁹ parisiens̄. 203. q̄ substitūtiā se-
paratē sūt in loco p̄ operationē. Et q̄ p̄nt moueri ab ex-
tremo i extremū nec in mediū; q̄ nū velle operari in

Cremo te extremis nec in mediis, q. pte. vnde operis est
extremo vel i extremis nec in medio. Errat. **Q**uita loco s.
pcto. Substatiat esse angelii non deperdit a loco neq;
in eē neq; i pseruari. Ptz: q. corp^o nō est natū saluare.

spīn: neq̄ angel⁹ necessario est in loco qn esse posset si nulla corporalē creaturā existeret: posset etiā eē extra oēm corporalē creaturā. Ilhaber autē potentia passiū respectu loci corporalē pōtē locari seu diffiniri a fū-

respectu loci corporis, porro locari ieu omniu[m] q[uod] in
dat in eis natura inquantu[m] limitata. Nec aliis cointinet a
loco: nisi q[uod] substituta[r] est p[ro]sens loco: nullu[m] tamen p[er]fectio
ne recipit a loco. ¶ **Corollariu[m].** Nullu[m] locu[m] est angelo

naturalis neq; violentus. Potz; qd ad nullū inclinatur
naturaliter tanq; ad cōseruās vel perficiens: erit nul
li cōtrariatur tanq; corruptum. Est enim quasi in po
tentia nostra ad eam locū compellere fibramen de

tentia neutra ad eum locu corporalem libet tamen p-
portionatum. Ille est sententia Alex. et Sc. Quan Artic.⁵
tū ad tertium articulū. Dubitata primo cōtra conclusio Dubi-
nem tertiam et quartā. Nam videlicet impossibile est D

angelum esse in loco disintinuit. Probab: quia locus
est extrinsecus locato: utputa tangens ipsum finem
vltimam suam: ideo dicitur terminus continenter et similiter lo-

Distinctio.

II Questio II

cati loci nec loc⁹ recipit locati⁹ in interlo⁹ sua aut
parti⁹ sua; ut p⁹t ex diffinitione loci stat⁹ exposita:
angel⁹ ait diffinitione critis⁹ in loc⁹ est tor⁹ in rot⁹ o⁹
tor⁹ in quib⁹ loci. **C**onfirmat **L**o⁹n⁹ eſ loc⁹
qualitat⁹ sui inherenter⁹ ppter intim⁹ eſ p⁹
ſentia⁹; nec angel⁹ illo modo afflent⁹. **T**enet p⁹
angeli⁹ coriſſens corpori⁹ nō eſ minus itime⁹
pene oib⁹ prib⁹ corpori⁹ cui coſſitit⁹; q⁹ accidēſ
suo ſubiecto. **C**ontra loc⁹ debet tāger⁹ locati⁹
eſt equi⁹ locato⁹; tra de male⁹ alia conditioni⁹ loci.
Sed angel⁹ qui quiritare caret tagi⁹ non pot⁹; nec eſt
alci⁹ equiſſus in eiusm⁹. **E**st dubit⁹ hoc d⁹ q⁹ immut⁹
fata imaginationi⁹. **I**maginat⁹ et angel⁹ coſſitit⁹
partibus trinectis loci; ſicut ala corpori⁹ q⁹ tra no-

est; sed angel⁹ loco diffinitus p̄iens est corpori locato-
to ab illo loco quo diffinit⁹ angel⁹. Et si p̄ens cu-
libet pri illius coepit locat⁹ p̄ibus in profundo q̄ i
sufficiet s̄c p̄tis loci. Est dicit alio modo p̄is loco
co cūlibet p̄t et ultime sursum deorsum dextro-
sum sinistro; s̄us t̄c p̄ mediatione; sic q̄ inter ipsi ⁊
partes extremas loci nūbi mediat. Et illo modo tāgi-
tis loci nō alia irat eas. Unde q̄d̄q̄s p̄ loci vbia
accipiat si diuidat in duas medietates; interiorē et
tertiōē est p̄is interiores medietates; sic autē est p̄is
corpi loci. Ita nūc loq̄ angel⁹ p̄tner foli angel⁹
alioq̄ cūtacutis; loc⁹ non replet⁹ corp⁹. Sed atque
corp⁹ aliqd̄ cum coassifit angel⁹ p̄t cūlibet p̄t p̄
cōtīmido corp⁹ illud etiā cōtingit angel⁹. Vñ si angel⁹
coassiferet petro & oīb⁹ p̄tib⁹ q̄d̄; cor⁹ petrini eset
loc⁹ angel⁹; sed loc⁹ corp⁹ petri est loc⁹ etiā assifit
angel⁹; et in illo loco corp⁹ petri et cōmaturauerit an-
gelus diffinitus; sic ut de facto corp⁹ p̄biant nō s̄b̄ illo
cūs aie inherētis neq̄ generali matia formis s̄b̄ illo

卷之三

Hota et al.

est et iuris corporis illo est loco; et magis corporis illud est et loci et loci corporis angelorum. **L**iberum est: quod dictum est in loco: quod est totius in toto: totum in libet pte. Angelus autem sic non est in loco sed sic est in corpore talis: et talis corporis est esse pte locum. **A**d primum huius replicare si negat affinitatem: sed illa probatio per se de quoque corporibus quorum neurum inter alterum subiecti extulit: et accidens habiheret tantum plura corpora: tunc sum in eodem loco. **A**d secundum coedictum quod angelus est inimicus corporis locatoe est loco: id est corporis cui assistit non est ei loco: nam loco non debet esse intrilecus locatoe: sed extrinsecus immedietur. **A**d confirmationem ergo in multipliciter: ut alter sit angelus: totus in corpore cui coalitum est: aut in loco a quo sumitur. **E**s est in loco: in loco et libet pte loco eo modo locato illo loco id est totus immedietur loco cuilibet pte loci: hoc est summa et extremitas: ita quod inter ipsam qualiterlibet minima parte nihil mediatur: non in eis intrinsecus illis prout: si in corpore locatoe est intrinsecus: ut sicut declaratur et. **A**d tertium dubium quod arguit de divisione loci respectu locati. Dicendum quod ille intelligimus de locato circumscriptione: non de loco. **S**ed dubium. Utrumque determinat sibi certa loci extitare in ea ne maius nec minus potest coalitum. Unde postquam dicitur: ut ipso dabit est maximus locus qui facit potest coalitum: hoc deo cuilibet

angelo f'm suā pfectiōne. Ptz: qz angel⁹ est limate nature ⁊ finite pfectiōis: t̄ ideo nō pōt coassistere loco cōatōcūo: neqz in omī loco qz dei est: q̄to aut̄ loco

co citoctio nō in omni loco. Et sicut
pollet coaſtiferē certū nō est. Rōnabile tridē q̄ ma-
tū et ſec̄ loc⁹ copia q̄ pollet iſformare ſi eſet fo-
ma copis. **C**oſcio q̄ nō pōt bar⁹ min⁹ locuſ
cui pōt angel⁹ anſiferē: q̄ pollet coaſtiferē loco pum⁹
ctuali ſi poſſibiliſt̄ eſt loc⁹ iduſiſib⁹: q̄ oq̄ ip̄ ſi
induſiſib⁹: t̄ doſt bar⁹ min⁹ locuſ cui pōt alſi-
ſieri cū emul⁹ cop⁹ cui affiſit: t̄ iduſiſib⁹ quo-
cū dato bōt dari min⁹ cui affiſit: t̄ min⁹ loc⁹
copis.

angelus coassifit corpori distubilis: non tri p*vni*
parti q*ui* ali/ s*unt* toti. Sicut sol sit illuminat totum me
dum i*n* p*ri* p*re* p*in* qu*a* rem*ta*: sic de c*ad*ela ac
cen*ta* s*unt* plus lue int*el*i illius p*re* p*in* qu*a* rem*ta*. ¶ L*tertio dubitat: veru angel* p*ot* coassifere plu
ab 3

rib^{is} locis nō p^{ot}est inveni. vide c^{ontra} q^{ui} b^{ea}c^{ontra} q^{ui} t^{ri}u^m. Ad illud
dubium dicit Damascus. q^e de facto nō est sūm^{is} in duobus
locis discutitius: nā de cōtinuitate nō est dubium. Sⁱ de
possibili iterū nō est dubium q^{ui} posset esse iⁿ diversis lo-
cis discutitius p^{ot}est p^{ro}p^{ri}a diuinā cū hoc erit a corp^{is}
bus a^{cc}edat: vt patetib^{us} in q^{ui}arto. Sⁱ de p^{re}tate eoz nā

...turali videt pribabile qd nō posset vñ^e esse i duieris locis em qdlibet sibi adeq*p*m ultima potest fuerit enim sibi ex e*st*ib*us* de hoc ac si informaret materia*l*. Nūc aut si informaret corp*n* posset informare gtes corporalⁱ distinctas; sicut nec aia intellectua pot*g* nec nūc. An aut posset esse i duieris locis q*d*z neuter

est sibi adeq*uit*. Sc*o*. q. vii. dist. i*f*. verit*is* in dub*it*: eo q*u*
neutra parte haberi p*ot* r*ati*nes suffici*entes* [Quarto
dub*it*at]. In duo angel*i* p*ot* sit*us* i*n* eod*e* loco. vide
Occ*a*. i*l*. q*u*. iii*ii*. Unde*r* q*p*ot*er* p*ot*ent*ia* diuin*a*: sic
e*s*c*o*gnov*it* ill*us* c*o*nd*ic*it*ur*. Sed ad s*u*m*pt*et*iam*

ZE corporeo illi coecut. **S**ed quia pri poterant
naturalē. **A**nde etiā q̄ si cū legio demonum fuit in
corpore vni? hōis obſeſſi: vt habeat **L**uc. viii. videt q̄
fuerūt sil: vt vult Rich. iii. de tri. **S**ilur q̄r duo corpo-
ra pñt naturalē eſſe ſimil. ptes eſtentiales cōpoſit.

Citē accidentia eiusdem subjecti extensa q̄ tñ sunt circumscrip̄tive in loco. **W**ult omagis videt hoc naturālē possibile de duob⁹ spiritib⁹ q̄ nō sūt circumscrip̄tive in loco. **E**x illo p̄t m̄ Dccā vbi supra q̄ vn⁹ angel⁹ p̄t se trāsferre p̄ locū alteri⁹ angel⁹ q̄si p̄ mediū sine

cessione alterius angelii. Porro quod nullus est ibi resistentia cum plures possint esse simul in eodem loco corporalitatem. Item spiritus angelicus et anima intellectiva sunt similis in eodem corpore; putata ergo, si sunt duo angeli sine bonis sunt multi prius esse. **¶** Tertio dubitatur de repletione ista celi empli. **¶**

iii. **C**um quoque obitum de repletio in celo empireset:
de qua Strabon et Beda q[ue] celo empireset creatu[m]
stam est angelorum repletu[m]. si repletu[m]: g[ra]m nō potest fieri addi-
tio. **T**er p[ro] lapsu[m] quoq[ue] d[omi]na angelorum facta est vacui-
tas i celo empireset et ita deozentia est nobilissimum cor-
pus meum. **N**ec deus filius ne ploraret nisi e[st] uix ante illi

pus creati. Unde dicitur. de aliis pte. ii. q. xix. art. iii.
mē. ii. q. celii emplū reū d' angelis replētū sū celo
creatis pp̄f sufficiētū & prouiditū ornatū celī. Suffi-
ciētā dico optī ad nūc ē ad deo p̄ordinatū. vñ celū re-
pleri angelis nihil alio est q̄s celū ornari angelis fin-

et de nūrū quē de^o ad inhabita^{dū} ordinatur. Un illa
repletio nō impedit qn posse fieri additio; qn potuit de
us pīe ordinatur nō ordinatur qdā q post iudicium
tbi erit q nūc nobiscū fuit ad nī custodiū: sicut
angelus sc̄is addidit aie sc̄e euolates vel purgare. Or
No arguit de cadentibus. Dr q nō est repletio corpo
ralis q prohibet carere aliam nec per nos vacuatas
sunt, fenni renunciant et cōficiunt ad iunctū cōficiū tempeſt.

Liber

ibi tot sunt sp̄us quot ibi pro illo tūc esse dñs ordinātūt. Nec ex lapſu maloꝝ sequit impfēctio celi empiriſet; sed ipmū cadentū ſicut dum indigni expelluntur a palacio regio non eſt impfēctio vel de ordinatio paſaci; ſed illorum qui p̄ ſua indignitate fūnt expulſi. Et tantum de questione. Questio. iii.

Tertio q̄tē circa hac distinctione. Ut̄ri an gelus posuit moueri locali. Pro deciso nō quoniam notandum post ecclesias. i. dicitur q̄ v. q̄ mot⁹ localiter coercitatio aliquis successus et continuo diuersis locis sine deinde media dicat successus; q̄ si tumulū coerciteret diuersis locis sicut aia diuersis corporis mēbris nō moueret; ppter qd̄ deus oīb⁹ idōz pīt est sp̄nō moueret localiter. **Dicit** diuersis locis; q̄ manens in codē loco pīt pīt non mouet. **Dicit** cōtinuā sine q̄tē medie; q̄ si intercipit p̄ quietē nō est tā mor⁹ vñus; sed pīt esse plures. **Sit** si deus corpus vñi exst̄is in vno loco coaruperet et postea reproduceret in alio loco nō est moe-
tu locis; tā corp⁹ illud successus coerciteret diue-
sis locis; q̄ nō illud successus aruitas; ex illo de differē-

No. 2. *in locis: quod non est lucchetto punitum, sed hoc punit omnia
tia inter motum mutationem. Et secundum noraditum: quod
non est de angelo coassiste corporaliter: vtrum ille mouea
tur ad motu corporis: sicut aia ronalis mouet ad motu
corporis causam: sed de angelo in se vtrum possit
relinquere corpus cui nunc coassistit et locu quo punitur et
mouetur ad aliis locis.*

B successiva coabitare diversi loco, sine dicta media.

Succelue coaſtiale diuerſis locis linea ge-
digat. Teneſia p locis a diſtincione. Aſis probar p
illud ad ℥b. v. Hinc oēs ſunt administracioni ſpūs
mihi propter eos q hereditate capiſt ſalutis: cu aii
mitrum de celo ad nos ſunt i diuerſis locis cōtinu-
e ſuccellue. Nō eni pñ ſimil zp eodem inſtituſt eſſe i
celo; in locis medijs & nobis in terra: qz tant loc
eſſe i proportionat cū no pñ eſſe pio in loqu
tūcū magno: nec eſſe pñ vbiqz hanc Damace. li. iij.
c. iii. dū ſunt in celo emipre no ſunt in terra: dū ad
terra a deo mitrum nō manet in celo: ideo cu mitrum
de celo ad frā ſuccellue affiuſt diuerſis locis. Etē
cōfirmat: qz aia bā eōbi angelo iurta pñmīſces rpl
M. artib. xxi. Et rīſt ſicut angelus dei. Alivero bā mo-
brilla qz eſſi pñ locati mōuebā: qz deſcedit ad info-
rato. rō ſicut diuſi articuli pñſiſt. Et ſicut aſſiſto. Bīne-

Rosicut dicit articulus **ad** **S**ecundum. **A**ngelus non soli ad motu corporis cuiuslibet; sed p*ro* se immedia te abs corporis cuiuscumque mutatione p*ro* locali moueri. probat; q*uo*d si cu*m* mutatus corpor*is* non emi fuit mutatus ad op*er*ationes corporales excedentes: quo minus fuit Raphael l*eb*obie*re* fed frequenter ad intelleg*er* illuminationem aut effectus inclinatio*n*e*s*: sic angel*is* minus ad Ioseph in somnis **M**ari*is*. **I**lluc aut*em* non sunt in corp*is*; sed i*n* met*e*s: ut infra probat. **C**ontra alia separata mouet*ur* o*n* loco ad loc*um* fine co*p*re*is*: q*uo*d non i*n* corp*is* suo q*uo*d iacet immobile in sepulchro ne*c*q*uo*d i*n* alieno: s*ed* non est hoc neg*ati*o*n* a p*re*fectio*n* angelo. **I**st*is* angel*is* n*on* i*n* sit in loco q*uo*d assilist*ur* co*p*ri*is*: loc*ato*: q*uo*d null*is* corporal*is* loc*us* est fine co*p*re*is*: non i*n* op*er*atione*is* illud co*p*ri*is* cui adequate assilist*ur* in celo emperio*is* sec*un*d*u* acclimat*ato* ad ter*ra* cu*m* mutatur: sed manent*is* co*p*ri*is* in celo: t*er* inter cel*um* et terra i*n* mons*is* loc*us* suis successione*is* assilist*ur* illustrando*is* unde p*ro* illa alio*n* portio*is* celi defeceder*ur* a*n* angel*is*. q*uo*d p*ro* falsum. **S**ed hic fuit aliud dubia*is*. **D**icit*ur* **ad** **S**ecundum. **A**ngelus possit moueri in instant*is*: **S**ecundo*is*. An angelus mouetur se*u* de loco ad loc*um* necessario*is* moueat*ur*

<http://www.sagepub.com/journals>

II

Questio

III

Distinctio

III

Questio I

a deo/entia simplices: immateriales psonaliter discreti/ronales: & arbitrio liberi: quati ad duo pria vno/mae: quatu ad duoynta disperses ac diversi/ Scto/ cœclusio. Angeli oœs in primordio sue peditio boni fuerit sine levitate & innocentia: fed non iusti gvirtutes t/gram. Tertia. In angelis a principio erat natura/les cognitionis: a quo & cu facti fuerat cognoscibilis. Bonu quoq; a malo appetebat & respondebat discernere/bant. probationem addit magis in textu. Quarto. /

est rationis nature individua substantia. Per fiduciam substantiam intelligit suppositum substantiale. Per rationem naturam: natura intellectualis. *C*oncordat hinc de scientiis ratione sic distinzione: si intelligibilis natura incoercibilis est existentia. Intelligibilis et incoercibilis existentia ita est quod non possit alterari vel in se existere aut accidere aut sustentari. Ex illo fidei ratione vltra naturam vel essentiam rei nullum alia re possumus impetrare sed datur agnoscere negatione quod primitur in coactabilitate.

Quarto primo circa plana p[ro]fumorum. Extrahit angelus iter se p[ro]fona[re] discretu[m] essentia lu specie sint disticti. q[ui]a supponit q[uod] angelus sit p[ro]fona. Queritur an eos distinguuntur species: an aliquo solo nictu. Pro vtrorum notitia prioris nomine angelus p[ro]prieitate nomine sit offici: reverentia regi. De q[ui]a non difficit ut in proficie accipere et dicere substancialiter esse naturam angelica[em]. Et sic acceptum describitur angelus a Damasco. Angelus est substancialiter ico[ne] porae intellectu[al]is / q[ui] mobilius arbitrio liberu[re] deo-

q' oīcū. Et q' lēq' p'g' q' res non p'lonāt p' alioīa
entitate politiātē. sed eīp' q' res est c' nō p'ars al-
ter' nec s'fūtūt alioīa; nec natūt est h' erētē; nec ab alioīa
s'fūtūt est sup'positūt. Et s' f'utūt nature alioīa
est p'fona. Et q' p'fona t'at'at' nō ē alioīa d'i
s'fūtūt a p'fona q' res est s'fūtūt fo'mat' p'fona
h'at'at' q' t'at'at' nō c'c'abili's modis sup'a dicit'. Et
de hoc lat'at'at' erit q' t'at'at' b'ut' d'it' i. q'j. Et L'ertio Nota.
supponendū fm' mētē p'lo'lo'phi'p'lo', t'bo' c'v' d'icet. Ea
d' specie f'ut'at' q' eadē specie at'it'ē. Et o'co'f'it'at' d'if'ren-

Substantia i coipca ponit p: generi: t: accipit inco-
pozea stricte p: substantia q: neq: est corp: t: neq: co-
pot vniuersit: et forma: t: hoc excludit alia intellecti-
ua t: coiuncta q: sepeata. **D**icitur it: intellectus ad ex-
cludend: quicquid natura n: no cognoscere. **P**otest ei-
deus de novo producere substantia p: n: cognoscere
tem q: p: hoc non effet angel: **D**icitur p: mobiliis: t: hoc
quarti ad motu locali: q: rati motu trahit angelis eff.
Per hoc eti: inuenit no definitus naturale i: cuius

specie. Supponēdu itaq; q̄ illa dicitur specie cén-
trali q̄ p̄tinet sub diuersis specieb; ab aliis. Et autē
sp̄s absoluta > c̄pt̄ hoīs abstrac̄ta > p̄uenit eten-
tim alioz q̄ h̄n sup̄as se gen;. Illa nō sūt ciuit̄ spe-
ciei essentiales q̄ sub eadē sp̄e specialissima p̄tinet. Et
illa p̄tinentib; sub eadē specie sp̄alissima absoluta q̄ sūt
i essentiaib;. Ita q̄ nō p̄t dare illa: ut pe-
tr⁹ p̄t auſt̄ illa filies i essentiaib; ut nō p̄t dari
alioſ filios t̄ ea p̄t materie p̄t: q̄c q̄ filies iſ
oīa materie céntrali: sit oīa jō colluc̄ta. Ita sūt

naturale q̄escat; q̄ est de se indifferens ad oem locū corporel. **Dicit** arbitrio liberā: quādū ad mortē efficiōnē. **Dicit** deo ministrā: vbi tāgī cā finalis: de cui⁹ misterio infra tractat⁹ dicit⁹. **Dicit** sui cūptis ī mortalitatē nō natura: q̄s diuinā: q̄s angel⁹: sicut quelibet creatura de se h̄y vivibilitate in nib⁹: copiō enī q̄ de nuptiis creat⁹: pot redire in nib⁹: sed redire in nib⁹ nū a deo cōseruat⁹: p̄ ergo p̄petuū est: non habet ex seſel⁹ et dono aditiois cōseruat⁹. Et ideo licet nū sit corripuebilis et infusibilis: tenacissim⁹.

etiam deinde ceteris nec esse irreducibili. Nec pot-
est assignari maior: quenamēta non habas alia intellectus q̄d
illæ: sed p̄ te petro hoc almo. **C**lavis omnis est p̄tia
q̄d mifusa ad sumum. **O**es angelū int̄ se gionar q̄d
scriti. **P**robaqt; q̄d q̄libet angel⁹ est distinc⁹r a q̄libet oīo.
Ratio: q̄libet est p̄sona: q̄cō nō. **L**egeq̄ta nota cū
matoe. **E**t mtoe p̄ te distinc⁹tione p̄sonæ q̄d q̄libet
angel⁹ est supponitū ille ecclauile: q̄d null⁹ angel⁹ ē p̄
vel s̄ituatuone nec forma alio⁹ nec ab alio supponito
sustentatur: et natura intellectus vel p̄tia distinc⁹tio
nā.

luct et corruptionis et principis armis cui illa substituta simper nec habet hanc extrinsecus sicut illa metu et per subtraktionem pereveriorum est annicplabilis. L'oscurat autem benignissima et gratiosa devoluta est uta dono grecorum et l'ebreorum possit describi vidento creatura et intellectus incorporatus regni pretioe plicue non supfluit; quia ex eiusmis causa finalis operatio et duratio angelorum. **L**etitia ponit angelorum comedendam et beatitudinem de divinitate nostrae personae Angelus est imago dei maiestatis occulti luminis speculi puz spilectissimi et invictissimi.

ne angelii punita. Secunda puto riuia ad quatuor positi. scilicet
bile est ut putes angelos eadem specie. probat: qd de
potere creare duos angelos similissimos i essentia & vni in
tudine maiorum gratia cognitione qd alterius illi esset
eiusdem specie. Et delectatio nostra. Et minor prout ex vlti-
mo notabiliter. ubi potest pbar: qd ex duos angelos simili-
mos nullus includit distinctionem qd ex poteritis creare.
Prout oes ate tristitia sit istud specie specialissimum &
qz angelis alio pnt et eiusdem speciei specialissimum. Enim
pnt: qd non videt vnu baculum rennuntiatur angelis qz angelis

maculati in contumaciam inconquiti recipies tota
(si nulli est diffractio) specieitate biformata defor-
matatis: et pure declaras in seipo sicut possibile est boni-
tate q̄ est in abditis. **B**landus q̄ singulaverba latet; p̄ficit
Aler. de ales. pre. q̄. q. rr. m̄. iij. ar. **S**ed sup-
ponit enim q̄ dicit xxiij. li. **C**ecca ponit: phoneta est
supponit ut et lectorum. Et si est supponit ens q̄ p̄ficit
nō situtus aliq̄d ens virū: non natū ubergere nec ab
altis substitutari. Per primūtū ens cœptū excludit
et q̄d pot. eis per alteri essentiales sine actis oponat.

Et ideo dicitur: *Angeli agunt quod libato-
ci ait intellectus ita sicut ipsius i se implices sit angelus*
nec spedit quod intellectus punit informatione materialis.
*Et ideo punit eius plures ait in eadem specie ppot diversi-
tatem materie. Non sic de angelis; quia materia est per
ipsius extrinseca ait; non est de intellectu ait si idem
principiis diversitas speciebus non conuenient ait per
materiam; immo si oportet esse creatum extra materiam
est tenet error. *Angeli; si non habent informationem ma-
teria; adhuc conuenient specie. Ita ait intellectus*
*fune in sensu quo dicitur; et non ait alio sensu.**

sue nō. per scđ m sc, nō st̄ituēs t̄c. excludit diuina
essentia: si similit̄ relationes diuina q nō sunt forma-
liter pionia; sed s̄t̄ituēs pionas per tertium nō natū i-
herere excludit oia accidēta p̄ter q̄rtū nec ab alto
subst̄tētā: excludit natura huius a verbo assumpta.
Cl̄nic diffinītioi cōcordat diffinītioi Boe. Per bona

multos angelos eiusdem hierarchie ordinis de facto
et eiusdem specie et solum nemo differe. Probabat: quod probabile est nullum specie nature intellectus tota esse
distantia; sed multi angelorum sunt distanti: ergo nulli consti-
tuerunt tota specie. Consequitur est in festino: sic for-
mado. Nulla tota species nature intellectus est illa de-
nata: alii angelorum sunt distanti: igitur alii qui non sunt tota
species: et per hanc sunt eiusdem specie cum aliis non distanti:
cum quibus constitutum tota species. Unde nota ab aliis
probabat: quod illud Augustinus in encycl. c. xviii. placuit vniuersitatem
sanctorum creatarum moderari deo: ut quod non tota mul-
titudo angelorum deum deferendo perierat ea quae paterantur
in perpetuo dianatione remanerent. Quae autem cum deo illa de-
ferente pateretur: de sua certitudine cognita se futura fe-
licitate secura gaudent. Illa vero creatura rationis
qui in holobus erant: cum pateretur supplicio originali: et
propterea tota pateretur: ex eiusdem regia: quod angelorum facie-
tati certam insigere: quod ruina illa diabolica minue-
rat supplicem: illa totalitas: et qualitas angelorum novi-
deret esse ratiis nisi ponatur nulla spes angelica (quatuor
ad una idem) totaliter pateretur ita ut quaevis specie
angelorum alii pateretur: alii occiderentur. Multa hic mo-
nici possunt: quod in diuinis primis latibus tractata sunt. ¶ Tertium
de illa scilicet de simplicitate angelorum et naturae vel
debitur infra viiiij. ¶ Et de libertate arbitrii di. vi.
¶ De materia secunde conclusionis textus.

Dicitur. iiiij.

- A** Secundo circa cognitiones angelorum quid est:
Urū angelū intelligat se alia p̄ essentia suā:
vel p̄ spēs acceptas vel a deo ideo summa:
Hoc. i. videtur hoc Augustinus in libro xiiii. capitulo xiiii. pro declaratione terminorum notandum primo: quod q̄rit an angelus
Art. ii. intelligit p̄ essentia de entia obiecti intellectu.
Hoc. ii. Secundum notandum p̄ ly in q̄ntitate dicit circumspectia rationis
intelligendi. Illo est causa intelligendi: et in p̄ ly p̄ ly p̄ rō cognoscendi p̄ dicit circumspectia causa formaliter vel efficiens vel cause obiectus. Et in hoc p̄ est esse multiplex intellectus. q̄. Unus virtus cognoscit p̄ q̄ntitatem suā q̄ obiecti ratiā p̄ q̄ntitatem suā etiam ratione obiecti cognoscit: sit id q̄ intellectus formans cognoscit illo est: sit ipsam cognitione sive actus cognoscendi. Secundum modum intelligit p̄ entia ratiā p̄ ratione efficiens actus cognoscendi. Et in cognoscendo vel accipiendo co-
ter p̄ libet duos actus intelligendi necessario reposito ad intelligendum illo est: p̄ libet causa effectiva tripli cogni-
tionis: sive de sensu sive intellectu: sive obiectu: sive spes aut habitu. Secundum modum excludit intellectus possibilis. Tertio modo etiam excludit intellectus agente simul cum possibili. Tertio modo p̄ est intelligi titulus: angere cognitione etiam ratiā p̄ ratione obiectus: i. an cognoscit enim
tia vel q̄nditatem suā alio in se mundo non solvit luto-
luta accidens. Ille intellectus est satis proprius: quod ly
p̄ non videt dicere obiectum cognitionis: sed magis modum vel ratione cognoscendi. Tertio scilicet p̄ spes in propo-
sito fido. Perterrit de aliaco possumus: segno: de arryn: xlviij. d.
q. vii. li. scilicet q̄nditatem accipit. Non collimare p̄ o forma
ad notitiam habendam: p̄ corrēctam: et sic q̄ndis ipsa forma
obiecti q̄d cognoscit dicitur: ipsa. Secundum modum couis: non
collimus p̄ o forma q̄ est aliquo modo dicitur cognoscendi
aliam re. Et in hunc modum ars habitus cognoscit p̄ tibi
dicta spes. Tertio modo cōter p̄ o forma q̄ est sicutudine
imago rei cognitionis: p̄ qua res illa cognoscit: hoc mo-
dus actualis cognitionis: p̄ spes. Quartus modo accipit

specialiter p̄ proprie p̄ forma q̄ est similitudo et imago rei
cognitionis naturalis in aia etiā postea aia desinit
actualiter cognoscere apta nata ducere animā in notitia
rei cuius ipsa est imago vel similitudo. Primo ac tertio
et quartu modis accipit Augustinus in encycl. c. xiiii. capitulo xiiii.
Et in cōpīa a specie corporis: et peruenit vīs
ad specie q̄ fit in cōsideratione cogitantis. Iiis species repe-
riuntur: q̄i gradatim nate q̄i altera ex altera. Ab spe-
cie corporeis q̄d cernit exposita et q̄ fit in sensu cer-
nitus: et ab hac ea q̄ fit in memoria: et ab ea q̄ fit in acte
cognitionis. Secundum modo accipit specie philosophus.
vii. metaphys. vbi atque abedientialis aut et edificatoria
est species sanitatis et domus. ¶ Tertius magis ad pos-
positum accipit: ut dicit Augustinus in libro xiiii. capitulo xiiii.
intelligēdū mouēs ipsum ad actum cognoscendi q̄d potest
manere ante intellectionem postea et absenter per
spes distinguens ab habitu: q̄ habitus intellectus sequit
acti intelligēdū sed species p̄cedit tā actū q̄ habitū.
Et siue dictum est de specie intelligibili: ita potest dici de
specie cognitionis: q̄d accipit p̄ aliq̄ precepto aut sentien-
ti mouēs ad actū sentientis. ¶ Beatus p̄ speciem itelli-
gibilis aliquod p̄ eum cognitioni mouēs potentia ad cog-
scendit: q̄d non est obiectū potest nec habitus a cognitione
derelictus: sive sit in medio potest vel organo. ¶ Eb̄i videtur notandum: q̄ inter p̄les optū sunt due fa-
mose de hominē species. Una est p̄ ponit eas: alia ne-
gar. Una est una opinio satis cōsideranda q̄ ponit species sensi-
biles: sive intelligibiles. Scilicet in medio inter
obiectū et organū sensus in quo sensus. Et in intel-
lectu: q̄d cuiuslibet ratione: sed diversa ratione in se et ab
obiecto. p̄ duas vocat sensibiles: terrenas et stellaribiles. ¶ Cuius q̄ ad primas dicitur: q̄ ab obiecto sensi-
bili p̄ducuntur q̄d clarae intentionib; sive extrema in medio inter
obiculariter sive sphērica p̄ ipsi medio inherēt. Et ille species alias p̄ducuntur: et ille alias: donec rādē defini-
tūt. Aut q̄ in p̄cessu debitissimum donec puererit ad
organū sensus in se fuerit in medio. Ille haec species est
representare obiectū a q̄ multiplicant singulariter cuī cir-
culantib; in dividuā atib; et representando mouēt sensum in
formandū p̄stum sensationē in organo sensus exte-
rioris q̄ est notitia singularis et intuitus obiecti: syno-
nyma cuius species in significando. Deinde a specie exte-
riori alle species p̄ducuntur q̄ in sanguine per nervos
ad organū sensus cōsiderandas: repellentes obiec-
tū eodem modo sicut p̄oles species: ultra ipsam sen-
sationē exteriorē p̄ modū circulatim. Scilicet simili p̄
cuī circūlantib; in dividuā atib; et mouēt sensum in
hoc differunt ille species a p̄colib; medio inhe-
ritib;. Et ille mouēt sensum cōsiderandum: sicut dū sen-
sationē in suo organo ille species synonyma. ¶ Si
sensationē interiori terreni aut species p̄ducuntur mitti ad
organū memoriae: ibi referuntur: post mouēt sensum
ad formationē cognitionis rei p̄t: note cuī circūlantia
ipsi p̄teriti. Haec triplex species ponit q̄s vocant
sensibiles: nō q̄ sentiantur: sive mouēt sensum: et sunt cau-
se partiales sensationis. Dicuntur enā sicutudines rerū
sensatarū: nō q̄d reales: sive representativa. ¶ De species
intelligibilib; sive dicitur: q̄ eas necesse est ponere
inter phantasiam et intellectionem primā: quā intellectus
ages abfrabit a phantasmatate. Et q̄ intellectus est ima-
terialis: phantasmatate materiale: ideo requiri species ima-
teriale: q̄ presentēt obiectū specialis: et clarus: ut exeat
in actu cognitionis. Et in: q̄: cuī intellectus se virtus saliter repre-
sentat species p̄stum obiectū in uerbaliter repre-

Distinctio III

sententia. Phantasiam autem et quicunque in sensu sunt sit cognitio singulare vel spes singulariter repititiva. Porro et ponere spes intelligibilis prius cognitum vult in intellectu: quod obiectum actu vel perfecte fiat spes ita intellectu ratione obiecti prius naturaliter est intelligitur: ut arguit Secundus: est hec opinio: q. vid. dis. iij. lib. primi sententiarum. Quia opt. similius negat oves tales spes tam in medio quam in sensu est in intellectu. Cuius opt. est de causa. Ideo per eam ponuntur conclusiones cui futs phantasma et motus.

Nota. D

Codice. I

Dico: norabilius quanto superius hic distinctio innotescit intuitu et abstractu: tamen est ad arbitrium ab his et nunc etiam que a singularitate abstrahit. De quo late tractat infra. q. plog. q. hic non repertum. Quod cu[m] intuitu obiecti sit h[oc] noticia abstracta: quod per se non manet definita noticia intuitu: tamen ab abstracta: quod manet trahit enim ex existente noticia intuitu sit et quod fiduciamen[t]um illius existens hoc possit: ut consideret quod restringat ad hoc quod intellectus intelligat. Etiam quod in nobis potius noticia sensitiva. Idem primitur alii conclusiones pambulate: quibus offendit quod sit in sensu et quod in intellectu a deinde respondet ad questionem. Codice prima fm Secunda q. xviii. scđ. Ab obiecto sensibili non causatur aliquis spes in medio alterius rationis ab obiecto necessaria potius actui sentienti. p[ro]bat: quod pluralitas non est ponenda sine necessitate. Sed nulla appetere necessitas ponenda tales spes. Quid p[ro]bat: quod nulla ratione evideat adduci potius ad p[ro]bandum h[oc] spes quod illa procederet ex principio p[er] se non: vi non: p[er] experientiam. Non tamen: quod spes illa est in pone[n]te non sunt sensibilis: quod de eius non potius summa experimentum est. Ex multis singularibus sensu non accipit. i. metu. Nec potius dicitur p[ro]p[ri]tatis: quod maries procederet ex illo principio: quod mouuntur motu debet esse similem. Sed si illud principium intelligitur de simulante per id est sensu[m] locale non est vera. H[oc] illi potius mutuus effectus est in inferiore: tamen distat localiter ab eius. Nam potius dicitur calore in summa regione aeris: tamen non est simile cuius eo. Nec potius dicitur illa p[ro]ducit etiam in medio: quod orbis planetarum medius inter solē et aerem non sunt sufficiunt calores: vel quaranties p[er]grinatus impulsiones. Propterea lumen internum causatur: p[er] parte diuisi sol p[ro]p[ter]ea g[ra]uia causat: non a lumine aer: immediate: nec ab alio quam a sole locality distantia. Quod non a lumine p[ro]p[ter]ea. probat: quod tamen est causaret in lumine in quibus aere ibi est p[ro]p[ter]ea. Propter fallum: et p[er] experientiam: et p[ro]bat p[ro]ficiuntur: quod causa naturalis agere quod in quolibet spacio est p[ro]p[ter]ea: lumen ante medium agit naturam. Si dicitur ut arguit Secunda vbi q. xviii. scđ. Cetero finit: quod medium illuminatum causatur: lumen item sensu[m] et alio medio distat in linea recta. Cor: ab illo modo illo lumenato ad qualibet partem medium distans potius trahit linea recta: ita quibus alia pars medium distat in linea recta. Si dicitur quod lumen medium causatur in linea recta: tamen non potius causare lumen internum in medio quod videtur in linea recta a se et a solertia: quod linea p[ro]p[ter]ea a sole per medium illuminatum ad altitudinem distans sit recta. Cor: q[uo]d est et cauatur in h[abitu] solis. Aut quod sol currat secundum illi effectu[m] sicut lumen immedia te. Aut quod sol in medio immediate causat lumen primum: quod est causa et seruat illud. Si primū h[ab]it p[ro]positum quod sol immediate agit in distans licet partibus. Si secundum tunc sol est et lumen medium quod est alterius. Est tunc flat argumentum sicut prius: quod illud lumen causatur a sole cu[m] sit agens naturale quod illuminat oem per medium quod distans. Sicut si dicitur: quod medium causatur per aliquam virtutem

Questio I

influxu[m] a sole: illa autem est agens naturale: et arguit per prius. Sicut arguit: si nubes ita ponuntur in sole et mōte: non potest causari lumen sensuum in latere mōte: non quod a sole non directe obiectum nubecula. Sicut est de dubiis: cidelis in distinctiis: sicut respectu eiusdem fenestrarum aut foaminis politi. Illae causant diversa lumina in pariete oppositorum: quod tamen distat. Non enim potest dici quod lumen in fene sita aut foamant causatur illa fenestrarum lumina: quod illud lumen equum respectu oem pres parietis: etiam si linea recta pergo: p[ro]ducitur eccl[esi]e lumen in quibus parte videtur: cum enim sint receptae lumina. Sicut potest argui de magnetis: quod movere ferri distans: non mediat: et sic immediate. Si dicitur quod p[ro]ducitur atque in medio videtur in ferro quod imme[di]ate mouetur. Cetero quod de seruet illa videtur in ferro vel medio destructo magne[te]: quo ad quā p[er] mea movere illas lumen in nulla potest dari: et tamen est eadem illa quod prius.

Sicut tamen agelus causatur aliud in alto angelorum distans: ut ista p[ro]p[ter]ebit: et tamen nihil in mediis. Unum principium est vel est op[er]is intelligenter de latitate virtutis. P[ro]poteret enim sic mouere esse cu[m] moto in tali appropiatione in aliis potest mouere: ita non potest per ipsos quod necesse est obiectum esse idem: sicut p[er] vel speciem a potentia cognitiva. Cetero notandum est: quod p[ro]p[ter]e alterius rationis: quod obiectum binum p[ro]ducitur in media latitate eiusdem rōmuntur caloris calorē: odorō: odorē: lumen umbras colorē: colorē: lumen. Secunda vbi q. xviii. scđ. Sequentes conclusiones ex q. xvii. eiusdem sumptem sunt.

Cetero polo i[m] sensu exteriori sive accipit p[er] organo secundo.

line p[er] potentiam in ipsum aliud spes necario p[er]spicere sentiantur. p[ro]bat sicut prius p[ro]totype: quod oino frustra p[er]metitur. Nam ad causandū autem sentienti organo sensu[m] extremitate p[ro]ducitur obiectum cu[m] potentia sensitiva non ipedita. Tamen si p[er]sona talis species quod cu[m] potentia sensitiva p[ro]ducatur sensatio[n]e est etiam naturalis. Cetero quod seruet sensatione cu[m] potentia: quod non mutata est ad eam vel q[uo]d ad suam naturam. Quia autem cognitio est intuitiva. Et sic naturaliter causatur noticia intuitiva obiecti non existens: quod est impossibile. Tertia codice i[m] organo sensu[m] exteriori: ratiq[ue] ipsius aliud: quod tamen obiectum est p[er] principium partiale autem sensitivis. p[ro]bat ex eius grā: q[uo]d sensu[m] suis p[er] experientiam. Nam si de videtur fonte lucem: post claudens oculos: appare lux i[de] oculo. Sicut si videtur in lucce solis viridiorum pleniori virtutib[us]: herbie: claudens desponsas oculos: appare colo viridior in oculis. Illa apparatio est actus sensitivus: et visio illa: q[uo]d non habet aliud obiectum cu[m] lucet aut color est oculo ipsellū. Sic q[uo]d et in visu aliud ipsum avitibilis: scilicet illas quād q[uo]d non est actus vidēti nec spes nec gnat ex actu vidēti: sed est aliud q[uo]d tamen impavidum illi cui actu vidēti: causatum ab obiecto sicut actu vidēti: et obiectum est etiam totalis illius qualitas. Sicut aliud creaturū potest esse etiam totalis. Sed respectu actus vidēti obiectum est etiam partialis. Impavidum est illa qualitas ab obiecto sensibili simili cu[m] actividitatem: et non est obiectum illi: actus: q[uo]d lecit causari: sed potest p[ro]mū actus eminatur: ad aliud sensibile excellere: h[ab]it p[er] aliud actus p[er]fectio[n]e q[uo]d vocat apparatio: et est cognitio intuitiva. Et respectu illi: actus: q[uo]d est illa qualitas impvisa obiecto: et est etiam partialis: q[uo]d probat: quod illa apparatio est verus actus vidēti: q[uo]d aliud terminans illius actus. Sed non ens non potest aliquam actum noticiam intuitivam eminare naturam. Tamen q[uo]d eminat apparitione erit aliud ens realiter non aliud est illas organo ipsa. Quartaria conclusio: i[m] sensu exteriori accipiendo sensu exteriori p[er] organo: p[ro]p[ter]e aliud absolu[te] p[er] actum sententiū: et quatenus de q[uo]d

ſcedes p̄clo: qd ſez nec e obiectu ſenſatoſi; nec priſ
piuſ nec ac^t ſp̄ces. Deo viſu: qd poſt aliq; aliq; ceſ
ſauerit ac oviſeſ remanentiuſis aliq; diſpoſit⁹: qd an
q; poſt aliq; coloſes debilitat⁹: poſt aliq; cofortat⁹.
Et cuſ nibil ſent poſt act⁹: iſig; e aliq; derelicit⁹ qd
eſt debilitat⁹: ꝑſtatuituſis. ꝑſait illa altera
tio ſiar a coloze: p̄z qd oþv; aliq; deſtruct⁹: expeſſit⁹:
coloze medio illumiſto: viſu: ſed ꝑſtatovl; yebili
tatio illa polo coloze agente debilitat⁹: ꝑſtatuituſis
oliþ alie no poſit⁹: ipo no poſito: no poſtſat nec de
bilitat⁹ viſus: qd folus coloze hoc facit: nō aliud.
ſic p̄z qd aliq; ipam̄t v iſu qd nō e ac⁹: qd manet actu
no manente. Hec eſt ſp̄ces: qd ſp̄ces no ponit: miſ ſolivit
ſit principiū ac⁹. Et illud imp̄ſtu manet qd ſolivit
no p̄t in actu. p̄z de exceſato a aliquā q̄litate debilitat⁹
tem organu viſus. Tū q; ſp̄ces nec in viſu ciſi in medio
manet naturali nři ad p̄ititia ſenſibiliſ aut lucis. Et
illud imp̄ſtu manet: qd nec eſt lux ne p̄ficiens p̄ſeſſi.
Ergo illud imp̄ſtu: nec eſt ſenſibile: nec ſp̄ces: nec ac⁹:
nec principiū: h̄t q̄litas imp̄ſia i organo viſus: qd al
iquā ꝑſtatuituſis aliquā debilitat⁹. Et ipam̄t effe
ctu a coloze ſi ciſi acuſtendit. Nec eſt paſſum act⁹
ſicut principiū. Nec ḡſat ab actu: ſa a coloze ꝑt dictu ē.
Et manet illa q̄litas q̄q; vloz ad finezyte boſi: q̄q;
p̄ ſpatiū mat⁹: q̄q; p̄ min⁹. ꝑſita p̄clo in ſenſu
p̄clo. 5.

१८०५.

13 plicatu mar^q p m^r. **C** pia pia in reu-
terior sine phatâlia post primū actū lensus iterius
reliquiā aliq̄ q̄ltas; iclinas ad sitem sensationis elicere
dā. p̄baf q̄ porc̄tia illa alte est reducib̄l ad actū post
primū actū q̄m. **A** nō p̄ducit ad actū nisi in pa-
tentia sensibilis real. p̄sif primū actū p̄t̄ redu-
ci ad actū i absentia sensibilis. Ideo necessario aliqd̄
reliquiā iclinas ad actū post primū actū q̄p̄r ante
primū actū ibi non fuit. Et hēc q̄ltas vere dicit p̄t̄:
est habitu^r; p̄t̄ q̄ sibi puentis oīs dicitur habitus.
P̄ter hēc habitus etiā p̄t̄ ip̄imī organo sensus cō-
muni q̄ltas aliq̄ p̄fotinata v̄ debilitatis recte si-
cute de sensu exteriori. **C** s. d. **U**nī causā p̄m^r act^r
phatâlia sine sensu exteriori; ex q̄ habet^r ille p̄spou-
nit actū phatâliadū q̄ ḡn̄ct; respōdet q̄ primū actū
phatâliadū causā f sensatione exteriori; q̄ est noticia
intuitus & a potentia phantastica. Ille deinde caue cū
deo sufficienter causāt primū actū phantastici sine
actū interiori; & obiectū extra nō est causa illi^r act^r?
S tñ cū causa cause. **V**ia si deus destrueret sensibili-
tē extra; d̄feruerat in organo noticia ī iututiuam
adjuv posset virt^r phatâstica hēc actū phatâliadū re-
spectu illi^r sensibilis. Sed si cognitio intuitus destruet
sine maneat sensibile sine nō; ip̄osibile etiā actū primū
phantastici haberi naturali. Hēc aut̄ p̄ proportionē
frequenter accepta; q̄ aliqd̄ se h̄z y illo posito p̄t̄
poni altud naturali; & ideo illo nō posito/altud nō po-
test poni naturali illud est cū illi^r. **E**t sic fit de cogni-
tione intuitus sensus exterioris; p̄sio actū phatâliadū;
dīz; nō est sic de sensibili obiecto & actū phantastandi
primo & cognitio intuitus sensibilis est cū partialis
primū act^r phatâliadū nō im̄ sensibile extra. Et hēc
sequit^r q̄ p̄m^r act^r phatâliadū sī est cū noticia intuitu
na obiecti sensibili. p̄sio; q̄ p̄m^r nō p̄t̄ haberi de-
ficiente cognitio sensus exterioris; q̄ tūc deficitivā
cā partialis necessario refutatur. Nec remanet aliqd̄ in
potentia exteriori post actum q̄d causabilitatē eī sup-
plear. **C** s. q̄ vide **ccā** q̄. xvii. sc̄l. **U**nī p̄ia co-
gnitio phatâlia sine intuitu v̄ abfractua; tūc videt^r
q̄ intuitua; q̄ mediata; illo p̄t̄ potentia iudicativa in-

dicere rem esse qñ est; nō esse qñ nō est; q̄ est itinuita.
¶ T̄e ois cognitio abstractrix rei supponit eadē
potentia notitiae itinuitum euīde rei. Ergo opozit
notitiae notitiam etiā in potentia sensitu ita
q̄ nota: sicut ponit in extorti. Et nulla alta q̄ prima
notitia itinuita est limpida prima: atcedente patet ex
q̄. plogi. q̄. Helpontid q̄ nō est ponit plura
notitiae sine necessitate. Nec videt alia necessitas ponē
di plures notitiae intuituā eiusdem obiecti in eadem
forma cognoscere: q̄ est p̄ principiū multarū cognoscen
tia: q̄a forma sensituā invito homine efflava sim
pliciter: licet diversas habeat partes extensas in di
versis organis. Lenido q̄ anima sensituā c intellectu
ita in homine realiter differunt. Propter quoniam
organis q̄ diuersitatē z actuum in eisdē productorū
sunt dierū nomina poterantur: ut nunc dicatur
potentia sensituā exteriorū: nunc interiorū: nunc pha
taistica: nunc memorativa. Ideo respectu vnius ob
iecti sufficit una cognitio intuitua in una forma. Et re
spectu alteri obiecti: eiusdem non dico potenter: q̄
formē alia cognitio intuitua. Unde dicti: q̄ sicut oēs
notitiae sensu exterioriōs sunt intuituē. Ita omnes
notitiae poterantur interiorū eiusdem forme sunt ab
stractrix tam prima q̄ fechtis. Et per hoc t̄ ad rō
nes huius dubit Ad primā p̄ mediate prima notitia
phantasiæ non p̄t potencia inducere an sit vel non sit
ratione intuituē: q̄ simul est cū abstractrix sit hoc
inducit. Ideo cuī desinit notitia sensu exterioriō man
ente sc̄a notitia: iam non videtur res esse vel non
esse. Ad secundū dī: q̄ illud quod in prologo dī: q̄
ois cognitio abstractrix supponit in eadē poten
tia notitiae intuituā eiusdem obiecti intelligi debet
. In eadem forma: q̄ potentia est forma. Sed nō opoz
it intuituē eis in eadē potentia. I. In eadē parte fo
me i. q̄a ei cognitio abstractrix: q̄ illa p̄a q̄ elicit
abstractrix non elicit intuituē. Sed alijs pars eius
dēm forme elicit notitia intuituā p̄ q̄a in vna parte
forme circavni obiectuē elicit a potentiā indicantem
dicat illi obiectuēs ellez non p̄ abstractrix in eadem
vel alijs partib⁹ eiusdem forme. I. in potentiā interio
ribus. Et per hoc p̄t vniuersaliter q̄ oēs actus interio
rum sensuī formi noticie abstractrix et exteriorū intu
tia. Et p̄t hoc soluti est primū. Sūmādo erga q̄
in his p̄clōbi⁹ dicitur fuit: dico q̄ ab obiecto sensibili
non p̄ducit aliquia species insensibilis: excitas po
tentia ad elicēdūm primā sensationē. Pōt triā qual
itate obiecti produci q̄litas sensibilius eiusdem rōnt in
medio: q̄ p̄t obiecto vniuersaliter alteri sensatio
nibus obiecta a q̄ producitur. Sic calos obiecti dulcis
p̄t producere i media calore odor odoze lumen lum
coloz. Et ille dulcitas producere in medio lumen
sensibilis alia sensatio. ¶ In sensu exteriori p̄ducit
sensatio prima ab obiecto plente: et potentia. Lata si
tuata tanq̄ a causa totali cuī coi insinuetā dei et superio
rum: q̄ ei notitia intuituā obiecta: et subiectuē a sensa
tione obiecta a q̄ producitur. Sic calos obiecti dulcis
p̄t producere i media calore odor odoze lumen lum
coloz. Et ille dulcitas producere in medio lumen
sensibilis alia sensatio. ¶ In sensu exteriori p̄ducit
sensatio prima ab obiecto plente: et potentia. Lata si
tuata tanq̄ a causa totali cuī coi insinuetā dei et superio
rum: q̄ ei notitia intuituā obiecta: et subiectuē a sensa
tione obiecta a q̄ producitur. Sic calos obiecti dulcis
p̄t producere i media calore odor odoze lumen lum
coloz. Et ille dulcitas producere in medio lumen
sensibilis alia sensatio.

Distinctio III

Questio I

Insensibilis: nec sicut ad aliquem actum sensituum: qd potest manere in organo: etiam si nulli aliud potentia posset est clere. Sed p̄t in cetero ex visib⁹ fulgur. ¶ Propter hac qualitates est ponere alia qualitates sensibilem subiective in organo: et utrumque cū qualitate obiectu est: et illa est visibilis. Nec ipsum sit cū prius actu videlicet aliq⁹ sensibile excellens: t̄ nō grauit ab illo prius actu videlicet nec est cū principiū: sed nec prius qualitas sforrā v⁹ debilitas: s̄ vtraq⁹ sit cū prior actu ipsam ab obiecto est in organo. Et ita sunt effectū cū prior p̄ducit. S̄ illa sc̄da qualitas est obiectivitatis alterius qd apparitionis: qd est manere p̄t in absentia obiectu. Et causat illa appariotionē cū potentia. S̄ qd sunt d̄tuos qualitates in sensu exteriori: quaz due sunt leviores. Et sunt qualitates / no cognitivē. ¶ Quaz vna nec est principiū nisi omnis nec obiectu: altera est principiū obiectū non p̄t esse obiectū: sicut p̄t in absentia. Et p̄t causat illa phatafīco/ cur? oēs act⁹ sunt noticie abstractioe: p̄ muta act⁹ est sensatio prima interior: qd est noticia abstractioe: sicut ex illis cū intuitu sensu exterioris eiusdem obiecto est: t̄ sub eadem rōne cuius est noticia intuitu. ¶ Impunita illa qualitas ab obiecto est in organo sensu interiori eiusdem cōsiderationis vel debilitatis. Quae nec est obiectū nec principiū cognitivē. Et est alterius rōnes ab obiecto est: sicut etia dicunt est de sensu exteriori. ¶ Tertia qualitas est habet grauit p̄ actus p̄mutū phatafīdi. I. sensibus interioribus sc̄da sunt cā partiat ad acr⁹ files iabsentia rei sensibili. ¶ Quartus est cognitio abstractioe gentia p̄ h̄mōn h̄tūr potiū phatafīdi: qd sc̄na ad id obiectū numero qd p̄t vidi intuitu: qd recordo: me p̄t re illāvidis: t̄ nō terminat ad aliquā spēm rei strūtrūtū imaginatioe: vñ qdā falsa imaginantur. Nō ola illa qd. Sicut sc̄ti non fatafīma / idolum simulacra: t̄ qd ad sensu qd ad inter lectu sunt res singulare cognitio: s̄ non aliud spēs vel habit? in potentia vel organo: vt dictu est in primo dīl. r̄xv. q.v. Et sicut hoc nōmē idea fīcū principiū rem singularē creata v̄l cōcreabilē: t̄ notior actu illi ligati diuinū. Et hoc nōmē phatafīma s̄ḡ principia litteris hām rem imaginatā singularem vñā: cōnotat actū phatafīdi. Vñ p̄t qd tot sunt phatafīmata qd sunt individualia phatafīmata. Nec est vñ: dicti plurimi qd lib⁹ species b̄s tñm vñā phatafīma. ¶ Cetero nōnulli modi phatafīma acipiunt p̄ ipsa cognitione sensus interioris: sicut p̄cepti⁹ fat̄ cōter accepit p̄ actus cognoscendi. L̄icet acceptio illa finis nō ipso locutione sit in propria. Hā p̄parte accipiendo p̄cepti⁹ adiectiuū est: p̄cepti⁹ signis rem p̄ceptā substractioe: t̄ notior actū p̄cipiendi seu cognoscendi. Sicut amar⁹ cognit⁹ signis obiectū amori: t̄ cognitio disfluctus ab actu amori et cognitione sue illud obiectum sit res extra/ sicut in anima habeat solū esse obiectum: vt aliquid ponat tñlā illa ponit differētā inf⁹ p̄cepti⁹ t̄ p̄ceptionē: qd est int̄ cognitū t̄ cognitione: nō int̄ intellectū t̄ intellectū: nō capiendo intellectū: p̄ potentia: s̄ obiecto intel lecto. Et hoc est qd cōccā dicit in arguedo p̄ tra p̄izmā opinionē recitatā. q.vii. dīl. i. lib. i. fin oēs vocat p̄cepti⁹ qd eminat actū intelligēdi: licet p̄p̄ fine eiusdem q̄stios erā rāgar modū loquēdi dicentiū: qd cocepit⁹ est qualitas subiective exīscitā in alia p̄hamē intellectio inuecceptio. Et sicut p̄ima noticia abstractioe grauit habitur: ita et sc̄da elicita per habitū p̄t gnare habitū vel saltē priorē habitū itendere: qd manet definitē illa sc̄da noticia abstractioe: t̄ sc̄linat ad silem noticiam

iterū atq̄ itex eliciendū. Nec de his qd sunt in sensu t̄ medio. Et qd ob⁹ p̄t p̄ fruſtra ponit spēs difficta ab obiecto et habitu tam in medio qd potentia sine oēs organo. Vide cōccā q. xvij. sed latī: q. xviii. ¶ Sub L̄ iugunq̄ alia p̄ctioes respicientes potentia intellectū: cōformat ad illas qd possit fun̄ de potentia sensitiva: et p̄t p̄ma. ¶ Ad habendum cognitionem intuitiū qd est p̄ma cognitione intellectus: non oportet ponere speciē intelligibilē aut aliquid p̄ter intellectum et rem cognitionis: stante semper communi influētia causarū superiorū. p̄bat: fruſtra fit per plura quod potest p̄t pauciora. Sed per obiectū et intellectū in se p̄fere hoc est sufficere approximatum p̄t fieri cognitione intuitiū alijs circūscripti⁹: qd sc̄. affūsum p̄bat: quia p̄fōto actiū sufficiēt p̄t p̄to et ipsi approximatis potest p̄ni effect⁹ sine omni alio. Intellectus agens cum obiecto summa efficientia sufficiētia respectu cognitionis intellective. Intellectus vero possibilis est passus sufficiētis: igit. ¶ P̄ter etia nihil perfectionis in cognitione inferiori negandū est a cognitione superiori: sed sensus cū obiecto sufficiēt ad causandā noticiā fruſtrām obiecti sensibili: qd a maiori: intellect⁹ p̄t cū obiecto p̄ducere p̄: noticia intuitiū sine qdūcū alia particulari cā. ¶ P̄ter etia si aliquid ultra potentia et obiectū regredet: maxime species intelligibilis. Sed hoc nō igit: maiori p̄t: qd oppōtū p̄tōne tenetēs: nūlū aliud regredit dūcunt spēciē minor: p̄bat dūcuntē: qd si regredit spēcie: aut ppter assimilatioe obiecti materialis et intellectus materialis. Aut sc̄do ppter representationē obiecti. Aut tertio ppter determinationē potentie intellectus. Aut quartū ppter unione potentie cū obiecto tātē mouētis cū moto. Sed ppter boz nullā op̄s ponere spēcie: qd p̄ta t̄z: 2 maior p̄t: qd nulla alia causa ponet de spēcie minor: p̄bat dūcuntē: qd si regredit spēcie: aut ppter assimilatioe obiecti materialis et intellectus materialis. Aut sc̄do mō: qd assimilatio op̄t obiecto cognito: et assūlūatio efficiētē na ture. Tūlū et assūlūatio effect⁹ ad causam. ¶ Hā p̄t mō: qd si intellect⁹ intelligit obiectū qd est in substantiā: tūc magis assūlūlat p̄ naturā suā obiectū: qd spēcie: qd intellect⁹ est in substantiā. Et spēcie si ponat erit accidens: tūc magis est assūlūlat sūmā naturā substantiā: qd accidens substantiā. Nec sc̄do mō: qd assimilatio passū ad agēt p̄ hoc qd passū recipitā: tūc effectū ad agēt. Sed isto modo intellect⁹ sufficiēt assūlūlat p̄ intellectioē ab obiecto cauētā: t̄ se receptā tātē passū agēt. Ergo ad hoc nō requirit spēcie Non enim spēcie magis similitudo obiecti: qd p̄t intellectio naturalis p̄p̄te obiectū significātis. ¶ Itē in sensu tacit⁹ nō ponit spēcie p̄cepta tensionis caloris: sed ipse calor: productus ad organū. Ergo nec in intellectu: tenet p̄na p̄ phūm: de aia. Sicut aia p̄ sensum est oia sensibilitas: ita p̄ intellectū est oia intelligibilis. ¶ P̄ter etia: aut spēcie est materialis aut immaterialis obiecto: p̄ spēm materialis. Si immaterialis: qd obiectū materialis p̄ spēm immaterialis cui in nūlū assūlūlat p̄t assūlūlat immaterialis intellectū: et extremitū assūlūlat extremitū p̄ medū magis assūlūlat op̄s medio: qd extremitū. ¶ Nec ppter cōmūnū: t̄ representationē: qd obiectū fuerit: i se p̄is nō regredit aliud representans: qd obiectū i se p̄isverit⁹ representat ser appropiat⁹: qd q̄ctus spēs aut qdūcū ab eo distinguit⁹: obiectū est sibi idē ob⁹ modis: sed spēs aut aliud distin-

ctu representat tñ rñm sicutitudinis. In noticia autem intuita naturaliter elicita: obiectum est pietatis in se et in abstractu qñ est eis cuius intuitio. T[er]tia representatio accipiendo supponit noticiam representati nec dicitur nisi in noticia rememorativa representari. Ubi dicitur representari id est ut sit presentare. Sic statua Iacobi non representat herculem nisi et quia prius vidit herculem.

nec possum finiri an statui sum similes herculi nisi prius
viderim herculem. **[S]pecie si ponit/ ponit** translatum est
quod prius cognitioni. **Igitur** non potest ponere reparationem ob-
iecti. **Hec** ppf scz definiuntur in potestate; quia ois
potestia passiva sufficiet de terminat q agere sufficiens; ma-
xime qd potestia passiva etiam est actua: sicut in propo-
sitione. **Intellexit** est potestia actua recipies si te intellectu-
onem: cui obiecto sicut pducimus. **Obiectum** autem est intellectu-
s sunt agere/sufficiens. **[S]i** dices optet ponere
speciem ppf hoc ut obiectum possit in intellectu agere: qd
corporale & materiale non potest agere in materiale et
spirituale. **Ideas** opz ponere tales spiritum in intellectu: vt me
diata eae obiectui agat in intellectu. **Cetera** spes illa est
immaterialis & spiritualem sicut intellectus: qd subiectum in
intellectu. **Ergo** sicut obiectum materialis non potest esse cau-
sa partialis immediate respectu reflectionis q recipitur
in spiritu: scz in intellectu possibili. Ita nec potest esse cau-
sa partialis cui intellectu agere occursit ad pducendum
spiritum: qd sit ei etiam sicut solum intellectu. **E**t etiam in
intellectu possibili. **[H]ec** ppf artus sczynione moni-
tis distat: morti: eo q distas non pot agere in diffis
qd hoc supra ipsoabitu est: qd spaliter in proposto: qd
distas et obiectum a specie intelligibili sicut ab intellectu.
Utrumque eni ponit in intellectu: aut q agit causam
de specie illa intelligibili immediate: habet ponit
de specie illa intelligibili immediate: habet ponit

q̄ nō req̄s indistinctia. Si mediante alia specie t̄ ita
specie intelligibili p̄mita esset alia sp̄ce. Et si ita t̄c̄ta alia
sp̄ce ad obiectum: q̄ hoc est falsus; q̄ illa sp̄ce p̄mit
intelligibili: aut essent materiales: t̄ sic nō esset eiusdē
rōn̄s cū q̄a ēt in itellec̄tu: q̄ materialē: t̄ imaterialē
diferent̄ specie: t̄ ita nō esset sp̄ces multiplicatae vna ab
alia. Ille enī ponit enim etiā euilis ratio. Et t̄c̄tū materi-
ali sp̄ces in medio p̄ducere imaterialē in itellec̄tu
Si t̄o sp̄ces p̄mit s̄nt sp̄s: q̄rī d̄ subiecto. Et cuſ
nō s̄nt in itellec̄tu: erit in medio diuisib̄lē: q̄ nullib̄
ponit nisi de alia itellec̄tu. Quic̄ uī sit sp̄s: est iti
in corpore diuisibili rot̄a ito. Et t̄c̄tū c̄lo cū si fuis
p̄batib̄lē: p̄cipit intelligēd̄a est de itellec̄tu separa-
nō iā idigēt ministerio virtutē sentiūtari: q̄ fuit p̄p̄ia
naturā immediate mouēt ab obiecto extra. (S̄c̄t̄o
sc̄p̄to: ab h̄abēdi cognitionē abstractiū: in itellec̄tu

natura in immediate monet ab obiecto extra. **S**c̄da
pcto. 2. pto: ab h̄abēdi cognitione abstractiā, intellectuā
qs singulare op̄z n̄cārō ponere alioq̄ pñū p̄ter obiectū
et intellectu, p̄baf: q̄ ob̄ potētia n̄s p̄t i aliquid
actū q̄ p̄t q̄ p̄t n̄ potētia manē obiector potē-
tia equit n̄c p̄t q̄ p̄t n̄s aliud q̄ p̄t non habuit.
Sed intellectus manēs id: alioq̄ elicere pot cognitionis
abstractiā, et alioq̄ n̄ p̄t obiecto eodem m̄ se h̄fite.
Ergo op̄z alioq̄ ponere p̄ter potētiā et obiectū q̄ re-
crit ad intellectū abstractiā; t̄ illud n̄ fēc̄ noticiā s̄a
elicitā, q̄ ergo erit pñū, pñā nota t̄c matice, minoꝝ na-

ad locum. Ergo est puerus nota matoe minor pa-
reto. et puerus sequitur. **C**loco tertio illud puerus requi-
Atu ad eleiciendum noticia abstractivam puer obiectu et poter-
tia lectiu; quia est noticia lectiu eiusdem obie-
cti cui est noticia abstractiva. **N**on habet a noticia
abstractiva derelicitur. **P**rima pars probatur; quia habita not-
icia intuitiva obiectu per quam facit possumus per obiecto
an fit. Experimur in nobis alia noticia d' quam eadem

tem cognoscim⁹ nesciētes an sit vel nō: et ita erit abstracta. Ad illā q̄ mouet nō ituitiva; q̄ nō pōt haberi abstractinā nisi p̄iuā ituitiva. Uel q̄ seipso imedita. Uel q̄ aliquid mediū ab ea p̄ducit. Nō sc̄s; q̄ illud mediū vel erit sp̄es vel habitus. Sed neutrū dici pōt: q̄ tam species q̄ habitus mouet ad elicitiū noticiā eiusdem ratione cū ituitiva: ut p̄batū est in dīcōlo. 145

species vel habit^o derelict^o? a noticia intuitu mouerent ad foiamundum similem intuituā nō absfractuā. Ergo primū sc̄z q̄ intuituā immediate se p̄a mouet ad palmā abstractiū. Secunda p̄a plūlione p̄ba tuta; qui trālente noticia intuituā etiam palmā absfractuā. Ut cū recordamur obiecti p̄itus intuitu cogniti ad illā tunc mōre intuituā ne obiectum est; q̄z virtus p̄ōt non esse. Ergo aliud derelictum; z non a noticia intuituā ex ratione statim facta; q̄ absfractuā immediate ab intuituā elicita. Illud aut̄ derelicti es̄ habit^o; q̄ est aliud derelictū a co-

gnitionis actuali manens in potestate trahente, ea in clinis potentia ad formandum cognitione filium seu etiudem ratione cum ea: per sequentes non est species: quae species ut hic accipit distinguitur ab habitu: ut partur in notabilibus. Corollariorum, a noticia intuitiva intellectus formant due abstractivam et iudicem obiectum: cui est noticia intuitiva. Tali immediate a noticia intuitiva: alia mediare habitu ab illa abstractivam derelicto trahentes intuitivam priam abstractivam sive lupam de sensibilibus iteriores. (¶) Narratur cetero. Noticia singula

res itinieribus abstracti eiusdem subiecti et sub eadem ratione de quod pcedes plucliones loquuntur. In telleis istuc sunt opes singularares, vagemq[ue] op[er]e atque intellectu separato. Postmodum pr[et]erit q[uod] in intellectu cōsciente p[ro]sternatur ei synonyma sensationis iterioris q[uod] ea phantasma tertio de a[ct]o. Sed sensatio est singularitera cum representatis obiectu et multis circumspectis datur sicut p[re]dictum est; ut motu, figura, magnitudine, et maiori pr[et]erito; q[uod] id est obiectus sub eadem re est sensatio; a sensu appetitus ab appetitu sensitivior cogniti ab intellectu; et voluntate avoluntate. H[ab]et in q[ui]cunque p[er] potest ita iterior, in idem p[er] potest superior, si fuerint ad inuitus ordinatae. Scimus pr[et]erit q[uod] cū intellectu separari imme-
diata mouet ab obiecto; p[er] cū obiecto producere no-
ticiam distinctam obiecti mouentis. Et q[uod] obiectum seipso
mouet ut distinctum a liberto alio. Et obiecta subsunt materiali intellectui separato p[er] immedietate cognoscere sin-
gulariter distincte determinante ac inuitus totius op[er]e
fisi. Et materia sua formam et accidentia singula et omni-

Distinctio IIII

Octo. 6 risando: donec tandem format perceptu nulli circumstantiae onoratus q̄ erit perceptus singularitate determinat⁹ absolutor. **Sexta octo.** Pater has cognitioes singulares potest intellect⁹ q̄a punct⁹ q̄a separat⁹ a plurimi-

gulares poterit utrūq; q̄ separarūt a plurimis singularib⁹ cognitiōnib⁹ abstrahere cognitionē univerſalē significat oīa illa singularia sacerdotio: q̄ obiecta singularia int̄ se accidētātē & essentialetatē cōuenient: t̄ p̄t eīc cognitio vague vel definita: abſoluta vel notoriata: fin q̄ cognitiōes singulares a ḡbus abſtrahit sunt abſolute & cōnotatiue: vague vel definita. Hāccepit eniverſalis sic a singularibus abſtract⁹ siḡt a cōtēr q̄cognitioni singulari⁹ singula riter. Et enim fūpicio ad singulares additūtātē & in co dēdicātōe in eīdē p̄dicātēm: sp̄s ad eos vel species (palūtūm: v̄l subalterna fūe gen⁹). Et quo patet q̄ccepit dupl̄r v̄l abſtract⁹: v̄l q̄c abſtrahit ab existētia rei aut circūfātū. Aut q̄c abſtrahit a cōuenientia plurimi singulari⁹ in essentiis & in accidētib⁹: Et ab ḡbus illis cognitiōnib⁹ abſtractūt relinquit hūtus. Hācētūtātē cōvenientia plurimi singulari⁹.

Ho aut ab itinaria. Ha post quilibet abstractu qd experit se promptior et magis inclinatum ad siles cognitioes iteru eliciendas; qd saluari nō potest nisi per habitu a cognitione derelictus. In itinaria aut nonnulli sentit se post mille itinaria magis inclinatum ad formam itinaria qd p' p'zim' elicitur. Ad h'zim' formatione recit p'fentia obiecti definitae approximat: qd exsiste et celiante ipsim' pedimento necessario poterit elicere noticia itinaria obiecti qd primo sicut videlicet mellestina. Illa es simplici cognitioni formatioe sequitur opatio intellectus: p'ponit et videntes sim plices cognitiones in se formatas, c'ponendo et eis p'positioes affirmatiwas. Ut diuidendo faciendo p'positiones negatiwas: per quas discutit arguendo. S' o'mat infiu' itellect' noticias adhuc qibus atlentit vel diffusent, p'positioib'. Et afferens h'zim' qnq' gnat et sola noticia itinaria extremero, p'positiois principitis: t' tales pot' dici experimenti. Nec ex noticia qua c'p'nt' qm' p'positiois necessarie. Et tales afferens vocat itellect': capiendo intellectu nō pro potesta habi- rualit: sed p' noticia vel actuali distincione etra alio has hab'it: qd non contigit atlentire et fallo. vi. Ethico. Alien' gnat afferens ex necessaria illatione ex evidenteribus p'missis. Et sic vocal scientia si fuerit necessaria: hoc est ex afferens p'missas necessarias p'positiois ipsas in necessaria p'equitudo iterentur. Nec ex p'positioib' no necessariaj' qd falsis. Et sic afferens false gent' est error a veris contingentiib' et p'babulibus. Et sic dicit opinio' suspicio' conjectura: qnq' gnat et auctoritate solu: sic est fides. Illo p' aut' actuali habitus derelicti estid' noib' noianit. Ille evidet opatioes itelli' et: qd oia pono t'm' p'babul' vi' m'hi videt posse dici p'sosimter ad doctrina aut' nostris: d'ca' occasionem p'fundius speculandi. Parap' sc'p' cedere sententiæ sa- nitione: qd ha'z' materia p'f'ctio' ipsa' i'canosant. G'e-

Arti. 3. cut in pleris aliis in dubiis magis vellent itinorari et audire si eis audiuntur et itinorantur. **S**icut primis quatuor ad tertii articulū pcedo ad q̄stionis solutionē de cognitione angelorum. **E**t p̄mō de cognitione naturali angelorum. **I**n de qua h̄it vel b̄f p̄t: si sue op̄es nature relinquent circumscripta speciali optatice diuinā. **D**einde de cognitione quā de facto habet et quā habebunt in principio suā creationis tam respectu dei et creature. **Q**uo ad primū: q̄ angelos natura nobis abditi est et occulti. Ideo et b̄s de intellectu hu-

Questio I

mano cognoscum cōscere oportet modū cognoscē-
di naturalē ageloz. *Ubi q̄ intellectus angelic⁹ p̄ficior*
est hiāno: nihil p̄fectiōis in intellectu hiāno negādi
est ab intellectu angelico. Est q̄ prima cōclusiō dicitur
q̄xii. v. x. sc̄i sententia. Intellectus angelicus nō colo. i.
intelligit eis p̄ficiū suā rāmāq̄ rōnes formāle intellige-
tiāta: q̄ p̄ficiū suā rāmāq̄ rōnes formāle intellige-

greditia q̄ effientia sua fit propriū cognitionis seu actus cognoscendi. Cōclūsio: q̄ nullus itellect⁹ cōcreatus est nisi formalis rō cognoscendi hoc mō. p̄bat: q̄ si t̄c intellect⁹ c̄reat⁹ estel fētēm in actu intelli gēdi oia ab eo itelligibiliā: sicut fētēm sī sua effientia p̄cipia. Nec est p̄fōsiblē iū aliquid cognoscibile p̄ ip̄z ignoratio. cōsequens fallūm. Cum q̄ hoc soli deo p̄pū est. lū q̄ rūc̄ angelūs nō poset illuminari ad aliū cōognitionē de nouo. Et ita cesarist⁹ act⁹ h̄ierac̄ chīci p̄tra beatū D̄ionīsiū in de angelicā hierarchia qui sunt illuminare/purgare/giscere. De quib⁹ infra dist. ix. sequentia. p̄bat: q̄ exsistente ratione formalis cognoscendi et cognitionis. Semper aut̄ est effientia intel lect⁹ angelicī exsistente angelō. **C**lēta sc̄lo. Et. **c**olo. 2. cōpīendo y per dīctū circūstātiān cause effientis angelūs naturaliter intelligit per effientia sua. P̄obat batur: q̄ si frēligile p̄ suū itellec̄tū q̄ est id sue effētū: vt nūc supponit. Nā itellec̄tū est c̄ efficie p̄tālis sue itellec̄tōnis. p̄tā illud dīct. **A**gnoscētētē cognitioni propriū cognitionis. **T**ertīa sc̄lo. Accipit̄ p̄col. 3. do p̄ y eodē mō: angel⁹ cognoscit̄ res itinuitū nō p̄en-

et p. cōducere: angelus cognoscit res intuitu p. cōscientia obiectos; cognitor et no p. spēs pupillatrices: p. cōma ut p. p̄z: est obiectus: l. ipsa obiecta cognitio sum causa effectus p. cōfles cognitio intuitu in intellectu angelico: vt p. p̄z o. acceptatio: Ang. allega. t. Et p. bā rōmer: illud q. posito ponit alias circumscrip̄tū q. dicitur alio posito est cū illā. Sed positora sufficiens in se pīte et in intellectu angelico sine obiectu aut specie p. cōua p. obiectus: rē illā intuitu cognoscere. Et oīlo alio positora re illā q. obiectus nō posuit nō p. cōgred̄t ea intuitu cognoscere: q. obiectus s. eū cognitio efficiens cā. S. cōficiens nota vñitator et cōeū medit. p. bād̄ aliud esse cām. Abitur: p. bāra est simili cū scđa p. cōficiens s. cōficiens prima de intellectu: tē quāto poterit actus est p. cōfectio: tē p. cōficiens: indiget in agēdo: in de celo & mūndo. Intellec̄tū hūanā: nec p. cōunctū: nec separat̄: indiget specie in cognitio: intuitu ut p. bāri est: q. nec angel. ¶ Quartā cōficio. p. cōlo. 4 Angelus cognoscēdō rē cognitio abstractio p. cōmo dīcta nō cognoscit et p. cōfientia obiectis: q. alio mediante cognitio intuitu: alio mediante habitu derelicto a cognitio abstractio: que imediatē formā ab intuitu. Illa 2. cōfundat in loca & terris cōficiens bus s. de intellectu positi & ex p. abstractionib⁹. Et p. bāre breiter p. nūdār: angel⁹ ex suis naturalib⁹ p. cōdere duplē cognitionē intuitu: abstractio. q. 2. p. cōz p. cōt p. cōficerē exīstēt nō exīstē: pīte et nō p. sentē: vt tale. Bēs nō exīs t pīs intuitu cōficerē: vt tales. Nō exīs aut non pīs abstractio cognoscē: vt ex dictis p. ts: hoc est p. obiectus: rē s. q. magis intellectus angelic⁹: alioq. tolleret ab angelis memoria & oīs cognitio rerū abſentib⁹. Abstractio autē noticia naturalis nō pī causari: nisi vel imediatē a noticia intuitu aut habitu a talib⁹ abstractio derelicto: vt p. bāt̄ est s. i. pl. ¶ Quintā cōficio. Angelus pōc o. p. cōficio. gnosere res noticia vñitaturali p. cōfientia aliquic⁹ obiecti vñitaturali p. cōabstractionē k. mōi noticielevn̄

Liber

III

versalis a cognitionib^z singularib^z intuitus et abstrac-
tius incomplexis, probat prima ps. si ergo potest cogse-
re uniuersitatem; quod est perfectio in intellectu nisi hoc
attribuendum est angelico intellectu; si abstrahere uniu-
ersitatem est perfectio in intellectu non tanquam operatio
est. Et hoc videt aliquid repugnatum cur angel^z hoc non
possit. Secunda ps. p*z* nulli est obiectum uniuersitatem
hinc esse reale; ut patitur diuini p*z*. Tertia ps. p*z* ex
eclitione scire de noticis intellectus supia posita
est. Quarta ps. et naturalis accidens noti-

sclo. 6. cōclitione iera de noticiis reuictus sapia poma
Sexta oclusio. Angel. pōt naturalis accipe noti-
ciā ad heliuā evidēntē ppositiōē contingēt; ex noti-
ciis intuituās cōstitutē p ipsas noticias intuituās
probat; q̄ cognoscit extrema aliquās ppositiōēs
contingēt; statim pot̄ formare cōplexū & illi extre-
noticie intuituē afflentē vel diffinētē; q̄ nō est illi ma-
tioris perfectionis formare complexū & ei afflentē q̄
cognoscere intuituē vel abstractiōē; q̄ angelus pōt in-
tuituē cognoscere extrema illi⁹; partes est ali⁹; pu-
ta paritē & albedin⁹. g. **C**item cōplexū contingēt nun-
q̄ pōt a nobis vī angelus cognoscit & habuit; tū q̄ talis
contingēt afflens ne generat habiti⁹; scit nec no-
ticia intuituē ex sūl rōne. **T**um q̄ si gnatur habitus
posse⁹ & habitū euiderē sciri contingēt extremit̄ non
cognoscere intuituē; q̄ est impossibile naturalis p̄stat
q̄ habuit ille cō intellectu & noticia aliquāna cōple-
xū sufficeret ad causandū assensum cōplexū. **C**item
frustra ponere⁹ halit⁹ cum refracta noticia intuituē
actuali extremit̄; q̄ extremit̄ cōplexo pōt non intellexit⁹
non afflentē. **S**eptima sclo. Angel. pōt accipere

Sclo. 7 non aſſentire. **S**eptima ſclo. Angelus pōt accipere noticiā adhēſiū ppositionū necessariāꝝ q̄ ſe notarū per noticias intuitivas vñ abstractivas extremonꝝ probat: q̄ apþbēſis terminis ppositionis ꝑ ſe note: Ratiō naturoſe ſed in aſſenſia in intellectu anþbēſa

Pclio. 8. **I**latum naturali lequit alienus in intellectu appre-
denter. **O**ctaua pclio. Angelus pot discurrere et p
Tdiscursum accqrere noticiā adhesiuā ppositionū co-

tingentia. p. obaf. q. angelus in puris naturalib^z ex
una propotione pregit nota pōr p discursum sibi ac-
creare creditibilitate verā de alia positio cōtingenti
ignota. q. fīcēdet p. obaf. q. sī cōmēt obstrūctio nūmā
angel^z malus nō pōt cogētere occula coadiūti nisi p
signa exteriores pūra si videt̄ homines ridere arguit
gaudiu in codice lūctet no euidenter; q. talia signa pīt
ē sine actu iterio rō confidēte et tūc decipeſ p discur-
sum: si pōo act^z iteriores corriedit signa exteriores;
tūc p signa acrit creditabilitati. Et hoc totū fit p vī
curiū. P. retra oīs intellectus apphēdēs pōpōne sibi
neutra vī ignota pōt sibi absentie li voluntas velet; q.
angel^z pōt apphēdere pōfōnitione sibi neutra vī igno-
ta. pater: q. multi angel^z ignobabāt vī dictū fī i car-
natione pōb^z vī tra hūgo fieri agor hūmī. Et tā
lib^z apphēdēs pōt ex sua libertate absentie: igif codi-
mō si angel^z apphēdēt pīmissa ex q^b dicta pōlo seqūi
pōt illa pīclonē et illis fīcēdet ex pōt discurrere. Et sō
est de iterio de Augustini et aliorū sc̄pū q. dicunt q.
demones in longitudine spū et expiatio cuī multa
pīl ignobabāt: ita si sc̄pū pīcēt. Mirabilē enī vis
deq^b diabolus naturalē sc̄pēt oīa z illū ignobabāt
et tā vīa dīcī. Singulārē nō accēderē noticiā omis-
sione.

Cllo.9. *H*ona p^olo. *A*ngel⁹ p^o acq^ere noticia propofito-
num necariaⁿ, n^o p^o se notaz en principio euidenti^b p^o
discursu. *P*ro^r: q^z ag^e p^o lere principia e ignorare i-
finitas p^oiones; et illis sequentes; p^o illa principia p^o
p^o acq^ere noticia en^t p^oclusi^s ignore; p^o astal-
Cllo.10. ter^r q^z sic deinceps. *D*ecima p^olo. *A*ngel⁹ p^o co-
gnoscere obiecta p^o efficiens; vt ly dicit c^o munita^t

Rōnis obiectue fūm tertii itellecū tituli. P̄obat: q̄ intelligit q̄ditatē et essentiā s̄ ait: alioz nude in se nō fūt obvoluta a c̄ccidēt⁹. Ḡ. Lōceq̄ntia nota. Ait: s̄c̄ dēs p̄bat: q̄ q̄ditatē itellecū oē intelligiblē creati sufficiēt p̄s: h̄y q̄ditatē et essentiā in se rei create est intelligiblēs p̄t eis sufficiēt p̄is itellecū āgēlico p̄t ab eo itellecū nēdum abfractue: fūz tūtuue: si en ab āgēlo nō intelligere a nullo itellecū creato intelligere. Q̄ uāti ad sc̄iam p̄ illi⁹ articulū de co-
gnitio quā dē factō habuerūt i p̄cipio h̄e p̄ editio
nēz et quā nō h̄ar post bonoz p̄fimatione et maloz
obfimatione. De primo est hec p̄cō magis h̄ac dis-
penul. [In āgēlo erat triple naturalis cognitio q̄ Lōce, 1

secebat: quia facti erat: et a quā facti erat: cū quā facti erant.
I habebat etiā aliquā boni: et malitī noticiā intelligētis
quid appeteret ut respondeat illis fore: hoc ē dictu. An-
geli in puris naturalibus cognoverunt deū: seipso ac
ceteras creaturas cū boni et mali discribētōe. Illo sic
posset p̄fudere: quā angelus in principio sue actionis
habuit intellectū p̄fectioꝝ intellectū būano etiā sepa-
to: et habuit intelligibiliā p̄itia: nec fuit impeditum: q̄
habuit cognitionē obiectoꝝ: a se intelligibili. Tener Op.1.
sequitur: quā posit: causa sufficiētē p̄sonē et p̄fectioꝝ. D
Sed q̄ dicta sunt: s. obiectū cū potētā sufficiēt ad p-
ductionē actū intelligētū fabulato impeditō: ut p̄t

ex pcedenti articulo. ¶ Preterea qlibet ens appetit sua pfectione naturali. Logitrix autem est naturalis pfectio intellectus. Et ad illam eliciendū ceteris parib; intellectus non est liber. q tales elicuit et tāto perspi-

caciones ac clariores quanto angelicis intellectus pfectior et bilio[n]o. **Sed** **et** **clausu**. Utro[rum] cognitiones **Lodo: 1.**
h[ab]it[u]m angelic[u] accepteris a reb[us] in modo priori articulo de scriptis an a deo per reuelatione: an p[er] habit[u] intelligendi co-creacione seu si[us]ionis/dubius nobis est et incertus. **Potius** **clausu**: q[ui] aliquid dep[er]det a voluntate diuinu[m] q[ui] contingent[ur] libere causas certi[us] extra se
causat incertu[m] nobis manet donec certificemur p[er] experientia[r] rene vel reuelatione. Sed cognitio[n]es angelic[u] accipi a reb[us] aut p[er] reuelatione sive speciale illuminatione diuinu[m] dep[er]det ex mera libertate diuine nevoluntatis; or[um] p[er] c[on]spicua ita electio[n]e angelicis ob-
iectis naturali agentibus e[st]curre ad productionem no-
ticiari in angelo: vel immediate illas in angelo creare
aut habit[u] infundere quib[us] intellectu elicitas cognitio[n]es
neb[us] obiector[um] sive coactionis obiector[um]: nec est r[ati]o vel ex-
periencia magis ad vnu q[ui] ad alteru: nec possit de reue-
latio[n]e: q[ui] manet nobis incertus. **Certius** **clauso**. Angelis **Lodo: 3.**
Cantu h[ab]it[u] confirmatione ne cocturere dei iustitiae neg[are].

Cantemus omnes confirmatione dei
abstractive se disticte; p. p. p. p. q. q. noticia dei
intuitus est beatifica; sed ante confirmationem non fue-
runt beati. Secunda pars p. q. talis abstractio rei i se
et distincta presupponit intuitum; ut dictum est in plo.
Et hoc ordine nature. Posset eti abstractio noticiæ
naturaliter de infinitis angelis ab his intuitiva
cognitione praedita; aut specie vel habitu aliquem dini
nam essentia distincte et abstractive representantem.
Hoc etiam perfuadet doctor subtilis. q. ix. dis. i. sui
scripti. Quarta conclusio. Angelus ante hanc con-
firmationem haberetur clarior de noticiâ q. s. natura-
liter possibilis hominivatis. scilicet quia beatitudo
angeli naturalis excedit beatitudinem dominis natu-
rali; etiam in statu innocètia; s. homo in statu innoc-
entia potest habere distinctiorum noticiarum ultimis finis
et post lapsum in via. igitur. Consequitur nota. Et mi

Distinctio III

Questio I

non satis patet et maior claret: quod beatitudine naturaliter sequitur perfectiones nature integræ; perfectio est autem natura angelica quam humana; ergo et ceterum. Ceterum aut illa perfeccio est notitia sit accepta a creaturis / an ab alijs habita a deo infulo incertum est: non tamē illam accepit a divina essentia tanquam ab obiecto mouente per realē sui p̄ficiā. Tamen quod illa motio est ad noticiā intuituāq; q̄ angelo in tali statu non fuit possibilis. Tamen quod essentia diuina sic non mouet intellectus creatum, naturaliter/ sed libere et mere contingenter: videtur enim si vult: et quādō nō videtur nisi mouet beatificat: nec alios mouet nisi quos beatificat. **D**icitur cognitio agèli post confirmationem beatificatnam quia cognoscit deum intuitu in fœso facie ad faciem. Item quod cognitio rei in verbo magis recipit materiam beatitudinis. De qua in quarto tractandum est. **D**icitur cognitio vero ex reris in proprio ḡne dicitur supra dicti est. **D**icitur cuius cognitio rei et rerum naturalium. Illa est enim et cognitio naturalis extra se sic cognoscet per habitus in sua creatione infinitos. Licit enim cognitio per hūmō habitus infinitos non sit naturalis itellecula angelico, hoc mō et illeterat? Ille posset naturalibus talis habitus accipere: tunc sicut per citēs date angelis in pīa creatione: lictus nō necessaria sc̄ibant naturam eius: dicentes naturales distinguēdo opera p̄fectiores mere supernaturales ḡne et ḡne. Sicut et hūmō habitus cognoscet aliquid mō naturaliter: cognoscet aliquid mō non naturaliter. Naturaliter inquit q̄d habbitus? Ille nō est principium gratitiae actus: nec ḡnios. Supernaturaliter inquit ad actū nō posset attricere ex suis naturalib; neq; aliquia actione naturali: lictus de ceco non h̄bit pupillas oculorum miraculose dare: rumpit pupille sanguis viro et hūmō oculos miraculose datos aliquid est miraculosa: quia tunc natura organū esset reformatum. Et naturalis inquiritur reformato organo actio videtur esse naturalis: sic talis habbitus et si supernaturaliter infundit a solo deo: infusus tunc naturaliter inclinat et mouet ad id cuius est habitus. **D**icitur de illo articulo. **C**ontrautrum ad vitrum mouenda sunt altius dubia. **E**t primo opera conclusione primā articulū primū: negantes species sensibiles ab obiecto in mediu p̄ducatas. Hāc hoc videtur esse contra experientiā rationis: philosophus eius cōmetatores: tōtā cōtemperant perspectivā: sicut nō est sūstinetur. **C**onsequētū nota. An tecēs p̄bat. **D**icitur quod sit contra experientiā multiplicis p̄bat sūmū. **C**ontra q̄. xviii. Ceterum sūmarū: et sūr q̄. xviii. etiudē. Primo: quod si radius solis trāceat per vitrum rubet: tunc in parte obiecto illi vitro apparet species rubri coloris. Non est illa redēctio species. **C**onsequētū nota. **S**ecundus p̄bat: quod ibi apparet rubedo: et illa nō est verus color rubi: nec est nihil: ergo est aliiquid et non aliud q̄d sp̄ces. **D**icitur non sit verus color. Pater: quod neq; est in partē: cū parties habeat aliū colorē: vt patet remoto vitro. Negat enim in medio: quia aer nō est sufficiens a colorē. **D**icitur non sit nihil. Pater: quod remittere videat: ergo est obiectus visionis: sed non nihil est obiectus aliquid sensibilis. **B**ellus: quod q̄d si species cū nihil aliud assignari posset. **C**ontra est de rubedo: celi serotina et matutina. **D**icitur si q̄d p̄ vitrum colorati rubēti viride videtur: oī apparebit etiudē coloris. Ille color circa obiecta vīsum apparet: nō est verus color: quia obiecta sunt alio colore colorata. **C**ontra si est verus color: tunc videtur claritus ab eo q̄d est inter vitrum et obiectum: qd pater fallim̄: et species cū nihil aliud possit alignari. **C**ontraetra multi effectus contingentes et apparētū salvant p̄ species q̄d saluunt non possent: iugis. **A**lterius p̄bat: quod oculi vident seipm̄ obiectū speculorū: et hoc nō nullū p̄ sp̄ces reflexas. Quia nō: q̄d a quo causatur illa vīsio aut ab oculo se videtur tanquam ab obiecto immediate: vīsū mediate speculo. **N**ō primum: quod tunc q̄d cauſatur remoto speculo: qd est effigie p̄spīs suis speculum opponat sine remouēre: nā ppter speculi positionem vel remotionem oculū et facies in nullo mutab: et vīsio illa causat mediate p̄ sp̄ces ab oculo tanquam ab obiecto multiplicatas: et speculo in sp̄m oculū reflexas. **P**reterea si immediate ab oculo: hic repitaret se in loco in q̄d est. **O**p̄ optimū appareat: qd repitiat oculū intravītra speculū. **C**ontraetra apparētū baculi fracti cuius vīna medietas est in aqua alia in aere/ non potest saluari nisi per sp̄ces refractas a p̄speculari occurrit mediatio. **S**unt apparētū malorum cōstat: rei vīs per mediū rāntū circa oculū et circa obiectū denūs. **C**ontraetra apparētū cōtitatū malorum et minoris eiusdem rei vīs p̄ sp̄m quā et remoto nō soluat nisi p̄ diversos angulos cauſatos a sp̄bū in centro oculū p̄ q̄d sit visio: ut docet cōsideratio: qd nō potest saluari nisi obiectus poterit q̄d eadē sit et nō variat p̄p̄ mediorū variationē aut maloē vel minoē et distātū ab uno aut et cōduo māriato nō procedunt alijs affectū vīp̄ tēcū q̄d alto. **S**unt multa adduci possent. **C**ontra etiudē praeteneat p̄bat: colos in obiectovībili est pure materialiter: in oculo aut exīst̄ immaterialiter: sp̄ualiter: ideo inter hīc illū op̄ozet ponere mediū: qd materialiter non agit immediate in sp̄iale et in immaterialē: hoc mediū aut nihil aliud est q̄d sp̄ces. **C**ontraetra a colorē obiecti cauſat colos in mediu: vt vītē cōmētā: id est aia. commen. xviii. ubi dicit q̄d sicut colo habet duplex: esse: sicut in corpore colorato: et id est corporale: et esse in dyaphano: et id est esse sp̄uale. **I**ta odor habet duplex: esse: in corpore odorabiliter: esse in mediu: et hoc est esse corporale: illud sp̄uale: illud naturaliter: hoc extraneū. **E**t infra codē cōmē. **I**mpossibile est q̄d odor sit in aere sicut in corpore p̄p̄olito: simili cū enī nō recipiatur odore: remanet iugis vt sit et eo sicut colo: in dyaphano: et p̄mēta. **S**ed ille color imēdī nō est in aere sicut cū colo: copio frumenti sive colorato: sp̄iales copiale nō sunt euīdē rēntē: nec naturale et extraneū. Colos autē copiale terminati est copialis et naturalis et color mediū: et dyaphani est sp̄ualiter extraneū. **C**ontra si effētū eiusdem rēnōnū diceret q̄d colo: h̄s duplex: est in corpore et in medio. **S**icut cur: et albedo: h̄s duplex: est in lapide et in ligno. Colos autē illi in medio sp̄ualiter est species decisa a calore materiali in obiecto. **E**lla rō de mouētū motacra est soluta. **C**ontra etiudē opinio illa sit q̄d philosophi et p̄metatores. **P**otest q̄d frequētē obiectū p̄p̄ agere in mediū: et sūfum. **E**nī dīc de illa dicit philosophus: patiētē enim aliiquid sensibili sit ipsi videat. **B**ut ipso q̄d videtur colorē impossibile est relinque aut q̄d in medio. **C**ontra expōns cōmenta. lxviiii. dicit. **V**isus sūmū et virtus sensibilis mouētū: partitur a colorē: colo: mouet ipsū. **E**t impossibile est q̄d vīsus patiatur et moueat a colorē si corpus coloratum fuerit extra vīsum: nisi ita: qd illud coloratum p̄t: moueat medium: sed tactum et mediū moueat vīsum. **E**t per hoc probat q̄d vīsum nō potest fieri vīsio. Colos autē nō alter mouet mediū nisi causando feo aliud et illud est species coloris. **C**ontra etiudē colorē mouet medium fre

queter dicit cōmenta. lxxvii. Etia philosophus iij. de
Aia. c. vi. Et cōmētāto cōmēto. Altid patiis a colo-
re sono & odore q̄ nō est natū sentīre ac. Hoc aut̄ n̄
hī est nō medītū: nō aut̄ alter patiis a sensiblī nī re-
cipiēdo ab eo sp̄cī. Et q̄ sensiblī primo mouet
medītū: medītū p̄tūlū: p̄tūlū non rēpōse sed natū
ra. Vide clare dicere cōmenta. lij. de Aia cōmēto.
c xv. Op̄inādū est inq̄ q̄ actionē mēdiis in hoc sensū. s. ta
nō sit sicut actio mēdiis in aliis. Sed rāgibilibā
differt a colorib⁹: sonis in hoc q̄ intellegit mēdiis: q̄
sensiblī in illis trib⁹ p̄tūlū agit i medītū deinde medītū
agit in nos. Et sef̄. Sēliblē est causa remora in mo-
tione sensu: z medītū est cā p̄pīnā. Unū videt velle cō-
mētāto: q̄ medītū patiis ab obiecto p̄ naturā q̄ sen-
sus licet no p̄ sp̄e: q̄ medītū in sensum agat. Ille
aut̄ nō saluat nī ponēdū sp̄ēm quā medītū recipit a
sensiblī & p̄mitit in sensū: q̄ illud q̄ recipiis i medio
intēto qdā est i ita sp̄es. id est intellegit p̄ sp̄em i in-
tētō. Qd̄ aut̄ sit fētū dicit cōmētāto p̄mētāto. c
Soloz no videt tra q̄ altid ex eo admītēcat cum aq̄ z
aere: nec q̄ aliquid currat ab eo in aquā aut̄ aere: s. tñ
recipiunt ab eo intētōne coloz abstractā a materia.
Cēcē dicit intētōne coloz in aere q̄ nihil altid
est i sp̄es. Et i. de Aia. p̄b̄s pars intellectua est
receptiū sp̄ēm z loc⁹ sp̄cī: z lapis nō est in
aia: z sp̄es c̄r̄. Et multa sita. Et cōmūnū p̄spectua
q̄d altid tractat nīsi de radīs rect⁹: reflexi⁹ et refrā-

et q̄ nūbi aliud fuit nisi sp̄es ab obiecto proiecte in
mediū. **C**ad saluandū p̄clusionēs p̄statas negantes
sp̄es in mediō i sensu et in itellec̄tu. **A**ndēt p̄st **S**ecā
q̄.xvii. sc̄d ad p̄mā experientiā q̄ radij p̄ vitri-
num rubēci cauſat verū colori rubeti cū colore vitri
tanç cū cauſa partiali in pariete oposito aut aere i-
mediato; t̄cet frēquentē min⁹ intenſum etiudē rōnīs
cū colori vitri. **A**llā fit verū color. p̄atet q̄ vitri
circa pp̄ium obiectū nō decipit medio bene diſpoſi-
to. **E**t sic mediū p̄st esse bene diſpoſitum vītōfōne:
p̄ſertim si vīdes fuerit non longe a pariete: t̄ hī ludi-
cat eſe coloris rubēci. **I**tem si coloz nō est
etiudē ratiōnis cū colore vitri; aliter q̄ specie magis
posset cognoscere ſenſus differentiam illam q̄ duoz
colorū euīdē rationis non equē intērōnum; q̄ magis
p̄t diſcernerēt plus diſcretiā q̄ in minus diſ-
ferentiā. **D**iscriminat autē inter magis & minus album: q̄
magis inter iſum coloz & coloz̄ rebeuz ſi diſferunt
specie. Et cū arguitur. Illa rubedo neq̄ eſt in par-
te neq̄ in aere. **I**dictū p̄t eſt in vitro; hoc eſt in par-
tē in pariete/partim in aere. **E**t dicit ſequētū q̄
dū rubedo eſt in parieti; ſupicie cedit colori p̄xiflēs
cōtrariās; facile em̄ mutant colores mediū. **S**imiliter
credo q̄ frēquentē ſit in aere pp̄inquo. **H**ec verū eſt
q̄ aer nō ſit ſupceptuſ coloris; nā q̄cūq̄ aliquid
eſt recipiūt qualitatib⁹ augmētabiliis in gradu intē-
ſo quādo eſt cōdenſatum illud idē parefactū p̄t illā
qualitatē recipere in gradu remiſio; fed aet cōdenſa-
tus recipere p̄t vērum coloz̄ & intenſum; vt patet ſi
condēſat in nūbē ergo rarefactus p̄t recipere colo-
rem remiſum. **O**d etiā ſentire videt phibolophus &
etius cōmentator. **I**n de Aia cōmē-
to. lxxvij allegans Alexandri antiqui phibolophi
cōmentorū ait. Aer enī videt multotene coloatius
colorē quē vidēmus mediante aere: vt parietes & ter-
ra colorant per colorem planetarū apud transitū per nu-
biū ſuper eas. **S**i itigūt aer nō coloat̄ per colo-

rem illoꝝ planetarꝝ non coloarent partites et terra
Ecce dicit per tralitium nubium partites terram et
autem color planetarꝝ coloari. Et sequitur. Indicatur
sunt mouere et recipere fuerint spissulae; sicut aer
recipit colores; sicut materialia sicut corpus recipit
colores. **C**ontra exponens illud philosophi qd̄ dicit.
Dyaphanum viliibile et non simpliciter. Is ppter extraneum
coloris ut aqua aer et multa solidorum. Dicit commentator
comētis lxxvii. Dyaphanum est illud qd̄ non clivisibile
per se; sc̄ p coloris naturale existente in eo; illud qd̄ ḡ est
visibilis; id est p coloris extranei. Et in
naturā et recipere colores: cu nulli ppter huius est. **C**ad
id cōmētoꝝ iuxta. Tunc cōmētoꝝ iuxta. **S**ed qd̄ videtur
in luce est color. Et sunt vna philosophi in translatione
noua. Lū ḡ videtur rubedo in aere in luce seq̄ p est
et co. **C**ontra. **S**ed alio tempore color iuxta mediū caeruleus. Būdēt
q̄ ḡhālī medio illuminato causant colores in medio
qn̄ non persistunt colores ērit. Si autē h̄jū ppterfūt; ppter
eo repugnatā; non p̄lit auctari nisi causas colo-
redivident colores. H̄oꝝ repugnat et eos repellet.
Verūt coloris h̄mōi in medio q̄hōs causat in ḡdu
extenso: et tunc p̄videtur. Quādōq; in gradu renf-
or: tunc nō p̄videtur. **E**t idem dicit commentator. Is
de Aia q̄ sunt aliā sensibilitā q̄ ppter sui debilitate
a sensu nō p̄fit apphēdi. **C**ad sc̄as experientiā q̄ colo-
zivitatis aut rubeūs q̄ appareat. **E**t invito
et nō in medio aut obiectu visus ḡ vitri: salte fāte
tensionis. **A**ut apparent in medio et circa obiecta
ratio est; q̄ color vitris obiectoꝝ mouet p eādem u-
neam. **E**t color vitri propinquior: estvidetur et fortius
mouet: q̄ id non videt color: naturales et propria
obiectoꝝ: sed colorvitri. Apparet aut tanta obiecta
visum terminatiā: qd̄ distātia non p̄cipitatur; qd̄ mediū
inter vitri et obiecta terminatiā non videtur. **Q**uādōq;
aut plura obiecta p eādem linea videtur: distātia nō
p̄cipitatur iudicatur esse simile. **A**ut color illius
sit in obiectus aere esse primo: sc̄as probat con-
firmatio illius rōntis: q̄ tuncvidetur ab existēte inter
vitri et obiecta terminatiā. **P**ro aliis experientiā
rum solitione aduertendum: q̄ sicut ad productionem
effectus determinati nō sufficiat agere: qd̄ pallium quo-
modocunq; se habētiā: sed requiri determinata ap-
proximatio eoz ad inueniēcū ppter variatione appo-
ximationis variarū effectū: vñ ignis no calut faciat
et eius intensificā in pallium distātis et ppterū etiā ce-
teris obiectis partibꝝ: ed nec in qualiter distātis alter
tū applicat. **N**ā longe intensificā colorē causat in li-
gñū supra ignē pendulariter cōfūstis pedatler
distātis: q̄ pducat in lignū vifans a latere pedatler.
Quare aut talen applicationē sequit talis effectus
et alia autē nō est causa alia nisi natura agentis: p
si qu nobis per experientiā innotescit. **S**ic de ob-
iecto visus: potentia: que licet sufficiat ad producē-
tū visionē ceteris sc̄s medio et organo dispositio: ita
q̄ nihil aliud requiri sufficit oculū communis insuffici-
causarū superiorū et impedimentū sublatas: tam
requirunt determinata approximatio eoz ad inueniē-
cū et certā visionē certa approximatio et nulla alia:
tū diuersas approximations sequunt diuersae visiones
et iudicia. **E**t tū et sive ponant species lumen non
et omnes ille experientiā ita reduci possunt cōtra
ponentes species sicut contra negantes. **C**er per hoc
vñ ad p̄sumam de speciō: q̄ opposito speculo oculū
videt speculum: non tamē p species. Nec tamē vide-